

Fabrikalardan makine sesinden önce *İşçinin Sesi* gelecek!
Yıl: 13, Sayı: 345, 6 Ocak 1988

İŞÇİNİN SESİ

Tek büyük işçi sınıfı!
Tek silah illegal parti!
Tek yol devrim!

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN!

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN! BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN!

Çelişkiler keskinleşti, sınıf savaşı bir üst düzeye geçti.

Siperlere dayandık

Burjuvazi safındaki şimdiki balayı, fırtınaya hazırlanan proletaryadan duyulan korkudandır. Toplumda proletaryanın ağırlığı artmıştır. 1987 yılı boyunca eylemlerinin her boyutu gelişen işçi sınıfı, demokrasi savaşının öncüsü olarak burjuvazinin üstüne yürüyor.

1988, yalnızca bir takvim yılı olarak yeni değildir. 1987 sonu, 1988 başında siyasal ortam niteliksel bir sıçrama geçirdi. Burjuvazinin sinirleri çöküntüye uğrarken, proletarya hegemonyası da güçlendi. Yaklaşan devrimci dalganın azgın köpükleri artık gözle görülebilecek kadar yaklaştı. 1988, bu açıdan da yeni bir yıl olacak.

Kötü kapışacaklar

Her köşesi kapılmış bir dünyada, kendinden kat kat büyük rakipler karşısında, kolayca emperyalistleşip, gönlünce talan edeceği sömürgeler bulamayan finans-kapitalin pazar kavgası ve sömürüsü ana olarak ülke içinde yoğunlaşıyor. Bu durum, hem sınıf çelişkilerini, hem de burjuvazinin iç çelişkilerini, giderek daha büyük bir hızla keskinleştiriyor.

Özal'ın yıllardır izlediği ekonomi siyaseti, endüstride yaprak dökümüne 1987'de de devam etti. Tarımda ise, asıl "ürün"leri 1987'de verdi. Bir süredir zaten yoksullaşmakta olan küçük üreticilerin geniş bir kesimi, hepten mülksüzleşti. Tarımda tekelleşmede belki de son on yılın en büyük çaplı, en önemli dönemeci alındı.

Böylece hem geniş bir kesim proleterleşti, hem burjuvalar arasında hoşnutsuzluk arttı, hem de parsa paylaşımında tekel gurupları arasında çekişme şiddetlendi. Aynı zamanda işçi sınıfının savaşımının yükseldiğini de katarsak, burjuvazinin iç çelişkilerinin neden hızla keskinleştiğini anlarız.

Gerçekten de, geçen yıl, burjuvazinin ekonomik, siyasal bütün örgütleri, sık sık sorunlu günler yaşadılar. Ordu, bakanlıklar vb. bile ihale kavgalarına taraf oldular. Ara seçim, yerel seçim, referandum, erken seçim derken burjuva siyaset sahnesinde tansiyon iyice yükseldi. Böylece 1987'nin sonuna geldiğimizde, yeni meclis, milletvekillerinin sille tokat birbirlerine girmeleriyle ve Evren'i "militanca" protesto etmeleriyle açıldı.

Tam işçi sınıfı saldırısını artırdığı bir sırada burjuvazinin iç kavgasının böyle tırmanması üzerine, köşe yazarları, "hareketli, gerilimli bir döneme girildiği"ne ilişkin alarm zilleri çalarak, burjuva partileri macera ve kışkırtmalardan kaçınmaya çağırdılar.

Herkes bu durumun farkında olduğundan, çağrı tuttu, hırgür hemencecik durdu.

Hükümet programı tartışılırken, düşman kardeşler birbirlerine çiçek verdiler. Muhalefet liderleri, hükümeti, "olgun", "ağırbaşlı", basının "tam not" verdiği yapıcılıkta eleştirdiler. Eski çalışma bakanı muhalefete "nazik" yanıt verirken şöyle dedi: "Kavganın bizi hiçbir yere götürmediği... anlaşılmıştır. Demokrasi, kavga değil, uzlaşma rejimidir."

Zaten uyuz muhalefetiyle bilinen sosyal demokrasi, bu arada muhalefet etmekten hepten vazgeçti. Meclis açılırken "militanca" protesto ettiği Evren'i, birdenbire savunuya geçti ve işkencelerin sorumluluğundan kurtarıverdi.

Bu arada Özal, anayasayı değiştirmeğe ilişkin bazı sözler etti. Başka zaman olsa, muhalefet hemen bu fırsatı yakalayıp, anayasa konusunda bir tartışma başlatırdı. Sonunda bir yere varılmazdı, ama, muhalefet, böyle bir tartışmada sırf laf yetiştirerek "iş" yapmış olurdu. Bu kez muhalefet, tam tersine konuyu kapattı. Çünkü artık işin şakası yoktur.

Yani, dış görünüşe bakarsanız, şu sıralarda müthiş bir balayı yaşanıyor. Ama gerçekte bu, fırtına öncesi sessizliğidir, sorunsuzluğun değil, çok daha yıkıcı sorunların göstergesidir. Burjuva partiler, artık rahat tartışma bile yürütemiyorlar. Üzerlerine yürüyen işçi sınıfının korkusuyla, ağızlarını açamaz oldular. İçine girdikleri "yapıcılık", "olgunluk" senaryosu bu nedenledir.

Zaten Türkiye'de legal siyaset alanı tiyatroya döndü, ortalık çeşitli senaryolarla doldu. Toplumsal yaşam senaryolarla belirlenebilseydi, herhalde insanlık tarihi henüz kapitalizme bile varmamış olurdu.

Hele ki bugünün Türkiye'sinde, çözümsüz sorunlarla dolu toplumsal yaşam, her türlü senaryoyu rayından çıkartmak yönünde özel bir yeteneğe sahiptir. Burjuvazinin "olgunluk" senaryosu, en kısa sürede yerini, senaryo öncesinden de daha şiddetli kavgalara bırakacaktır. Kötü kapışacaklar, çünkü işçi sınıfının hızla yükselen savaşımı, burjuvaziyi iyice köşeye sıkıştırmaktadır. Zaten Yağcı'larla oynanan senaryonun da nedeni budur.

Proletaryanın ağırlığı artıyor

İşçi sınıfımız 1987 yılına Netaş greviyle girdi. Netaş grevi, faşizm sonrasının ilk büyük greviydi. "Bu yasalarla grev yapılmaz" anlayışını söktü attı. Yansıttığı kararlılıkla, topladığı dayanışmayla, elde ettiği ekonomik kazanımlarla bu grev işçi hareketine *çok önemli bir virajı* aldırdı.

Aynı sıralarda, Derby grevi de, 1968'lerin savaşım ruhunu yeniden bilince çıkardı.

Ardından 67 işyerinde birden greve çıkan Petrol-İş grevcileri, bu *toplu grevle* savaşımın yığınsallaşmasına önayak oldular.

Savaşımı Petrol-İş grevcilerinden devralan deri işçileri ise işçi hareketine bir önemli dönemeç daha aldırdılar.

Deri-İş grevinin en önemli özellikleri, işçilerin savaşım *kararlılığının* daha da yükseldiğini göstermesi, *militan* eylem isteğini pratiğe dökmesi, yasaları delik deşik etmesi, yüksek bir *siyasal* içerik sergilemesiydi

4 ay süren kıran kırana bir kavganın sonunda deri işçileri işverenleri dize getirdiler. Üstün başarılı bir sözleşme imzaladılar. Deri-İş'in imzaladığı gurup sözleşmesinin en önemli bir kazanımı, *disiplin kurulu* maddesinin grevcilerin istediği gibi düzenlenmesiydi.

Seydişehir ve Antalya grevleri, sınıf savaşımının Anadolu'nun bağrında açan çiçekleriydi. Öte yandan yılın ikinci yarısında inşaat işçileri yasadışı grevlere giriştiler ve başarı elde ettiler.

İşçinin *sınıf dayanışması* grevler sırasında sıçrama geçirdi. Grevcilere işçiden işçiye, *fabrikadan fabrikaya*, sınırlar ve ülkeler aşarak sınıf dayanışması yağdı.

Grevler sırasında, proletaryanın kararlı, militan kavgaya çıktığı yerde, küçük burjuvazinin işçi sınıfıyla dayanışmaya gittiğini, *proletarya hegemonyasına* kazanıldığını işçiler kendi deneyimlerinden öğrendiler.

Greve çıkılsın ya da çıkılmasın, 1987 yılında imzalanan sözleşmelerin ezici çoğunluğu gurup sözleşmesi oldu. Özellikle Deri-İş'in başarılı gurup sözleşmesi, *toplu savaşımın* geniş olanaklarını, üstünlüğünü sergiledi.

İşçiler, bütün işkollarında, sözleşme görüşmelerini büyük bir ilgiyle izlediler. İşverenin hak vermeye yanaşmayan tutumunu, *toplu, militan, ülke çapında ve yasadışı* yüzlerce eylemle protesto ettiler.

İşçiler, kendileri adına sözleşme görüşmelerine oturan sendikacıları da izlediler. Onları eylemlerin içinde sınayıp yetiştirdiler. Ya da bu kişilerin kendi çıkarlarını yansıtmadıklarına karar verdiler.

Tabandan yükselen sendika içi demokrasi istemi, bu yıl toplanacak bütün sendika genel kurullarına yansıyacaktır. Daha şimdiden çeşitli sendikalarda olağanüstü yapılan genel kurullara yansımaya başladı bile.

Grev yasağı olan işkollarında, henüz grev aşamasına gelmemiş olan anlaşmazlıklarda, ya da süren grevlere ek olarak, iş yavaşlatmaktan, işyerine topluca yürüyerek gitmeye, mesai bitiminde işyerinden ayrılmamaya, ülke çapında yemek boykotlarından "ücret kadar verim" uygulamasına, yığınsal açlık grevlerinden ölüm oruçlarına varıncaya dek çok *zengin eylem türleri* denendi. İzinsiz gösteri yürüyüşleri yapıldı. Kısaca işçiler, *burjuva legalitesini hiçe saydıklarını* eylemde gösterdiler.

1987 yılında grevde geçen işgünü sayısı açısından rekor kırıldı. 1980'de 85 bin işçinin grevinde yitirilen işgünü 1,3 milyondu. Ama, daha devrimci durum *yokken*, 1987'de 30 bin işçinin grevinde yitirilen işgünü sayısı ise 2,5 milyondur. Bu, işçi sınıfının uzun grevlerle, nasıl inatla, kararlılıkla savaştığını gösteriyor. Devrimci durum yokken durum böyle. Gelen devrimci dalganın ne dehşetli bir depreme yol açacağını artık siz düşünün.

1987 yılının, işçi hareketi açısından herhalde en belirleyici özelliği, Türk-İş'te militan bir sendikal birliğin daha da güçlenmiş olmasıdır. İşçi sınıfı çeşitli bölücü çabalara, burjuvazinin güdümünde, resmilerin desteğinde "yeni" konfederasyon girişimlerine itibar etmedi. Şimdi bağımsız sendikaları da Türk-İş'e toplamaya çalışıyor.

1987 yılı boyunca işçi eylemlerinin siyasal içeriği giderek yükseldi. Deri-İş grevcileri, bizim grevimiz sömürüsüz bir dünya için savaşımın parçasıdır dediler. İşçi sınıfı, referandum, seçim gibi platformlardan gür sesini duyurdu.

Proletarya: Demokrasi savaşımının öncüsü

İşçiler, çıktıkları grev boylarından, öteki ezilen sınıf ve katmanlara destek verdiler. İşçi sınıfı eylemlerinin ülkede "fiili demokrasi" yaratan etkisi altında öğrenci hareketi ülkeye yayıldı. Örgütlendi. Militan eyleme soyundu.

Faşizm döneminde bile susmayan, cezaevlerindeki devrimciler, işçi sınıfının savaşımını selamlarken, dışarıdaki yakınlarıyla birlikte militan bir savaş yürüttüler.

Kürt halkı, işçi sınıfının yükselen savaşımından destek buldu. İşçi sınıfı Kürt halkının ne kadar önemli bir yandaş olduğunu gördü.

Yasadışı grevler zaten başladı. Bunların artması, *hak grevi*, "dayanışma grevi" gibi grev türleri, "işyeri işgalleri", 1 Mayıs'ın alanlarda yığınsal kutlanması, fiili demokrasinin daha da genişletilmesi, 1988'in gündeminde yer alıyor.

Bütün bunlar, alt sınıfın eskisi gibi yönetilmek istemediğini, üst sınıfın ise eski usullerle *yönetemediğini* gösteriyor. Ülkenin devrimci durumun eşiğinde olduğunu anlatıyor. 1988'in gündemine devrimci durum vardır.

Proletaryanın ağırlığı artıyor, devrimci durum geliyor. 1988 aydınlığı müjdeliyor.

Yusuf Başak

İŞÇİNİN SESİ

Türkiye'den 4 kitap gönderilerek abone olunabilir. ■ Yazışma adresi: PO Box 513 London, N16 5QB ■ Baskı: Morning Litho Printers Ltd (TU) ■ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı yayın kurulunundur. Hiçbir yazı geri gönderilmez.

İşimize devam ediyoruz

Değerli Yoldaşlar,
Sıcak ve içten selamlarımla.

Bir yıl önçe İngiltere'ye geldiğimde *İşçinin Sesi*'ne sempati duydum. Eğitimlere katıldım. Ama bazı nedenlerle örgütten bir süre uzaklaştım. Hayat zaman içinde örgütümüzün doğruluğunu ve benim yanlışlığımı gösterdi. Fazla söze gerek yok. Örgüt, bir amaca ulaşmak için insanların biraraya gelerek kurduğu ve kavga verdiği yapı ise, tek tek kişilerin yaptığına değil örgütün genel tutumuna bakarak karar verilmesi gerektiğini öğrendim.

Bu mektubum bir anlamda kısa bir özeleştiri anlamını taşıyor. Uzak durduğum sürede yayınlarınızı izledim. Tanıdığım yoldaşların tutumlarından örgütümüzün doğru yolda olduğuna 6. Kongre'den sonra daha iyi ikna oldum.

6. Kongre'yle yıllardır verdiğimiz kavganın ürünü olarak gerçek adımıza, Türkiye Komünist Partisi adına yeniden kavuştuk. Hepimize kutlu olsun. Yağcı da yıllardır uğraştığı legalitesiyle mutlu olsun.

Gördüğüm, okuduğum kadarıyla Yağcı TBKP adı altında legale çıkmak için burjuvazinin kuyruğunu tımar edip duruyor. Hem de SBKP'nin isteği doğrultusunda.

Resmiler yıllardır legale çıkmak için uğraştılar. Sonunda TKP adını terkettiler. Ama işçi sınıfı üzerinde etkili olabilmek için yeni kuracakları legal odakta bir komünist sözcüğü kalsın diye TBKP adını aldılar. Yakında onu da terkedeceklerdir. Seyredip görelim.

Yağcı'lar, işçi sınıfını küçük göstermek için yeni satırlar yazıp iyi niyetli yoldaşların ve sempatizanların bilincini bulandırmaktan geri durmuyorlar.

Yağcı'ya söylüyorum: Anadolu'ya git bakalım, benim köylü babam küçük burjuvazi özelliğini koruyor mu, yoksa proleterleşiyor mu? Bak da, işçi sınıfının gerçek güçünü gör.

İşçi sınıfının, sizin kurmaya heveslendiğiniz legal partiye karşı kini ve nefreti öyle büyüyor ki, pek uzun sürmez. Sizi de hakettiğiniz yere sürecektir.

Biz işimize devam ediyoruz. Eğitimlere başladık ve önümüzdeki pratik görevleri uygulamak için uğraşıyoruz.

Barış İnanç, Londra

KÜBA DEVRİMİ 28 YAŞINDA!

Küba işçi sınıfı, 1925'te Balino ve Mella adlı iki komünistin önderliğinde Sosyalist Halk Partisi'ni kurdu.

1930'larda Küba devrimci durumla çalkalandı. İşçi sınıfı hareketi Sosyalist Halk Partisi (PSP) öncülüğünde, fabrika ve mahallelerde gelişmeye başladı. Kışladaki hoşnutsuzluğa dayanan "ilerici" görünümlü *Çavuşlar Hareketi* de bu tarihlerde doğdu.

ABD emperyalizmi, gelişen devrimci durum karşısında tüm kozlarını kullandı. Bir yandan işçi hareketini kanla bastırdı, Mella gibi önderleri kırdırdı. Öte yandan *Çavuşlar Hareketi*'yle uzlaştı, ödün niteliğinde kısıtlı özgürlükler verdi. Emperyalizmin *Çavuşlar Hareketi*'yle bağlaşıklığı sonucunda Batista adlı bir subay bir süre için başa getirildi.

Bunlara karşın ülkedeki köklü bunalım çözülmedi. Seçimle başa gelen hiçbir hükümet uzun süre dayanamadı. Emperyalizm, bu süregen bunalımın önüne geçmek için eski uşağı olan Batista'ya yeniden başvurdu. 1952'de Batista bu kez hiçbir "ilerici" maske de takmadan gerçekleştirdiği bir darbeyle erke oturdu.

Batista ülke çapında terör başlattı. Bu teröre karşı çeşitli örgütlenmeler oluşmaya başladı. Monkada askeri kışlasına yapılan bir baskından adını alan *26 Temmuz Hareketi* bunlardan biriydi. *26 Temmuz Hareketi*,'nin devrime gönül vermiş, yoldaşlık bağlarıyla sımsıkı bağlı, eğitimli kadroları, dağlara yerleşerek bir isyan ordusu kurmaya giriştiler.

26 Temmuz 1953 Monkada saldırısı, emperyalizmin sömürüsü ve Batista diktatörlüğünün baskısı altında ezilen yığınların beklediği çıkış yolunu gösteren bir hareket olmuştu.

Bu saldırıya katılanlardan birçoğu ölmüş, kalanları da tutuklanmıştı. Tutuklananlar arasında saldırıyı yöneten Fidel Kastro da bulunuyordu. 26 yaşındaki Fidel, yargılanması sırasında yaptığı tarihi savunmasında, mücadeleyi bırakmayacağını, kalıcı bir adalet sağlanıncaya kadar savaşacağını dile getirdi.

Kastro'nun yönettiği Monkada saldırısı ve ardından savunması, Küba'nın siyasal yaşamında yeni çalkantılar, çatlaklar yarattı. O günkü yarı legal komünist partisinin ileri sürdüğünün tam tersine, onlar, yığınların savaşımına ters düşen serüvenci, darbeci bir tutum değil, giderek Küba halkıyla birleşen yığınsal bir hareket ortaya koymuşlardı.

Hem kendi ülkesinin proletaryasına, hem de dünya proletaryasına devrimci dalgalar yayan bu devrimciler ilk aşamada komünist değillerdi. Devrimci eylem ve sosyalist ülkelerle yakın dayanışma içinde komünist oldular.

Küba, devrimci merkez Sovyetler Birliği ile kucaklaştı. Devrimin ekonomik ve toplumsal ilerlemesine, başta Sovyetler Birliği olmak üzere diğer sosyalist ülkelerin büyük katkıları oldu. Bu belirleyici desteği Fidel Kastro, Küba Komünist Partisi'nin 1.Kongresi'nde şöyle dile getirdi:

'Sovyetler Birliği'nin kararlı, kesin ve cömert yardımı olmasaydı, ülkemiz emperyalizme karşı koymasını sürdüremezdi... Küba'ya gösterilen dayanışmada, Marks, Engels ve Lenin'in enternasyonalist görüşleri gerçekleştirildi ve ölümsüz Ekim Devrimi'nin yenilmez gücü bu kıtanın kaderinde kendini hissettirdi" (*Küba Komünist Partisi 1.Kongresi*, Sorun Yayınları, s.45-46).

O yıllarda, Sovyetler Birliği Komünist Partisi, tüm yanlışlarına rağmen, enternasyonalist tutumuyla dünya devrimine katkı yapıyordu. Bugün kaydığı konumda ise, tam tersine dünya devrimini geçici de olsa geriletici bir etki yapıyor. Ve bu etki Küba'ya da uzanıyor.

Dünya yeni devrimler istiyor. Küba devrimi bu yolda değerli bir deney hazinesidir. 28 yıldönümü kutlu olsun!

HAYDİ 5000 HEDEFİNE!

Bugün önemli sayıda fabrika ve işyerinde *İşçinin Sesi* makine sesinden önce yükseliyor. Gazetemizin Türkiye'de dağıtımı 5.000'e yaklaştı. Bu, birçok legal yayının dağıtımıyla boy ölçüşen bir sayıdır. Ama yeterli değildir, yoldaşlar!

11. Özveri Taarruzu hedefimiz Türkiye'de dağıtımı 5000'e çıkarmak, yeni fabrikalarda, işyerlerinde, işçi semtlerinde sesimizi yükseltmektir.

Okuyucu yoldaş,

Sen bu hedefin gerçekleştirilmesinde en önemli halkalardansın. *İşçinin Sesi*'ni okuduktan sonra atma. Bir kenarda tutma. Bir başkasına ver. Bir sendikaya, derneğe ya da yararlı olacağını düşündüğün bir adrese ulaştır, postala. Dağıtımı artırmak için bizimle ilişkiye geç.

İşçinin Sesi'nin en geniş biçimde dağıtılması, daha çok sayıda işçi yatağından illegal ve özgür partimizin sesinin yükselmesinin sağlanması senin de görevindir.

Haydi seferberliğe, haydi 5000 hedefine!

İşçinin Sesi çalışanları

OKUYUCU YOLDAŞ

***İşçinin Sesi*'ni daha güçlü çıkartabilmek, fabrikalarla, işyerleriyle, işçi semtleriyle olan bağını derinleştirip güçlendirmek, deneyimlerinizden çıkan dersleri tüm harekete daha iyi ve daha etkili ulaştırabilmek için gazetenizi yazılarınızla, haberlerinizle, çektiğiniz ya da topladığınız fotoğraflarla besleyin.**

İşçinin Sesi çalışanları

SSCB'NİN KURULUŞUNUN 65. YILDÖNÜMÜ

1922 yılının Aralık ayında Sovyet Cumhuriyetlerinden gelen temsilciler Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği'ni (SSCB) kurdular.

SSCB'nin kuruluşu ile bütün cumhuriyetler, emperyalist ablukaya karşı ekonomik ve askeri güçlerini merkezi bir yapı içinde birleştirdiler. Bu Sovyetler'e büyük güç kattı. Bu yoldan ve uluslar arasında kardeşçe birliğe örnek oluşturarak, dünya devrimine önemli katkı yaptı.

SBKP'nin çeşitli yanlışlarına rağmen bir devlet olarak SSCB uzun yıllar dünyada işçi sınıfını temsil etti. Olayların gidişini bu konumdan etkiledi.

Gorbaçof'la birlikte SBKP'nin yanlışları nitelik değiştirmiş, çitin öteki yanına geçmiştir. Gorbaçof yönetimi, her adımıyla hem SBKP'yi hem SSCB'yi karalıyor.

Sovyet toplumunun içinden çıkacak komünist muhalefet, işçi sınıfını yeniden yönetici konuma yükseltecektir. Gorbaçof yönetiminin sürdüğü lekeleri SSCB'den de temizleyecektir.

SSCB'nin 65. kuruluş yıldönümünü kutluyor ve Gorbaçof'lara şunu diyoruz: Yalnızca Sovyet işçisinin değil, dünya işçi sınıfının kızıl yıldızı SSCB'den yabancı ellerinizi çekiniz.

Iskra'nın ilk sayısı 87 yıl önce yayınlanmıştı

Rusya çapında dağıtılan ilk illegal Marksist gazete olan *Iskra* (Kıvılcım) 1900 yılında Lenin tarafından kuruldu. İlk sayısı Aralık 1900'de çıktı.

Iskra Rus işçi sınıfının devrimci Marksist partisinin kurulmasında önemli rol oynadı. *Iskra*'nın çizgisini benimseyen komünistler onun etrafında örgütlendiler. Rus Sosyal-Demokrat İşçi Partisi (RSDİP) İkinci Kongresi *Iskra*'nın hazırladığı programı onayladı. *Iskra*'yı da merkez organ olarak kabul etti.

Daha sonra *Iskra*, çeşitli disiplinsizliklerle Menşeviklerin eline geçti. Ama ilk başta gördüğü çağ açıcı işlev unutulmayacaktır.

Yeni savaşım yılına merhaba!

Türkiye işçi sınıfı yüksek bir savaşım yılını geride bıraktı. 1987'nin böyle geçmesi 1988 yılının Türkiye devrimini biraz daha yakına getireceğini gösteriyor.

1988 daha da yüksek savaşlarla dolu olsun, işçi sınıfımıza ve okuyucularımıza kutlu olsun.

Belediye, greve boyun eğen ambarları mühürledi. İşçiler ise, mühürleri sökerek işbaşı yaptılar!

Bugün ambarların yarın düzenin mühürünü sökeceğiz

Tümtis grevcilerinin "mühür sökme" eylemi, burjuva legalitesini parçalamanın yeni bir örneği, işyeri işgallerinin, kıran kırana kavganın habercisidir! O halde toplu savaşın bayrağını daha da yükseltelim.

Ambar grevcileri şimdi de, lokavttan vazgeçerek işbaşı yapan işyerlerine Zeytinburnu belediyesinin vurduğu mühürleri söktüler. Hem de bu eylemi polis ve zabıtanın gözü önünde yaparak, burjuva legalitesine işçilerin biçtiği değeri gösterdiler. İşçi sınıfımız 1988'i işte böyle karşıladı!

İşverenlerin greve "mühür" yanıtı

Türk-İş'e bağlı Tümtis sendikasının İstanbul, İzmir ve başka bazı illerdeki nakliyat ambarlarında ilan ettiği grev 16 Eylül'de 45 işyerinde başladı. İşverenler greve, uyuşmazlık olan 104 işyerinde lokavt yaparak yanıt verdiler. Daha sonra, Tümtis'in örgütsüz olduğu 115 ambarda *dayanışma lokavtı* başlattılar.

İşverenlerin bu girişimleri, taşıma işçilerini daha da biledi, militanlaştırdı. Bu işkolunun işçileri, işkolunun tarihinde ilk kez bu denli kararlı, militan bir grev gördü. Tümtis, 43 bin dolayında işçinin bulunduğu, örgütlenmenin çok zor koşullar altında yürüdüğü bir işkolunda 4 bin dolayında üyesiyle, Türk-İş'in en küçük sendikalarından biridir. Ama, ambarlar grevi, Tümtis'in ne çetin bir ceviz olduğunu gösterdi.

İşveren sendikası Nak-İş, grevin başından bu yana mafya yöntemleriyle, işçilerle anlaşmak isteyen işverenleri, grevci işçileri tehdit ederek, grev kırıcılığı örgütleyip, belediye yoluyla "ruhsatsız" işyerlerini mühürletirerek grevi çökertmeye çalıştı. Ama işçiler, Nak-İş'in bütün çabalarını kararlılık ve militanlıkla püskürttüler.

Bu, işveren cephesinin birliğinin dağılmasında önemli bir etken oldu. Süreç içinde çok sayıda işveren lokavtı kaldırarak sözleşme imzalamak zorunda kaldı. Bugün 16'sı uzlaşmazlık kapsamında, 35'i grev dışında kalan işyerinde sözleşme imzalanmış durumdadır. İşçiler bu sözleşmelerle işkolunda asgari ücreti 140 bine çıkarttıkları gibi, parasal ve idari maddelerde çeşitli kazanımlar elde ettiler.

Nak-İş'in mühürletmesine işçinin yanıtı: Mühürleri sökelim!

En son "mühür sökme" olayı, Topkapı'daki 16 ambarın greve boyun eğerek lokavtı kaldırması, işbaşı yapması üzerine oldu.

İşveren sendikası Nak-İş, çözülen işverenleri belediye aracılığıyla "cezalandırma" yoluna seçti. İşyerlerinin "ruhsatsız" çalıştığını ileri süren belediye, bu ambarları mühürledi. Çalışmakta ya da grevde olan işçiler bu gelişme karşısında çok kızdılar. Bunun üzerine çevik kuvvet ve zabıta, işçileri kordona alarak, ancak bu yolla, mühürleme işlemini tamamlayabildi.

Mühürlemeye işçilerin tepkisi kısa ve öz oldu: "Mühürleri sökeceğiz!" Söktüler de. Önce, polis ve zabıta gittikten sonra, daha sonra da polis ve zabıta tekrar geri geldiğinde, *onların gözleri önünde* mühürleri parçalayıp attılar. İşyerlerine girip çalışmayı sürdürdüler.

"Mühürleme" burjuva hukukunun en "kutsal" sayılan işlemlerinden biridir. İşçiler mühürleri sökerek, burjuvazinin yasalarına işçi sınıfının hiçbir saygısı olmadığını *eylemde* göstermiş oldular.

"Mühür" sorunu henüz kapanmadı. Belediye mühürlemede ısrar ediyor. Mühürcüler yeniden geldiğinde, işçiler ambarlarda çalışıyor olacaklar. Onlar içerideyken mühür vurulursa, bu fiili olarak *işyeri işgallerinin* küçük bir başlangıcı anlamına gelebilecek. Ya da işçiler dışarıdaysa, mühür vurmak isteyenlerin öfkeli işçi yığınıyla *çatışmayı* göze alması gerekecek! Her durumda ambarlar grevi, işverenlerin çözülmesine paralel olarak yeni gelişmelere gebe. 1988 için çok güzel haberleri bağrında taşıyor.

Bu arada, sırası gelmişken, Tümtis'in görüş getirdiği gurup sözleşmeleri konusuna kısaca değinelim.

Gurup sözleşmesine evet!

Tümtis genel merkez yöneticisi Yurdal Şenol, bir gazeteye yaptığı açıklamada, işveren sendikası Nak-İş'in "gurup sözleşmesi"nde direttiğini vb. söylüyor. Bu sözlerden Tümtis yöneticisinin gurup sözleşmesine karşı olduğu gibi bir anlam çıkıyor.

Gurup sözleşmesi, belli bir gurup işyerinin işveren ya da işverenlerinin sözkonusu işyerlerinde *bütün gurubu* içeren bir sözleşme imzalaması demektir. İşçi sınıfı *açısından* da bu, toplu savaşıma, eşit işe eşit ücret savaşımının yükseltilmesine davettir. Tek tek işyerlerinde işçilerin savaşımının, aslında koca bir sınıfın burjuva devleti yıkma ve sosyalist devleti kurma savaşımına derinden bağlı olduğunu gösterebilecek iyi bir olanaktır. Karşıda Nak-İş, TİSK, bu safta da Tümtis ve Türk-iş var. "Sınıfa karşı sınıf!". Toplu savaşım için bundan güzel fırsat olur mu?

Ambarlar grevinde işveren cephesi çözüldü. Tümtis tek tek sözleşme imzalama yolunu seçti. Belli kazanımlar elde etti, ediyor. Ama, tam da işverenlerin çözülmesi, Tümtis'e, Türk-İş'e bağlı bir örgüt olarak, "gurup sözleşmesi"nin insiyatifini *kendi* eline alıp *kendi koşullarını* dayatarak, çok iyi bir gurup sözleşmesi imzalama olanağını verebilirdi.

İşverenlerin çözülmesi şunu da gösteriyor ki, işçi sendikaları, kendi koşullarıyla düzgün gurup sözleşmesi istemeye başladıkları zaman, gurup sözleşmesini isteyen, işveren sendikaları olacak.

Bu arada, Lassa dahil bazı işyerlerinde sözleşme görüşmelerine başlayan Laspetkim-İş de gurup sözleşmesi *biçimini* reddediyor. Laspetkim-İş, *bağımsız* bir sendika olduğu ve toplu grevin mali yükünü kaldıramayacağı için gurup sözleşmesine karşı çıkıyor.

Madem öyle, Türk-İş'e üye olsun, Petrol-İş'le birleşsin *ve* gurup sözleşmesini savunsun. Böylece Türk-İş'te pekişmekte olan, militan sendikal birliğe katkı yapmış olur. Tümtis gibi sendikaların savaşımını da güçlendirmiş olur. Petrol-İş, Deri-İş, Migros, Tümtis grevlerinin deneyimlerini yaşayan işçiler, *toplu* grevleri bağımsız sendikalarla yapmanın *olanaksız* olduğunu bugün daha iyi görüyorlar. O halde bağımsız sendikalar ne duruyorlar? Haydi Türk-İş'e! Türk-İş'te birliği güçlendirmeye! Alanları zaptetmeye, burjuva devletin de mühürünü sökmeye!

Haluk Moralı

132 gün süren Migros grevi başarıyla sona erdi

Migros'da zafer!

Migros işyerlerinde dört aydan fazla süren zorlu kavganın sonunda grevciler, idari maddelerdeki ana isteklerini kabul ettirdiler, iyi bir toplu sözleşme imzaladılar. İşten atılan arkadaşlarını sözleşme maddesiyle işe aldırttılar.

20 Ağustos'ta başlayan ve 4,5 ay kadar süren Migros grevi, 29 Aralık'ta, Tezkoop-İş sendikasıyla Migros işvereni arasında anlaşmaya varılması üzerine sona erdi.

İmzalanan sözleşmeden Migros'un 30 kadar işyerinde çalışan 1100 dolayında işçi yararlanacak. Sözleşme, yasa ve yönetmeliklerde belirtilenin *tersine*, geriye işletilecek. 1 Mayıs 1987 tarihinden itibaren geçerli olacak. Böylece yasaları delme konusunda yeni bir örnek daha oluştu.

Sözleşmeyle Migros işçileri 1. yıl zammı için 80 bin 2. yıl için 95 bin zam aldılar. Buna göre, 5 yıllık bir Migros işçisinin ortalama ücreti, ikramiyelerle birlikte 365 bine çıkıyor.(Eskiden 204 bindi.) 1 Mayıs 1988 tarihinden itibaren de 510 bine çıkacak. Sosyal haklarda da yüzde 300'e varan ilerleme sağlandığı bildiriliyor.

Sözleşmenin belki de en önemli yönünü ise idari maddeler oluşturdu. İşçiler sözleşmeyle, başka bir işe kaydırılmalarının istenmesi halinde, bunun kendi rızalarıyla olmasını ve ancak benzer bir işe geçmeyi güvence altına aldılar. İkinci önemli maddeyle de, işten çıkartılmış olan iki işçi, sözleşmeyle işe geri aldırıldı.

Migros işçileri grev süresince, işverenin grev kırıcılığına karşı savaşım verdiler. Polisin müdahalelerine karşı koydular. Bir yandan, öteki sendikaların, işçilerin dayanışmasından güç alırken, öte yandan da cezaevlerindeki devrimcilerin savaşımına destek ve dayanışma verdiler. Miting ve yürüyüşlere çıktılar. Bunların sonucunda da başarılı bir sözleşme yaptılar.

Migros grevinin başarısı, işçilerin Türk-İş'te birliğinin önemini bir kez daha gösterdi. Ancak, örneğin, Migros işçileriyle dayanışma gecesinde, Türk-İş'e karşı atılan sloganlar, takınılan tutumlar vb. Tezkoop-İş'te bunun farkına varmayan bazı yöneticilerin olduğunu gösteriyor.

Migros işçileri sendikal birliğin gücünü yaşamda görmüş ve kavramıştırlar. Tutarsızlık içinde olan, her düzeydeki yöneticilerini de eğitecek, düzelteceklerdir.

R. Yürükoğlu

DÖNÜŞÜN KANITLADIĞI BÜYÜK GERÇEKLER

TBKP yöneticileri Nabi Yağcı ile Nihat Sargın'ın ülkeye dönme ve düşmana teslim olma adımlarıyla bir dizi gerçek bir kez daha gözler önüne serilmiştir.

Dönüşle birlikte kamuoyunun gözleri önünde yürüyen mizansen, Özal hükümetiyle Yağcı'lar (küçük balık) ve asıl olarak Sovyetler arasında bir görüşme-uzlaşma süreci yaşandığını göstermektedir. Ve zaten, Sovyetler'in gerekli sondajları yapmadan bu adımı atacakları düşünülemez. Bu, lanetlenmeyi hak eden iğrenç bir tutumdur.

Bir an için, bugüne dek hiç yalan söylememiş(!) bu kişilere inanalım ve görüşme yapılmadığını kabul edelim. Öyle de olsa, iki taraf arasında hiç olmazsa *zımnen*, göz göze bir uyuşmanın-pazarlığın yürüdüğü reddedilemez. Hem de, toplu oyunlardaki ver-kaç yöntemiyle top defalarca taraflar arasında gitti geldi. Özal'dan Evren'e, Türkeş'e tüm burjuvazi, "komünist partisi kurulabilir ama proletarya diktatörlüğü ve Sovyet ajanlığı olmaz" dediler. TBKP, "anlaşılamadığı" gerekçesiyle, proletarya diktatörlüğünü programına almadı, Sovyet ajanlığı suçlamasını yapabildiğince kaldırabilmek için de, Gorbaçof çizgisini neredeyse kendilerinin bulduğunu demeye getirdi. Bir yanda Özal birkaç kez, "gelebilirler, gelsinler" vb. dedi, vatandaşlıktan çıkarılmış insanın milletvekilliği kalırmış gibi, meclis önünde resmi cenaze töreni düzenledi. Öte yanda resmiler Özal hükümetine eleştiriyi azalttılar, yumuşattılar, "uygar" düzeye indirdiler. Sovyetler, "demokrasiye katkı" için *TKP'nin Sesi*'ni kapattı, hükümet Yağcı'lara hemen pasaport verdi.

Böyle bir dönüşü garanti etmek için Yağcı'ların bunca yıl beklemelerine hiç gerek yoktu. Verdikleri ödünleri *kim, ne zaman* verirse rahatça döner. Uzlaşmanın sağlandığı taban, komünist partisinin yasal çalışabilmesi değildir. Yöneticilerinin komünizme "inandıklarını" belki "gizlemeden" söyledikleri ama Lenince ilkelere göre örgütlenmeyen, reformcu-parlamentarist-pasifist bir partinin, proletarya diktasını da savunmayarak, komünizme karşı çalışmasıdır. Dolayısıyla bu pazarlıkta Türkiye burjuvazisi hiçbir şey vermemiş, resmi komünizmi teslim almıştır. Böylece tarihin derinliklerinden yükselen, deneyimli, birikimli ve usta bir sınıf olduğunu bir kez daha göstermiştir. (Bu sınıfın karşısındaki sınıf da en az onun kadar usta olması gerektiğini bilmelidir.)

Yağcı ile Sargın'ın, Türkiye'ye dönüşlerinde bir iki hafta gözaltına alınmaları, mahkemeye çıkartılmaları, ortada bir pazarlık, bir uzlaşma olmadığını gösterebilir mi? Hayır, yukarıda kısaca değindiğimiz birkaç veri ışığında bile böyle birşeyi gösteremez. Ancak iki şeyi gösterebilir.

Birincisi, burjuvazi, şu ya da bu nedenle, cibilliyetine uygun bir salto ile pazarlığı bozmuş olabilir. Bu manevrayla da kazanacağı şeyler vardır. Rusya ve devrim sonrasında Sovyetler Birliği, Türkiye egemen sınıflarının tarihsel saplantısıdır ve "Sovyetler'den bağımsız bir parti" diyerek daha pazarlığın ilk günlerinden bu saplantıyı dile getirmiştir. Sovyet memurluğunu komünist partizanlığa üstün tutmuş bir partinin genel sekreterini tıpış tıpış eline geçirmek ve onunla hamur gibi oynamak, ondan edindiği bilgilerle geniş tutuklamaya girişmek ve bu adamların düştükleri durumu komünizmi ve komünistleri halkın gözünden düşürmede kullanmak... Bunlar az kazanımlar değildir.

İkincisi, Yağcı'ların gözaltına alınmaları, pazarlığın bozulduğunu, burjuvazinin kalleşlik yaptığını değil, tam tersine pazarlığın harfiyle yürüdüğünü gösterebilir.

Düşünün ki, Sovyet bürokratlarıyla Özal hükümeti arasında anlaşma yapıldı, adamlar komünist olmayan bir çerçevede çalışacaklar, yaklaşan bunalımda emekçi halkı dizginlemeye yardım edecekler. Yağcı ile Sargın uçağa atladıkları gibi ülkeye dönüp, bir basın toplantısıyla işe başlayabilirler miydi? Anayasa ve yasalarda henüz bir değişiklik yok. Onbinlerce komünist ve devrimci, bu yasalar nedeniyle, hem de en mütevazi "örgüt üyesi" diye yıllarca işkence, hapis görmüş. Hâlâ çok sayıda devrimci hapis yatıyor. Durum böyle iken dönüşlerinde mersedesli, tv'li, özel yemekli, fotoğraf çektirmeli de olsa, gözaltına alınmadan, sorgulanmadan bırakılsalardı hiçbir inandırıcılıkları kalır mıydı? Ülkeye burjuvazinin adamı olarak döndüklerini en geri zekalı insan bile anlamaz mıydı? Bırakın parti kurmayı, sokakta yüzlerine tükürülmeden yürüyebilirler miydi?

Kaldı ki geri dönüş mizanseni tam bir fiyaskoya dönüştü ve işin danışıklı döğüş, uzlaşma olduğu genel kanı durumuna geldi. Bu ortamda, pazarlığı hiç olmazsa ortalama gözlerden gizlemek amacıyla yürütülen gözaltı, sorgu vb. de yetmeyecek, artık işe yarayabilmeleri için Yağcı'ları kahraman yapmaları gerekecektir. Bu da pazarlığı yapanların bir açmazıdır. Bakalım nasıl çözerler?

Son perde henüz oynanmadı. Oynandığında burjuvazinin hangi yoldan yürüdüğünü (pazarlığı bozdu mu, uyguluyor mu?) göreceğiz.

Ne olursa olsun, pazarlık ister yürüsün, ister bozulsun, isterse hiçbir pazarlık, hatta zımni bir anlaşma bile olmamış olsun, bu olayın gözler önüne serdiği bir *büyük gerçek*, bu sahte komünistlerin, bu partinin işçi sınıfına önderlik etmeye layık olmadığıdır.

Emperyalistleşme çabası içindeki gerici, yayılmacı, şöven finans-kapitalle uzlaşarak ülkeye dönmek; ya da işçi sınıfının toplumun en büyük sınıfı olduğu bir ülkede o sınıfa ve *kendi örgütüne* dayanarak devrimci bir biçimde değil, böyle bir burjuvaziye güvenerek ülkeye dönmek; ya da en iyimser, hatta hayali bir yorumla, günün toplumsal gerçeklerini, işçi ve emekçi halkın istemlerini ve gereksinimlerini yanlış yorumlayarak, yapılabilecek en büyük siyasal "hata"lardan birini yapmak, devrim ve proletarya diktatörlüğü yerine legal-barışçı-parlamenter yolu seçerek ülkeye dönmek.

Mantığın düzgün kurulması için saydığımız bu olasılıkların — hangisinin geçerli olduğunu iyi biliyoruz — hepsi de aynı sonuca çıkar: Bu çizgi, bu kadro, işçi sınıfının yüce davasına hizmet açısından beş para etmez.

Şu günlerde Yağcı'ların yaptığını, Mustafa Suphi'lere benzetmeye kalkışanlar var. Partimizin kurucularının, 15'lerin başlarına gelen bir trajediydi. Yanlışı vardı ama bu yanlış, tarihsel koşulların yarattığı bir açmazdan doğmuştu. Ülkede emperyalizme karşı siyasal bağımsızlık savaşı yürüyordu. Öte yanda işçi sınıfı ve parti, liderlerini kendi olanaklarıyla Anadolu'daki savaşa yerleştirecek güçte değildi. Kavganın dışında kalmak ise, partinin baştan ölü doğması olacaktı. Açmaz tarihseldi. Aziz ölülerimiz, kahramanlıklarıyla, acı sonlarıyla, partinin yaşam toprağını suladılar. Ve bizleri de burjuvazi hakkında az ülke komünistinin sahip olduğu kadar bilgilendirdiler. Yağcı'ların dönüşünü, 15'lerle birlikte ağzına alan ya haindir, ya zavallı bir sersemdir. Bu dönüş, içinde yer aldığı toplumsal koşullar karşısında ve figüranlarının çapsızlığı ve dönekliği ile, düpedüz soytarılıktır.

* * *

Yağcı'lar bu utanç verici girişimleri *hangi gerekçe* ile yapıyorlar? Nükleer çağın koşulları değişiktir, dünya bambaşka bir dünya olmuştur. Artık haklı-haksız savaş ayrımının da bir anlamı kalmadı, halklar savaşın hiçbir çeşidini istemiyor. Savaş dünyayı yokeder. Öyleyse savaşa yol açacak gerginlikler (siyasal bunalım, devrim, genel grev, iç savaş vb.) çıkartmamak, olanları da söndürmek gerekir. Artık ayaklanma ve devrim yolu kapanmıştır, geriye seçimlerde şansını denemek kalmıştır. Bunları diyorlar.

Marks'ın ölümü ardından, daha Engels yaşarken, yukarıdaki gerekçeler, sözcüğü sözcüğüne ("nükleer" sözcüğü hariç!) revizyonistlerce öne sürülmüş, Engels tarafından yerle bir edilmişti. Daha sonra Kautskiler bir daha denediler, onları da Lenin aynı yere oturttu. Şimdi Sovyetler Birliği Komünist Partisi söylüyor. Yani bu fikirlerin yeni, modern hiçbir yanı yoktur. Dünyanın dört bir yanında yürüyen kavgalar da yanlışlığının kanıtıdır. Sudan'da, Eritre'de, Filipinler'de, Güney Afrika'da, Peru'da, Mozambik, Angola ve Nikaragua'da, El Salvador, Çad, Filistin, Sri-Lanka'da, İran'da, Irak'ta, Afganistan'da, Türkiye Kürdistanı'nda, komünistler, devrimciler haksızlıklara karşı kıran kırana silahlı savaş yürütüyorlar! Sınıflar ne denli nesnelse, sınıf savaşı ve onun çeşitli biçimleri de o denli reddedilemez gerçeklerdir.

Tabii, Yağcı'ların yukarıda özetlediğimiz akıl yürütmeleri (ya da hezeyanları) yalnızca gerekçedir, kanayan kalpleri avutmak içindir. Asıl neden başka yerde aranmalıdır.

Sovyetler Birliği'nde bürokrasi, 1930'lardan bu yana kendini helezoni olarak yenileyen bu katman, sınıflaşma süreci içindedir. Üretim araçlarının işçi sınıfı adına bürokrasi tarafından kullanılması, efektif olarak mülkiyet hakkına dönüşmektedir. Kapitalizmden komünizme geçiş aşaması olan, dolayısıyla hem kapitalizmin, hem komünizmin özelliklerini içinde barındıran sosyalizm sulanmaktadır. Sosyalizm diye ayrı bir üretim tarzı olmadığı, sosyalizmde durulamayacağı, ya ileri ya geri gidileceği bir kez daha kanıtlanmaktadır. Özellikle 1960 sonrasında içten içe hızlanan geri kayış süreci, Gorbaçof revizyonizmi altında açığa çıkmıştır. Ne ilginçtir ki, revizyonist, kapitalizme dönüş özlemcisi diye haklı olarak eleştirdiğimiz, ama Sovyet tanklarıyla yanlış bir yoldan çökertilen, Çekoslovakya'daki Aleksandr Dubçek reformlarıyla, bugünkü Gorbaçof "reformları" arasında hiçbir fark yoktur. Sovyetler Birliği'nde de kapitalist tohumlar, bürokrasi tarafından yeşertilmeye çalışılmaktadır.

Dediğimizin en son kanıtı, kapitalizmin resmen kaldırılmasından sonra, bugün yeniden Sovyetler Birliği'nde hisse senedi ve tahvil dolaşımının başlatılması ve özendirilmesidir. Polonya sınırına yakın bir yer olan Provesin'deki bir sebze ve meyva tarım çiftliğinin hisse senetlerinin satışa çıkarıldığının Sovyet basınında ilan edilmesi, bunun ilk örneği olmuştur. İlandan anlaşıldığına göre minimum yüzde 5 kâr garantili bu hisse senetlerini bireyler, kooperatifler ve fabrika sosyal fonları alabilecekler. Üretim araçlarının böyle hisse ile satışa çıkarılmasının ardından gelecek kaçınılmaz ikinci adım da, bu senet ve tahvillerin topluca alınıp satılabileceği ve değiştirilebileceği bir merkezi pazarın (borsa) açılmasıdır!

Sosyalizmin üç temel ilkesi, önermesi vardır: İşçi sınıfının lider rolü, planlı ekonomi ve üretim araçlarının toplumsal mülkiyeti. Kendinden önce gelmiş tüm revizyonistler gibi, Gorbaçof da bunlara saldırmaktadır.

İşte Yağcı'ların ülkeye ansızın dönüşlerinin altındaki gerçek neden budur. Aynı neden yiğit Sandinistlere silah vermeyi durdurabileceklerini, Afganistan'ı pazarlığa açtıklarını söyleten nedendir: Bu siyasal çizginin devrimle, Marksizm-Leninizmle ilgisinin kalmamasıdır. Dönüş olayının gözler önüne serdiği ikinci *büyük gerçek* de budur. Yağcı'lar ve TBKP, Türkiye işçi sınıfına, Gorbaçof'lar da Sovyet halkına ve dünya işçisine önderlik etmeye layık olmadıklarını çarpıcı biçimde kanıtlamışlardır.

Dünya devrimi süreci ve işçi hareketi, yapısı gereği ardarda gelen kıvranmaları, kasılmaları, birden boşanmaları içinde ilerliyor. Bu gerçek dünya sınıfının savaşımı, yeni önderlerini yaratır, eğitir, büyütür.

Türkiye'ye gelirsek, 1973 atılımı içinde devrim ve komünizm için TKP'ye giren, geçen yılların öğütemediği komünistler yeniden partilerine, TKP'ye dönüyorlar. Her alanda partiye, göze batan başarıları taşımış yoldaşlar. Yayın alanında, sendikalarda, odalarda! Bu yoldaşlardan, yeni üye giriş bildirimi istenmiyor. Onlar, bizler, TKP'ye bir kere girmişiz, bu parti o partidir: *Türkiye Komünist Partisi*. Dönüşün ortaya koyduğu üçüncü *büyük gerçek* de budur.

TBKP oluşumuna şiddetle karşı çıkan ama çeşitli koşullanmalar (Yağcı'ların, Sargın'ların koşullamalarıdır, unutmayın) nedeniyle yeniden TKP içinde olumlu çalışmadan da uzak duran yoldaşlar! 1977-1978 sonrasını bugüne dek bir hatırlayın, *İşçinin Sesi*'nin önerilerinde yanlış, eleştirilerinde haksız olmadığını göreceksiniz. Sınıfımızın kurtuluşu için çalışma isteği ve enerjisi olanlar için eski yanlış ve yersiz koşullanmalar, antipatiler yerini olumlu parti çalışmasına ve yoldaşlık sevgi-saygısına bırakmalıdır. Birlik, böyle birlik! Sizler TKP'siz, TKP sizlersiz olmaz! Bu, sınıfımıza borcumuzdur.

Legalistler siyaset sahnesine doluştular. Ama işçi sınıfımız bu sahte sosyalistlerin hiçbir sözüne inanmıyor. Niye inansın ki?

Legalizmin bataklığından gelen pis kokular

Legalist-likidatörler, Türkiye işçi sınıfının devrim ve sosyalizm kavgasına, bu amaçla illegal-merkezi örgütlenmesine karşıdırlar. *Bu küçük burjuva akımların varlık nedeni işçi sınıfının ihtiyacına yanıt vermek değil, onu yolundan alıkoymaktır. Tek amaçları vardır: "Devrimci sınıf hareketini ehlileştirip, uysallaştırarak, işçi sınıfının burjuva düzenle uzlaşmasını sağlamak!"*

Hızır Kaya

Devrimci durumları, iç savaşı, karşı devrim ve faşizmi yaşamış orta kuşak kapitalist ülkelerin toplumsal-siyasal ortamında benzer gelişmeler sergileniyor.

Bu ülkelerde gerici stabilizasyon dönemlerinden sonra gelen burjuva rejimler son derece istikrarsız, güdük burjuva demokrasisi oluyor. Öte yandan küçük burjuvazinin siyasal yönelimlerinde de istikrarsızlık artıyor. Bu ülkelerde, egemen sınıfla uzlaşma, burjuvaziden legalite dilenme, kitlelere reformcu yaltaklanma, siyasal fırsatçılık, küçük burjuva siyasetçilerin "ortak böleni" haline geliyor.

Bu bakımdan Türkiye'de de durum pek farklı değil. Bizim küçük burjuva reformcularımız, ya da "sosyalist"lerimiz de aşırı bir legalizm, çekilmez bir uzlaşmacılık sergiliyorlar. Öyle bir uzlaşmacılık ki, "faşist" dediği devletle uzlaşarak, ölen liderinin cenazesini meclis önünde "özel tören" ile kaldıracak denli alçalıyor.

Uzlaşmacılık ve legalizm hastalığı küçük burjuva entellektüellerin kendi bünyelerinde saklı kalsa, o kadar dert değil! Ama uzandıkları her yere bu hastalığı taşıyorlar. En önemlisi, işçi sınıfına bulaştırmaya çalışıyorlar. Bu nedenle, uzlaşmacılıkla, legalizmle sürekli mücadele, komünistler için temel görev oluyor.

Bugün Türkiye'de, burjuva-küçük burjuva sosyalistlerin boy hedefi yaptıkları şey, işçi sınıfının devrimci mücadeleyi, bu mücadeleyi siyasal örgütlenmesidir. Tabii, bu örgütlenme sınıfın öncü, devrimci partisinde, illegal komünist partisinde somutlandığı için, bunlar en başta "illegal parti" fikrine saldırıyorlar. Burada amaç, işçi sınıfını öz gücünden koparıp, uzaklaştırmaktır.

Aynı soydan küçük burjuva siyasetçiler, bin türlü hile ve demagojiyle işçi sınıfımızı legalizmin batağına, uyuz reformist siyasetlerine çekme yarışı içindeler. Bunların hevesi işçi sınıfı hareketini burjuva düzenle uzlaştırmaktır.

Sanki Türkiyede karşı devrim, faşizm onyıllar önce yaşandı! Türkiye'de kapitalizmin, batıdaki kadar bir burjuva demokrasisine nefesinin yetmediği ve Türk burjuvazisinin barbarlığı ne çabuk unutuluyor! İşçi sınıfımız bu burjuvaziye güvenerek, onun tanıyacağı "legalite"ye sığınarak mı örgütlerini kuracak? Üstelik "illegal mücadele dardır, sınırlıdır, onunla bir yere varılmaz, parti legal kurulmalıdır" diye çığırtkanlık yapanlar, hâlâ Türkiye'de "faşizm var" diyorlar.

İşçi sınıfımız bu sahte solcuların hangi sözüne inansın! İnanmıyor, onu kandıramıyorlar. Attıkları her adımla, "burjuvaziyle işbirliği" siyasetlerini, ihanetlerini daha bir açığa vuruyorlar, vuracaklardır!

Öte yanda, "iyi niyetli" olduklarına hem kendilerini, hem de işçi sınıfını inandırmaya çalışanlar var. Bunlar, legal sosyalist partiyi, "işçi sınıfının bağımsız siyasetini savunmak için" istediklerini söylüyorlar. Bunlara söylenecek şey şudur: Eğer, yaşanan bunca deneyden henüz yeterince öğrenemediyseniz, geçmiş deneylerden doğru dersler çıkartan öncü işçilere kulak verin, onlardan öğrenin!

İşçi sınıfımız yılların deneyimini biriktirmiş bir sınıftır!

Faşizm ve faşizmin çözülüşü yıllarında öncü işçilerin en çok tartıştıkları konuların başında örgüt konusu vardı. Yenilginin yarattığı olumsuzluklardan sıyrılmaya çalışan öncü işçiler, yeraltında canlı bir tartışma yürütüyorlardı. Fabrikada, mahallede gizlice biraraya gelerek şorulara doğru yanıt arıyorlardı: İşçi sınıfının ihtiyaç duyduğu, gerçek sınıf partisi nasıl örgütlenmeli? Türkiye'de bu ihtiyacı karşılayan örgüt var mı?

1980'li yılların ilk yarısında, ilişki kurduğumuz işçi yoldaşlar, kendi çevrelerinden hep aynı yönde haberler iletiyorlardı. Devrimci durum yıllarında şu ya da bu legal partiye, sol örgüte üye olmuş sınıf bilinçli işçiler, yaşanılan bunca deneyden sonra, şu ortak bakışa yönelmişlerdi:

"Burjuvazi düdüğünü öttürdüğünde paydos etmeyecek, kavgayı bırakmayacak, mücadelemizi kesintisiz sürdürebilecek, sınıfımıza güven veren, disiplinli, savaşkan bir partiye ihtiyacımız var. Ama, burjuva düzeni yerlebir etmeyi amaçlayan böyle devrimci bir partiyi örgütlememize burjuva yasaları izin verir mi? Veremez! Pratik kaç kez gösterdi bunu. O halde sınıfımızın partisi gerçekten devrimci bir parti olacaksa, Türkiye ortamında bu, illegal olmalı, gizli örgütlenmelidir."

Sınıf bilinçli, öncü işçileri böyle düşünmeye yönelten neydi? Güçlü sınıf sezgileri. Deneylerden öğrenme, yaşamı izleme yetenekleri. Onlar, tepeden tırnağa silahlı, merkezi düzeyde örgütlü burjuva devletine karşı siyasal kavgada, "legal sosyalist partilerin", küçük burjuva örgütlerin kaç paralık hükmü olduğunu yaşamın içinde öğrenmişlerdi. Bu partilerin gevşek, legal yapılarının burjuva devletin saldırısı karşısında nasıl ezildiğini, dağıldığını görmüşlerdi. Burjuva yasalarına teslimiyet, pasifizm, reformizm demek olan legal sosyalizmin (sözde işçi partilerinin) gücünün neye yettiğini(!) iyice anlamışlardı.

Ama hepsi bu değil. Faşizm yıllarında partiyi tartışan öncü işçiler, illegal bir parti olan resmi TKP'nin durumunu da gözlüyorlardı. Resmi TKP illegal bir partiydi ama sınıfın ihtiyacına yanıt vermekten çok uzaktı. Çünkü pasifizmin, burjuva kuyrukçuluğunun batağına batmış bu partinin de, legal partilerden pek bir farkının kalmadığı kısa sürede açığa çıkmıştı. Bu durumun, faşizm yıllarında öncü işçilerde yarattığı etkiyi bir işçi yoldaşımız bize şöyle anlatmıştı:

"12 Eylül darbesi geldiğinde TİP üyesiydim. Legal sosyalist partiler, DİSK kapatılmış, diğer devrimci örgütlere ağır darbeler vurulmuştu. Fabrikalarda terör estiriliyor, öncü işçiler, sendika temsilcileri gözaltına alınıyordu. Henüz TKP daha darbe yememişti.

"Bu ortamda, çevremde birçok işçi arkadaşla gizlice buluşup, görüşüyorduk. Legal örgütlerin dağıldığını bildiğimizden, bu ve benzeri örgütlerin hareketimize önderlik yapamayacağını artık anlamıştık.

"Gözlerimizi TKP'ye çevirmiştik, umudumuz ondaydı. İşte... komünist partisidir, illegaldir, ayakta kalmayı başaran bir örgüttür diye düşünüyorduk. TKP'nin sınıfımıza öncülük yapacağına, güçlerimizi birleştireceğine, savaşacağına umut bağlamıştık. Çok geçmeden yanıldığımızı anladık.

"TKP yönetimi, savaşmak ne söz, faşist cunta ile uzlaşmanın yolunu yapıyordu. Oysa biz, TKP'nin yanında SBKP var, sınıfımızın ezilmesine izin vermezler diye düşünüyorduk. Yanılmışız. TKP yönetimi cunta şakşakçılığı yapıyordu, SBKP de onu destekliyordu.

"Ama bu uzlaşmacılık onları kurtaramadı. Cunta TKP'nin üzerine çullandı. Ve biz kısa sürede bu partinin de darmadağın olduğunu, eridiğini, sınıfımız içinde yol gösterici hiçbir etkisinin bulunmadığını gördük. Bu partinin de legal partilerin durumundan pek bir farkı yoktu.

"Bu gerçeği görmek, ilk başlarda, bizde olumsuz bir etki yaratmıştı. Faşizmin o kahırlı günlerinde, örgütsüz, öncüsüz kaldığımızı düşünüyorduk. Sonra toparlanmaya ve gizli tartışmalar örgütlemeye koyulduk. Tartıştığımız temel sorun parti sorunuydu. Sınıfımızın devrimci partisi, 1980 öncesinin örgütlerine benzememeli, onlar gibi olmamalıydı. Peki ama nasıl olmalıydı? Şimdi bunu düşünmeye, tartışmaya başlamıştık."

İşçi yoldaşımızın bu anlattıkları, o yıllarda kimbilir daha nice işçinin bilincinde yaşanmış ve belleğine kazınmıştır!

Olayları yaşamış, deney kazanmış öncü işçiler, faşizm yıllarında ve sonrasında, "legal partiye ihtiyaç var mı, yok mu"yu tartışmıyorlardı. Onların *asıl tartıştığı*, işçi sınıfının gerçekten ihtiyaç duyduğu savaşkan, illegal bir devrimci partinin, komünist partisinin nasıl örgütleneceğiydi. Dün de, bugün de özlemini duydukları parti, böyle bir partidir!

Legalizm yeniden sahnede!

Burjuva-küçük burjuva sosyalisti aydınlara gelince. Onlar faşizm yıllarında ve sonrasında (1986'lara gelinceye kadar), bu tartışmaların dışındaydılar. Çünkü yeraltından köşe bucak kaçıyorlardı. Türkiye'de yaşıyorlardı ama yaşamı izlemiyorlardı. Kargadan başka kuş, yerüstünden başka dünya tanımayan küçük burjuva entelektüelleri, yerüstündeki "durgunluğa" bakıp, iyice moralsizleşmişlerdi. Bu ortamda "anlamlı bir siyasal çalışma" yapılmayacağına "hükmederek", gelecek "güzel günleri" düşlemek üzere odalarına çekilmişlerdi. Ya da aynı kapıya çıkan "bekleme" siyasetini seçmişlerdi. Nasıl olsa, bu "gerçekçi" siyaseti izleyen partiler (resmi TKP, TİP vb.) vardı. Bu partilerle birlikte bekleyebilirlerdi!

Burjuva-küçük burjuva sosyalisti için, "anlamlı siyasal çalışma", ancak burjuva legalitesi içinde yapılabilecek bir çalışmadır(!) Tabii, "anlamlı bir örgütlenme" de, ancak, burjuva yasalarının izin verdiği, burjuva legalitesi zeminde yapılabilen örgütlenmedir(!) Eh... o günler gelene kadar, örgütlü siyasal çalışmayı tatil etmekte bir sakınca görülmemeli, değil mi(!) İşte, faşizm yıllarında ve faşizmin çözülüşünden sonra, resmilere, legal sosyalistlere, genel olarak reformcu küçük burjuva akımlara egemen olan düşünce budur.

Sınıf mücadelesinin yükselmesiyle, bunlar için "legal siyaset sahnesi"nin perdeleri aralandı. Şimdi, legal "sosyalist" akımlar, burjuva siyasal rejimdeki "meşru" yerlerini almaya hazırlanıyorlar. Buraya nasıl gelindi, biraz da ona bakalım.

Çok gerilere gitmeye gerek yok. 1985'den bu yana olan gelişmelere bakarsak, sürecin ne denli hızlı geliştiğini görürüz. Faşizm çoktan çözülmüş, yerini Türkiye tipi güdük bir burjuva demokrasisi almıştır. İşçi sınıfımızın yükselen mücadelesi şimdi de bu güdük burjuva demokrasisinin sınırlarını zorluyor. Halkımıza giydirilmek istenen deli gömleğinin dikişleri bir bir patlıyor. Gaspedilen hakların, ancak kıran kırana bir demokrasi kavgasıyla kazanılabileceğini işçi sınıfımız bilince çıkarıyor. Grevleri yaygınlaşıyor, sınıf dayanışması yükseliyor.

İşçi sınıfımız militan eylem

(Devamı 6. sayfada)

ihtiyacını karşılayabilecek bir örgütlenmenin arayışı içindedir. O, yasaların müsaade ettiği kadar bir mücadeleyle yetinmiyor. İllegal mücadeleye hazırlanıyor. Küçük burjuva sollar değil ama burjuvazi bunun farkındadır. İşçi sınıfındaki bu niteliksel gelişmeden şiddetli rahatsızlık duymaktadır.

Burjuvazi, bu gidişin SHP, DSP gibi "sol" burjuva partileriyle frenlenemeyeceğini çoktan anlamıştır. Sınıf hareketini uysallaştırabilmek için, daha solda ama legalitenin sınırları içinde (icazetli) legal sol partilerin önünü açmak "zorunluluk" olmuştur. O nedenle de burjuvazi, sınırlarını kendisinin çizdiği "legal siyaset" sahnesini hızla hazırlamaya koyulmuştur. Burjuvazinin bu tuzağı özellikle 1986'lardan itibaren gündeme girmiştir.

İşte "legal sosyalist parti" tartışmaları da böyle bir ortamda yoğunluk kazandı. Tartışma ilkin *Nokta, Yeni Gündem* gibi dergilerde başlatıldı. Sonra Uğur Mumcu gibi liberal burjuva yazarlar, günlük basında bu görevi(!) üstlendiler. Daha sonra da, yıllanmış legalist burjuva sosyalisti çevreler (Aybar, Perinçek, Belge vb.) "birleşik sosyalist parti" toplantıları düzenleyerek "görevi"(!) devraldılar. 1987'ye gelindiğinde legal partiler korosuna, küçük burjuva sosyalizminden yeni sesler de katıldı. Ortacı bir çizgi izleyen *Toplumsal Kurtuluş, Gelenek, Görüş* vb. bunlardandır. Ve nihayet, uzun bir "ideolojik hazırlık" safhasından sonra, oportünizmi aşıp revizyonizme ve oradan da sosyal demokrasiye ulaşan resmiler de (TBKP) bu koroya katılmış bulunuyorlar. İki resmi partinin tasfiyesinden oluşan TBKP (Birleşik Likidatörler Partisi), burjuvaziyle uzlaşıp, siyasal yelpazedeki yerini almada, diğerlerinden daha "cesur"(!) görünüyor.

Evet, 1987 Türkiye'sinde legalizm yeniden sahnededir. Ama bu kez daha geniş bir koro ile! Bu koro revizyonistlerden, likidatörlerden, döneklerden, modern sosyalist demokratlardan oluşan geniş bir yelpazedir.

Eylemlerin içeriği ne?

Legalistler hep bir ağızdan o eski şarkıyı yineliyorlar: "Solda birlik istiyoruz. İllegalite kötüdür, legal olmak istiyoruz."(!) Bunları niçin istiyorlar, devrime hazırlanmak için mi?

Lenin, herhangi bir örgütün niteliğini belirleyen, onun eylemlerinin içeriğidir, diyor. Leninizmi defterlerinden çoktan silmiş bulunan bizim legalistlerimizin eylemlerine bir bakalım.

Legal sol yelpazedeki Perinçek'ler, Aybar'lar, Belge'ler... Şimdi bunlara Yağcı'ların TBKP'si de eklendi. Hepsi, bazı makyaj farklılıkları ile, burjuvaziyle "ulusal uzlaşma" fikrini açıktan savunuyorlar. Başta resmiler olmak üzere, bunlara göre:

- Türkiye'de sosyalizm çok uzak bir geleceğin sorunudur(!)
- İşçi sınıfının hegemonyasında, halk sınıflarına dayanan, siyasal devrim, Türkiye için olasılık dışıdır.
- Proletarya diktatörlüğü mü? Bu fikir çoktan eskimiştir, günümüz koşullarına uymamaktadır(!)
- Türkiye'nin gündeminde, uzun bir süre (Perinçek "2000'li yıllar", N. Yağcı "en az 15-20 yıl" diyor) "huzur ve istikrar"ın sağlanması, "politik rejimin geleceğinin", iç barışın korunması, "ulusal ekonomi"nin geliştirilmesi sorunları olacaktır(!) Ulusun tüm sınıfları arasında bir uzlaşma sağlanarak, burjuva demokrasisini güvenceye almak, parlamentoyu egemen kılmak temel görevidir(!) "Sosyalistler" için "stratejik amaç" bu olmalıdır(!)

İşte, Türkiye'de burjuva "sosyalizminin" stratejisi tastamam budur!

Öte yandan, legal sol yelpazede bir de, küçük burjuva oportünizminin oluşturduğu kanat var. Burada yer alanlar birincilere göre, daha "soldan" konuşmaya özen gösteriyorlar. Revizyonistleri eleştiriyorlar(!) "Biz burjuvaziyle uzlaşmayız"(!) diyorlar. "İşçi sınıfının bağımsız siyasetini savunuyoruz"(!) diyorlar. Bunların hepsi "güzel" sözler, ama pratikte fazla birşey anlatmıyor!

"Sosyalizme nasıl ulaşılacak" sorusuna verdikleri yanıt, bütün bu "güzel sözleri alıp" götürüyor, geriye yalnızca "demagojik militanlık" kalıyor. Oportünizm sırıtıveriyor.

"Düzeni değiştirmek" gibi, "işçi sınıfı partisi" gibi temel konularda, söylediklerine ve yaptıklarına bir bakarsak, bunların nasıl "ortacı" bir yol izlediklerini anlarız.

Diyorlarki, "illegal mücadeleyi seçenlere karşı değiliz ama biz yasal yolu seçiyoruz." Ne hoş mantık değil mi? Sanki ayakkabı seçiliyor, öznel beğeniler söz konusu! Parti konusunda şunları söylüyorlar:

"Legalite sağlıklı yoldur, çürümeyi önler." (Y.Küçük, *Saçak*, sayı:29, s.34)

"...Bugün klasik anlamda, tam anlamıyla kitabi anlamda bir işçi partisi zaten gündemde değildir, gündemde olan sosyalist partidir." (M. Çulhaoğlu, *2000'e Doğru*, Sayı:30, s.21)

"Parti denilirken..., gözönünde bulundurulan hedef tam anlamda bir 'işçi sınıfı partisi' değildir. Türkiyede 'işçi sınıfı partisi' sorunu, şu ya da bu biçimde, belki de güncel parti tartışmalarının ve sonuçlarının da katkısıyla, ama *zamanla çözülebilecek* bir sorundur." (*Gelenek*, Sayı:8, s.10)

"Günümüz Türkiye'si, işçi sınıfının bağımsız politik örgütsel hattının korunup, güçlendirilmesi için 'yasal sosyalist partiyi' gereklilikten de öte zorunlu kılmaktadır." (M. Emin Sert, *Toplumsal Kurtuluş*, Sayı:1, s.8)

"Bugün yasal örgütlenme ve örgüt kurma, gizli örgüt kurmaktan çok daha zor. Zor olanı başarmak ise çok güzel. Her şeye rağmen bugün yasal örgüt kurmak olanaklıdır." (E. Tez gör, *agy*, s.3)

"İşçi sınıfının siyasal mücadelesini hedefleyen siyasal örgüt ve hareketler, bugünün ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir yasal partiyi beraberce örgütleyebilmelidirler." (M. Emin Sert,*agy*, s.9)

"...Yasal bir sosyalist parti, sınıfa güven verebilir, işçi sınıfının yasal siyasi arenada tek ve gerçek temsilcisi sıfatını hak edebilir ...böyle bir parti, işçi sınıfının ihtiyacını duyduğu yasal sosyalist parti kimliğini kazanabilecektir." (M. Emin Sert,*agy*, s.9)

"Partiyi yasaklamazlar ve sosyalist parti bu dönemde de kurulacaktır; adının sosyalist olması gerekmez." (Y.Küçük, *Saçak*, Sayı:29, s.32)

Bütün bu laf salatası içinde "ince bir zeka(!)" ile sunulmak istenen ana fikir şudur:

"Bugün Türkiye'de devrimi hedefleyen, devrim için örgütlenen, savaşkan bir işçi sınıfı partisine (illegal Komünist Partisi'ne) ihtiyaç yoktur."(!) Kendilerini "bilimsel sosyalist" diye tanımlamaktan pek hoşlanan bu küçük burjuva entellektüeller için "gerçek" ihtiyaç, "legal sol parti alanındaki boşluğun doldurulmasıdır". Burjuva siyaset sahnesinde eksik kalan "aksesuar"ın tamamlanmasıdır!

Sosyalizm misyonerliği

İşin aslına bakarsak, entellektüel solcuları böyle legalist bir konuma sürükleyen gerçek neden, yaşamı izlememek, işçi sınıfına güvenmemek ve sonucunda da yılgınlıktır. Devrimci kavgadan duydukları ürküntü ile barışçı ve dingin bir ortama duydukları özlem, onların ideolojik, siyasal yönelimlerini belirlemiştir. Öncelikle kendilerini güvencede hissedebilecekleri legal bir şemsiye (legal sosyalist parti) arıyorlar. Siyasete katılabilmeleri için buna ihtiyaçları var.

Niyet çok açıktır. Bunlar, işçi sınıfı için değil, kendileri için parti kurmak istiyorlar! Burjuva toplumun "aksesuarı" olacak bu parti, aklınca işçi sınıfını da kendisine "aksesuar" yapacak. Düzene muhalefet hareketinin hegemonu da böylece küçük burjuva "ilericileri" olacak. Hem "huzur", "istikrar" korunacak, hem işçi sınıfı küçük burjuvazinin kafesinde tutulmuş olacak, "geçinip" gidecek!

Ama bu kadar açık konuşamıyorlar. "Ortacı" bir dil kullanıyorlar! "Biz gerçek işçi sınıfı partisini de yadsımıyoruz. Legal sosyalist parti, proletarya partisinin paralelinde iktidar mücadelesi verecektir." Böyle sözler ediyorlar. Güzel ama iktidar mücadelesini legal parti yürütecekse, bunun için kuruluyorsa, gerçek proletarya partisi ne yapacak? O ne için vardır? Yanıt yok! İşçi sınıfının devrimci, illegal örgütüne karşı sinsi düşmanlık var!

Bunların parti konusunda böyle kaypak, ortacı bir yol izlemelerinin elbet bir nedeni var Gerçekte komünist partisinin varlığını, gerekliliğini açıktan reddedememenin sıkıntısını yaşıyorlar. Likidatörlerin (TBKP'nin), konumuna düşmekten çekiniyorlar. O nedenle ortacı bir yolla yadsımaya çabalıyorlar. Ama bu tutum onları likidatör olmaktan kurtarıyor mu? Hayır! Onlar da gerçekte utangaç likidatördürler. Örgütlenme anlayışları pratikte bu anlama geliyor.

Bu anlayış, gerçek komünist bir örgütlenmenin arayışı içinde olan, parti yanlısı işçilerin önünde barikat oluşturuyor. Onların düşüncelerini "legal illüzyonlarla" bulandırmaya, saptırmaya çabalıyor. İşçileri kendi örgütlerini dağıtıp, burjuva yasalara saygılı legal parti kurmaya, küçük burjuva aydınlarının legal partisine girmeye çağırıyor.

Böyle bir çağrı karşısında sınıf bilinçli işçiler şunu soruyorlar:

Bu partiyle ne yapılacak? Nereye varılacak?

Bunlar, bu konuda da "iri" laflar ediyorlar:

"Sosyalizmi istiyoruz ve kuruluşuna katkıda bulunmak için çıkıyoruz."

"Toplumsal kurtuluş olarak çıkıyoruz: Toptan kurtuluşu arıyoruz. Kurtuluşumuzun kuruluşumuz olmasını istiyoruz." (*Toplumsal Kurtuluş*, Sayı:1, s.1)

Sosyalizmi amaçlıyorlarmış(!) Hem de demokrasi mücadelesini bile "kısır" buluyorlarmış. Çünkü "Türkiye'nin gündeminde demokrasi değil, sosyalizm var"mış. "Sosyalistler iktidara gelecek"miş. Eh, bundan iyisi can sağlığı! Ama, sınıf bilinçli işçileri ikna etmek zor be kardeşim! Öncü işçiler bu kez daha somut sorular: Bu parti düzeni nasıl, hangi yolla değiştirecek? Devlet erki burjuvaziden nasıl alınacak? Legalist entellektüel "sosyalistlerimiz"in, "sabırlı" ve "gerçekçi" düşünerek, bu sorulara verdikleri yanıtlar şöyledir:

"12 Eylül rejiminin..., yasalarına, almış oldukları kararlara, birer T.C. yurttaşı olarak saygılıyız. Bu kararlar değiştirilinceye kadar saygılı olmak durumundayız." (Y. Küçük, *Saçak*, Sayı:29, s.33)

"Legalite sağlıklı yoldur, çürümeyi önler.

"Yolumuz şiddet yolu değil, legal parti kuruluşunu tartışıyoruz." (Y. Küçük,*agy*, Sayı:29, s.34,55)

Bir diğer legalist de şöyle diyor:

"Sosyalist bir parti dediğimde, bundan genel olarak sosyalist bir söylemi dile getiren, yani bir ülkede veya başka ülkelerde sosyalizm diye bir alternatif düzen olduğunu vurgulayan, bu sosyalist düzende insanın insanı sömürmesinin ortadan kalktığını, kalkacağını propaganda düzeyinde söyleyen ve bu doğrultuda örgütlenmeler yapan ve eylemlerde bulunan partileri anlıyorum." (M. Çulhaoğlu,*2000'e Doğru*, Sayı:30, s.21)

Bu dil, bir devrimcinin değil, öfkeli cemaati yatıştırmaya, uysallaştırmaya çalışan bir papazın dilidir. İşçi sınıfına böyle yol(!) gösterilemez, böyle bilinç(!) verilemez. Hem de, işçi ve emekçilere karşı şiddetin en koyusunun uygulanageldiği, "Türkiye gibi tarihi barbar, burjuvazisi barbar bir ülkede." (R. Yürükoğlu)

Legalistler bizim işimiz devrim için örgütlenmek değil, "sosyalizm" misyonerliği yapmaktır diyorlar.

İşçi sınıfının ihtiyacı illegal komünist partisidir

Legalistlerin partisi ya da partileri, sosyalizmin "erdemlerini" anlatacak, "başka ülkelerde sosyalizm diye bir alternatif düzen olduğunu" anlatacak, işçileri tek tek sosyalist yapmak için çalışacak! Ha, bir de tabii en önemlisi, işçilere "yolumuzun şiddet yolu olmadığını" anlatacak! Ama mangalda da kül bırakmayacak: "Bizim devrimci yolumuz vb..." gibisinden ahkam kesecek!

Bunlar hep "sosyalizmi" konuşuyorlar ama demokrasi ve devrimden hiç sözetmiyorlar. Neden mi? Çünkü demokrasi denince anladıkları yalnızca burjuva demokrasisidir. Bu nedenle "büyük sosyalist" pozlara bürünerek, demokrasi kavgasına dudak bükerler. Devrimle kazanılacak gerçek demokrasi sorunu, devrim sorunu gündemlerinde yoktur. "Sosyalistlerin iktidarı kurulacaktır" lafını dillerinden düşürmezler. Ama ne hikmetse, proletaryanın iktidarı gibi bir kavram ise dillerine uğramaz. Neden? Çünkü "iktidar" olmaktan anladıkları şudur:

Burjuva rejimin sınırları içinde, parlamenter seçimler yoluyla sosyalistlerin hükümet kurması. Sosyalistlerin hükümetinin, burjuva parlamenter demokrasinin içinde, barışçı yoldan (reformlarla) düzen değişikliğini başlatarak sosyalizmi kurması!

Legal "sol"cuların söyledikleri, gerçek konumlarını pek güzel açığa vurmaktadır. Bu, uzlaşmacılık, devrim kaçkınlığı, küçük burjuva demokratizmi, teslimiyetçiliktir.

Resmi likidatörler, Yağcı ve TBKP'sinin bunlardan farkı, bu misyonunu açıkça ortaya koyması, "politik rejimin geleceğini" ve "istikrarı" korumak için burjuvaziyle "programatik" olmaktan öte "gerçekçi"(!) bir anlaşmaya varmaya çalışmasıdır. Utangaç likidatörler ise "eleştiri"(!) maskesinin ardına gizleniyorlar. Bu maske kaldırılıp atıldığında resmi likidatörlerle utangaç likidatörler arasında *özde birlik* olduğu görülür.

Legalist-likidatörler, Türkiye işçi sınıfının devrim ve sosyalizm kavgasına, bu amaçla illegal-merkezi örgütlenmesine *karşıdırlar*. Bu akımların varlık nedeni işçi sınıfının ihtiyacına yanıt vermek değil, onu yolundan alıkoymaktır. Bu nedenle, şimdi birbirini "eleştiriyor" görünenlerin, yarın kolkola gideceklerini görür gibi oluyoruz. Bu işçileri şaşırtmayacaktır. Çünkü hepsinin toplumsal tabanı ve egemen ideolojisi aynıdır:

"Legalizmin toplumsal tabanı küçük burjuvazi, egemen ideolojisi yılgınlık, ideolojik kaynağı ne yazık ki dünya komünist hareketi ve son çözümlemede gerçek kaynağı dünya kapitalizmidir." (R.Yürükoğlu, "Kavga Sesleri Geliyor", *İşçinin Sesi*, Sayı:338)

Devrimden korkan küçük burjuvazinin ideolojik siyasal çizgisi olan legal sosyalizm bugün tek bir amaç güdüyor:

"Devrimci sınıf hareketini ehlileştirip, uysallaştırarak, işçi sınıfının burjuva düzenle uzlaşmasını sağlamak"!

Bu amaçla bunlar "birlik" çığırtkanlığı yapıyorlar. İşçi sınıfında birlik isteminin ne denli güçlü bir eğilim olduğunu bildikleri için bu "tılsımlı" sözcüğe sarılıyorlar. "Birlik" diyerek işçileri çağırdıkları yer, burjuvazinin kabul edebileceği kadar muhalefet yapan, herşeyiyle budanmış, devrim fikrinden vazgeçmiş, proletaryanın egemenliği için değil, düzen içinde "muhalefet" partisi olmak için örgütlenen, şekilsiz, liberal bir işçi partisidir!

İşçi sınıfının böyle bir partiye ihtiyacı yoktur! İşçi sınıfının devrimci birliği, legal "sosyalist" partilerde değil, kendi sınıf partisinde, savaşkan illegal komünist partisinde gerçekleşecektir. Bu parti, sahtesinin dönekliği, iğrençliği işçilerin gözünde açığa çıktıkça, daha da gelişip, güçlenen gerçek Türkiye Komünist Partisi'dir. Öncü işçiler, TKP'nin merkez organı *İşçinin Sesi*'nin gösterdiği yoldan kararlı adımlarla ilerleyerek gerçek partileriyle buluşuyorlar. Parti örgütlerini taş taş, tuğla tuğla örerek illegal temelde inşa ediyorlar.

Türkiye devriminin ivedi ihtiyacı illegal, merkezi örgütlü, demokrasi ve devrim mücadelesinin önderi olan bir partidir. Öncü işçiler de işte bu karşı konulmaz gücü yaratıyorlar.

Türkiye devriminin partisi Türkiye Komünist Partisi, işçilerin hünerli ellerinde yükseliyor.

İŞÇİNİN SESİ

Fabrikalardan makine sesinden önce *İşçinin Sesi* gelecek!

Yıl: 13, Sayı: 345, 6 Ocak 1988

Tek büyük işçi sınıfı!
Tek silah illegal parti!
Tek yol devrim!

ÇEK-AL

YAĞCI'LARIN DÖNÜŞÜ: SİYASAL VERİLER II

Yıldız Çalışma Gurubu

Bu, Yağcı'ların dönüşü konusunda yaptığımız derlemenin ikinci ve son bölümüdür. Bu bölümde, basında çıkmış demeç ve röportajların yanısıra, Marks, Engels ve Lenin'den aktarmalar da yapacağız.

Geçen sayımızda, Yağcı'ların yaptığı pazarlığın demokratikleşmeye en küçük bir katkısı olup olmayacağını sormuştuk. Komünist partisinin, komünist niteliğiyle legale çıkmasının, ne olursa olsun, kendi içinde göreceli bir demokratikleşme olacağını belirtmiştik. Bununla bağlı olarak, eğer Yağcı'lar komünistse ve legale çıkarlarsa, o zaman demokratikleşmeye küçük de olsa bir katkıları olabilir, demiştik ve Yağcı'lar komünist mi sorusunu yanıtlamaya geçmiştik.

Bu soruyu yanıtlarken, önce Yağcı'ların komünistliği konusunda başkalarının görüşlerini aktarmıştık. Ağırlığıyla burjuva solundan aktarılan değerlendirmeler, bu kesimin Yağcı'ları komünist bulmadığı yönündeydi. Öte yandan, burjuva sağı, özellikle de *Tercüman* gazetesi, Yağcı'ları kızıl komünist gösterme çabası içindeydi.

Yağcı'lar komünist mi sorusunun yanıtında sıra, Yağcı'ların kendi dediklerini ele almaya gelmişti. Bu sayımızda bunu yapacağız, bunun sonuçlarını çıkaracağız.

Yağcı'ların dediklerini, proletarya diktatörlüğü, devrimci şiddet, savaş-barış, parti gibi bazı önemli konularda Marksizmin temelleriyle karşılaştırmalı olarak, başka bazı konularda ise kendi sergileyici notlarımızla birlikte vereceğiz. Bütün bunları bir tablo olarak düzenledik.

Tablodan sonra, bunlar komünist midir, legale çıkmaları demokratikleşme anlamına gelir mi sorularının yanıtlarını özetleyeceğiz.

Yağcı'ların dedikleri: Nerede komünistlikleri?

PROLETARYA DİKTATÖRLÜĞÜ

YAĞCI'LAR

"TBKP, programında 'proletarya diktatörlüğü' terimini kullanmıyor... Kolay anlaşılmayacak, hatta günümüzde yanlış anlayışlara kapı açabilecek olması nedeniyle, program gibi politik bir belgede kullanılması uygun görülmemiştir." (*TBKP Program Tasarısının Yeni Yaklaşımları*, s.14)

"Ve eğer tüm kavramlar eskimişse, günümüze uymuyorsa, bunları atmaktan korkmamalıyız. Örneğin, açıkça biz proletarya diktatörlüğü sözünü kullanmıyoruz. Bunun legalite ile hiçbir ilişkisi yok. Hayır, biz proletarya diktatörlüğü sözünü, bu tarihsel olarak doğru kavramı, söz olarak bugün günümüz gerçeklerine oturmadığını görüyoruz. Bugün insanlık değişiyor dostlar. Ne yönde değişiyor? Daha barışçı, daha hümanist, daha demokratik. O zaman onun anlayabileceği tarzda biz görüşlerimizi ortaya koymak zorundayız." (N.Yağcı, *2000'e Doğru*, 11-17 Ekim 1987)

"... Bize göre, proletarya diktatörlüğü en gelişkin demokrasi demek. Fakat günümüzde, bu söz bunu vermiyor... Günümüzde, bizde bile, eskiye oranla demokrasi bilinci çok gelişti. Bir yandan diktatörlük sözünü kullanmak, öbür yandan demokrasiyi anlatmak mümkün değil. Bu yüzden biz bunu kaldırdık." (Nabi Yağcı, *Cumhuriyet*, 29 Ekim 1987)

"Yeni programımızda açıkça gördüğünüz gibi proletarya diktatörlüğünü koymadık. Bu sözcük, komünistlerin bugün demokrasi konusundaki görüşlerini yansıtmıyor." (N. Yağcı, *Tercüman*, 13 Kasım 1987)

DOĞRULAR

TBKP'ye ve Yağcı'ya göre programda proletarya diktatörlüğünün olması yanlış anlamalara yol açıyor. Lenin'e göre ise tam tersine:

"Taslakta en önemli paragrafların bazıları, kaçınılmaz olarak en tehlikeli yanlış yorumları yaratacak ve teorik savaşımımızı ve propagandamızı sekteye uğratacak bir bulanıklıkla formüle edilmiş... 'Proletarya diktatörlüğü' yerine 'proletaryanın kapitalist sömürü altında ezilen nüfusun öteki kesimlerinin desteği ile gerçekleştireceği devrim' konulmuş..."(Lenin, *Toplu Yapıtlar*, İng. basım, c.6, s.49, 57)

TBKP'ye göre, proletarya diktatörlüğü siyasal bir belgede yer alamaz. Marks'a, Lenin'e göre ise, bu, yalnızca bilimsel değil, aynı zamanda kilit bir *siyasal* kavramdır:

"Kapitalist ve komünist toplum arasında, birinin ötekine devrimci dönüşüm dönemi yatar.Buna aynı zamanda bir siyasal geçiş dönemi denk düşer ki, burada devlet *proletaryanın devrimci diktatörlüğünden başka birşey olamaz.*" (Marks, Marks-Engels, *Seçme Yapıtlar*, İng. basım, c.3, s.26)

Lenin, proletarya diktatörlüğünün, "proletaryanın tüm sınıf savaşımının anahtar sorunu" yani en önemli siyasal sorun olduğunu söylüyor (Lenin, *agy*, c.28, s.231). Parti programı üzerine görüşlerini belirtir ve proletarya diktatörlüğünü savunurken "proletarya diktatörlüğü toplumsal devrimin temel bir siyasal koşuludur" diyor (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, c.6, s.26).

Yağcı, proletarya diktatörlüğünden hep "söz" diye sözediyor. Lenin'e göre bu başlı başına hakarettir:

"Herşeyden önce, Marks'ın bütün devrimci öğretisini özetleyen bu klasik mantığına, 'tek bir söz' ve hatta 'küçük bir söz' demek, Marksizme hakarettir ve onu tamamen yadsımaktır." (Lenin, *agy*, c.28, s.233)

Yağcı, proletarya diktatörlüğünü "söz" olarak bile kullanmıyor. Oysa Lenin, bu kavramın yalnızca söz olarak kullanılmasını bile yeterli bulmuyor:

"... Proletarya diktatörlüğü, adet yerini bulsun diye, boş bir belgi olarak tartışılmamalı. Basınımız, proletarya diktatörlüğü fikrini popülize etmek amacıyla, yaşamın günlük pratik gerçeklerini sistemli olarak işlemelidir. Bu yolla işçi, asker ve köylüler, proletarya diktatörlüğünün kendileri için vazgeçilmez olduğu gerçeğine ulaştırılmalıdır." (Lenin, *agy*, c.13, s.207)

Yağcı'ya göre, diktatörlük sözü, demokrasiyi anlatmıyormuş. Bu konularda böyle genel sözler etmek liberallere özgüdür, burjuvalıktır:

"...Genel olarak 'demokrasi'den konuşmak bir liberal için doğaldır, ama bir Marksist, 'hangi sınıf için' sorusunu sormayı hiçbir zaman unutmaz... (Lenin, *agy*, c.28, s.235)

"Özgürlük, eşitlik ve demokrasi üzerine genel sözler söylemek, aslında, meta üretimi ilişkilerinin biçimlendirdiği kavramları ezberden yinelemektir. Proletarya diktatörlüğünün somut sorunlarını böyle genellemelerle çözmeye çalışmak, burjuvazinin teori ve ilkelerini tümüyle kabul etmekten başka birşey değildir." (Lenin, *agy*, c.30, s.116-117)

Proletarya diktatörlüğü, Yağcı'ların "demokrasi" konusundaki görüşlerini yansıtmıyormuş. Acaba hangi demokrasi? Çünkü:

"Proletarya diktatörlüğü sorunu, proleter devletle burjuva devletin, proleter demokrasisiyle burjuva demokrasisinin ilişkisi sorunudur." (Lenin, *agy*, c.28, s.232)

Yağcı proletarya diktatörlüğünü "demokrasi"yle tutarsız bulduğuna göre, açıktır ki proleter demokrasisi altında ezilecek sınıfın yanındadır:

"...Proletarya diktatörlüğü... burjuvaziye, yani nüfusun azınlığına karşı şiddeti, demokrasinin *tam* gelişmesiyle, yani *tüm* nüfus yığınının, bütün *devlet* işlerine ve kapitalizmi kaldırmanın bütün karmaşık sorunlarına gerçekten eşit ve gerçekten evrensel katılımıyla birleştirir." (Lenin, *agy*, c.23, s.25)

"Halkın geniş çoğunluğu için demokrasi ve sömürücülerin ve halkı ezenlerin zor yoluyla bastırılması, yani demokrasiden dışlanması - bu, kapitalizmden komünizme *geçişte* demokrasinin geçirdiği değişikliktir." (Lenin, *agy*, c.25, s.467)

Yağcı proletarya diktatörlüğünü düpedüz yadsıyor. Lenin'e göre, proletarya diktatörlüğünü yadsıyan, hatta yalnızca sözde kabul eden, komünist partisinin değil genel sekreteri üyesi bile olamaz:

"Proletarya diktatörlüğü konusu öteki herşeyden o kadar çok önem taşımaktadır ki, böyle bir diktatörlüğün gereğini yadsıyan, ya da onu yalnızca sözde kabul eden kişi, Sosyal-Demokrat Parti'nin üyesi olamaz." (Lenin, *agy*, c.23, s.69)

DEVRİMCİ ŞİDDET

YAĞCI'LAR

"Sosyalizmi biz demokratik yoldan ve demokrasi mücadelesi içerisinde kuracağız. Bu bize göre bir seçenek değil, aynı zamanda günümüzün koşullarında sosyalizme gitmenin tek yoludur. Yani halkın çoğunluğu sosyalizmi seçecek duruma gelmemiş ise, bu durumda sosyalizmi kurmak mümkün değil. Bu değişen dünya koşullarının bir sonucudur."(N.Yağcı, *Akis*, 19-25 Ekim 1987)

"Programımızda da belirttiğimiz gibi, demokratik yollardan, demokrasinin gelişmesi yolundan iktidara geleceğiz. Sonunda da sosyalizmi kuracağız. Anlayışımıza göre bugünkü dünya koşullarında sosyalizmin çok partili olabileceğini de programımızda vurguladık. Bu çok partili sosyalizm içinde, parlamentonun da işleyeceğini düşünüyoruz."(N.Yağcı, *Cumhuriyet*, 29 Ekim 1987)

"Söyleyeyim. Bilmiyorum Tercüman gazetesi bu sözlerimi aynen yazacak mıdır? Lenin'in düşüncesinde şiddet yoktur. Açıkça ifadelerinde vardır. Lenin, sonuna kadar barışçı yolları zorlamıştır. Şiddet karşı taraftan gelmiştir. Biz şimdi diyoruz ki, sadece devrim açısından değil, toplumların yaşamından şiddet kalkmalıdır. Uygarca ilişkiler gelmelidir. Böyle dediğimiz yerde, elbette biz devrim için şiddeti öngörmeyiz. Biz demokratik yoldan çoğunluğu kazanmak istiyoruz."(N.Yağcı, *Tercüman*, 13 Kasım 1987)

DOĞRULAR

Yağcı'lar "sosyalizm"e "demokratik" yoldan, yani seçimle başa gelerek gideceklermiş. Bu fikrin siyasal tabanını ve aptallığını Lenin çok güzel belirtiyor:

"Eğer tüm temel güç ya da sınıfları ve onlar arasındaki ilişkileri karşılaştırırsak, Sosyalist Enternasyonal'in tüm temsilcilerinin paylaştığı ve sosyalizme geçişin 'demokrasi aracılığıyla' olanaklı olduğuna ilişkin yaygın küçük burjuva fikrinin, nasıl ağıza bile alınmayacak denli anlamsız ve teorik olarak aptalca olduğunun farkına varacağız. Bu yanlışın temel kaynağı, burjuvaziden miras kalan ve 'demokrasi'nin mutlak ve sınıflarüstü olduğuna ilişkin önyargıdır."(Lenin, *agy*, c.30, s.116-117)

Yağcı'ya göre seçim, bugün sosyalizme gitmenin tek yoluymuş. Lenin'e göre ise, "sosyalizme toplumsal bir devrim ve proletarya diktatörlüğü *olmaksızın* varılacağını uman, sosyalist değildir". (Lenin, *agy*, c.23 s.95)

"Proleter devrimi, emekçi halkın ezici çoğunluğunun, öncüsü olan proletaryaya sempati ve desteği olmadan olanaksızdır. Ama bu sempati ve bu destek hemen gelmez ve seçimlerle de belirlenmez." (Lenin, *agy*, c.30, s.60)

Bu nedenle de seçimle sosyalizme gitmeyi düşleyenler, gerçekte burjuva parlamentarizmini sosyalizmin önüne engel dikenlerdir. Bunlar sosyalist değillerdir.

Yağcı, bu sosyalist olmayan görüşü dünyanın yeni koşullarıyla bağlıyor. Proletaryanın egemenliğine geçmediği sürece, bu çağda dünyanın koşullarının hangi yönde değişebileceği bellidir:

"Emperyalizm,... yani, tekelci kapitalizm,... temel *ekonomik* özellikleri gereği, barış ve özgürlüğe en az sevgiyi duymasıyla ve militarizmin en çok ve evrensel gelişmesiyle belirlenir. Barışçıl ya da şiddete dayalı devrimin hangi ölçüde tipik ve olası olduğunu tartışırken bunu 'farketmemek', burjuvazinin en adi uşağı düzeyine yuvarlanmaktır." (Lenin, *agy*, c.28, s.239)

'...Militarizmin, emperyalizmin... bütün dünyada yarattığı somut durumda, kapitalistlerin, sömürülenlerin çoğunluğunun iradesine barışçıl bir biçimde boyun eğeceği fikri, sosyalizme barışçıl, reformist geçiş fikri, yalnızca hata, darkafalı aptallık değil, işçilerin kandırılması, kapitalist ücretli köleliğin cilalanması ve doğrunun gizlenmesidir. Bu doğru da şudur ki, en kültürlü ve demokratik burjuvazi bile, üretim araçlarının özel mülkiyetini korumak uğruna, hiçbir hilede ya da cinayette, hatta milyonlarca işçiyi ve köylüyü katletmede tereddüt duymaz. Burjuvazinin ancak zorla devrilmesi, onun mallarına el konması, tüm burjuva devlet mekanizmasının baştan sona — parlamenter, yargı, askeri, bürokratik, idari, belediye, vb. — yıkılması... ancak böyle önlemler, tüm sömürücü sınıfın gerçekten boyun eğmesini garantileyebilir." (Lenin, *agy*, c.31, s.186)

Lenin'e göre, parlamento da burjuva devletin yıkılacak bir parçasıdır. Oysa Yağcı, bu parçayı "sosyalizm"e taşıyor!

Yağcı'ya göre Lenin, düşüncesinde şiddet olmayan ama ifadesinde olan bir ikiyüzlüdür(!) Yağcı, herkesi kendi gibi sanıyor. Lenin'in düşüncesiyle ifadesi hiçbir zaman çelişmemiştir. Barışçıl devrim konusunda da öyledir.

Lenin, devrimin barışçıl gelişmesini "tarihte *son derece* seyrek rastlanan ve *son derece* değerli bir fırsat" olarak değerlendirdi (Lenin, *agy*, c.25, s.310). Ama böyle seyrek fırsatların doğabilmesi için bile, şiddete dayalı devrime hazır olma gerekliliğini, ifadesinden de, düşüncesinden de bir an eksik etmedi:

"*Gerçekte önemli* olan şuydu ki, silahlar halkın elindeydi ve dışardan halka baskı yoktu. Devrimin ilerlemesi için barışçıl yolu açan... buydu." (Lenin, *agy*, c.25, s.185-186)

Yağcı ise, hem ideolojik-siyasal, hem askersel olarak işçi sınıfını, halkı silahsızlandırmaya çalışıyor.

SAVUNULAN ÇIKARLAR: İŞÇİ SINIFININ MI, EMPERYALİSTLEŞMENİN Mİ?

YAĞCI'LAR

"Ege Türkiye'ye kapatılamaz. Ege'de 12 mil ilanı da çok tartışılacak bir konudur." (N.Yağcı, *Milliyet,* 15 Şubat 1987)

"1. Biz, Türkiye'nin NATO'dan çıkmasını istemiyoruz. Ama NATO içerisinde barışçı ve ulusal çıkarlarımıza uygun bir politika izlemesinden yanayız.

"2. PKK ve ASALA'nın eylemlerini tasvip etmiyoruz. Tüm tedhiş eylemlerine de karşıyız.

"3. Ege sorununda Türkiye ve Yunanistan, çıkarlarını kendi aralarında bir masada görüşmeli ve anlaşmalıdırlar.

"(...)

"TKP şimdi çok açık şekilde ulusal çıkarları korumak ve ulusal nitelikte bir parti olmak istiyor. Türk halkının karşısında her sorunun çözümüne talip olan bir parti niteliğini kazanmak istiyor." (N.Yağcı, *Güneş,* 4 Nisan 1987)

"Biz ilkesel olarak Türkiye AET'ye girmesin demiyoruz. Ama diyoruz ki, bugünkü ekonomik durumda bu bizim çıkarımıza olmayacaktır. ...Ancak Türkiye'nin ekonomik sorunları çözülebilir ve rekabet gücüne varırsa o koşullarda AET üyeliğinin Türkiye'ye yararlı olup olmayacağı tartışılmalıdır. Ama bugün yararlı olacağını zannetmiyorum." (N. Yağcı, *Güneş,* 5 Nisan 1987)

"Türkiye'nin en önemli sorunu demokrasidir. Bunun sağlanması için sağ, sol güçler diye ayırım yapmıyoruz. Tüm güçler arasında diyalog sağlanmalıdır. Diyalogsuzluk ve karşılıklı birbirini anlamama, ülke düşmanlarına kışkırtma şansı verir." (N.Yağcı, *Milliyet,* 16 Mayıs 1987)

"Türkiye 12 Eylül'den sonra çok derin sorunlarla karşı karşıyadır. Tek bir politik parti bu sorunların üstesinden gelemez. Ne demokrasinin kazanılmasında tek bir parti sonuç alabilir, ne de ülkenin ekonomik, politik-sosyal sorunlarının çözümünde...

"Türkiye artık böyle gidemez. Bu raylarda, bu lokomotif, bu eski raylar üzerinde gidemez. Giderse devrilecektir...

"Bugün Türkiye'nin NATO içerisinde yapacağı şeyler vardır. Öte yandan bugün NATO'dan çıkalım demek, yalnız sözde bir keskinlik olurdu... Bugünkü dünya koşullarında Türkiye'nin NATO'dan çıkmasının olanakları yoktur." (N.Yağcı, *Akis,* 19-25 Ekim 1987)

"Türkiye'nin Avrupa'ya açılması gereklidir. Bunu her zaman söyledik. Bu neden gereklidir? Çünkü, Türkiye kapısını teknolojiye kapatamaz. Bunun için açılması lazım, ama bunun için de Türkiye'nin en azından o ülkelerdeki demokrasi standardına varması gerekiyor.

"İnanın Türkiye'nin geleceği, tek tek her Türk vatandaşına bağlı. Biz kendi geleceğimizi kendimiz çizemezsek, o zaman karanlıklar içerisinde gezip durmayı sürdüreceğiz.

"Eğer ülkede istikrarsızlık olmasın deniyorsa, herşeyin istikrar açısından değerlendirilmesi gerekli. Biz açıkça söylüyoruz ki, Türkiye'de istikrarın savunucusuyuz. Bugüne kadar Türkiye'de çeşitli istikrarsızlık dönemleri yaşanmışsa, bunun temelinde demokrasinin topal olması yatar... Bütün düşüncelerin özgür olduğu bir ortamda Türkiye ancak bir demokratik istikrara kavuşabilir.

"Türkiye'ye dönüşümüz bir gerginlik yaratmak amacı taşımıyor. Bir gövde gösterisi yapmak için de gelmiyoruz. Belirtmeliyim ki, 12 Eylül'ün ilk yılları ile bugün arasında açık bir fark vardır. Bir yumuşama var. Bizlerin açık ve özgür çalışmalarıyla bu yumuşamanın hızlanabileceğini düşündüğümüz için ülkeye dönüyoruz.

"Örneğin başbakan Özal, 'biz demokrasiyi getirdik' diyor... Demek ki önce demokrasi yoktu ve onlar getirdiler. İşte böyle demokrasinin olmadığı bir ortamda biz de yoktur diyorduk zaten. Başka birşey söylemedik, ama şimdi eğer demokrasi geliyorsa, o zaman böyle yasa maddeleri bize nasıl uygulanacak? Bunların daha geniş bir yoruma uğraması lazım." (N.Yağcı, *Hürriyet,* 29 Ekim 1987)

"Bizim beklentimiz milyonlar veya yüzbinlerin sokağa dökülmesi değil, demokrasiyi isteyen, soldan veya sağdan herkesin birleşip destek sağlamasıdır." (N.Yağcı, *Milliyet,* 7 Kasım 1987)

"Sargın ve Yağcı, İnönü, Demirel, Ecevit ve Erbakan'dan destek istedi.

"Erbakan'a mektuptan:

" '12 Eylül döneminin pratiği ve bugün de demokrasi düşmanlarının her iki hareketi birlikte hedef alan saldırıları bizleri nesnel olarak yakınlaştırıyor.' " (N.Yağcı, *Hürriyet, 9 Kasım 1987)*

"...Sözkonusu olan, politik rejimin geleceği sorunudur..." (N.Yağcı, *Tercüman,* 12 Kasım 1987)

"Biz yalnız başına bir SHP'nin desteklenmesini istemedik. Biz, demokrat adayların desteklenmesini arzuladık. DYP'de de var ise ki var, bunların da desteklenmesini istedik... Açıkça söylüyorum. ANAP'ta var ise o da desteklensin.

"Açıkça söyledim. Bizim toprak talebini destekleme yönünde bir politikamız yok dedim...

"Biz, her zaman şu ilkeden hareket ediyoruz. Kürt halkı Türk halkı ile birlikte yaşamalıdır. Aynı zamanda Kürt halkının da kendi geleceğini tayin etme hakkının olduğunu da söylüyoruz." (N.Yağcı, *Tercüman,* 13 Kasım 1987)

DOĞRULAR

Yağcı'lar "ulusal parti" olmak istiyorlarmış. Lenin, emperyalistlerin tam da bu öğüdü verdiklerini söylüyor:

"...Sosyal Demokratlara karşı İmparatorluk İttifakı'nın eski sekreteri Erwin Belger, *Savaştan Sonra Sosyal Demokrasi* başlıklı bir broşürde (1915), Sosyal Demokratların tutumunu övüyor ve onların 'saf bir işçi partisi', 'enternasyonalist, ütopik ve devrimci' görüşleri olmayan, 'ulusal' bir 'Alman işçi partisi' olmaları gerektiğini ilan ediyor. Alman emperyalisti... Walterhausen, yurtdışında sermaye yatırımlarıyla ilgili bir kitapta (1907), Alman Sosyal Demokratlarını, - sömürgelerin ele geçirilmesinde yatan - 'ulusal refah'ı ihmal etmekle suçluyor..." (Lenin, *agy,* c.21, s.243-244)

Yağcı'lar bu öğüdü tutuyorlar ve "ulusal parti" olup, sömürgeler ele geçirmede yatan "ulusal refah"ı ihmal etmiyorlar.

Emperyalist ya da emperyalistleşme aşamasında bir ülkede, ortak bir ulusal çıkar kalmamıştır. "Ulusal", burjuvazinin emperyalist çıkarlarıyla özdeştir. (Emperyalist ülkelerde var gibi gözüken ulusallık da, eskisi gibi ortak bir ulusal çıkarı değil, zıt çıkarları olan sınıflar arasında, süper kârlar temelinde geçici bir uzlaşmayı anlatır.) Bununla bağlı olarak, "ulusal parti" demek, zaten, emperyalist ya da sosyal-emperyalist parti demektir.

Lenin sosyal-emperyalizmi şöyle tanımlıyor:

"Sözde sosyalizm, eylemde emperyalizm, *oportünizmin emperyalizme büyümesi." (Lenin, agy,* c.29, s.501)

Yağcı'lar sosyal-emperyalisttirler. Bütün bakış açıları, burjuvazinin emperyalistleşme çıkarları çerçevesindedir. "Demokrasi" anlayışları da öyle.

12 Eylül'den sonra "derin" sorunlar varmış, ülke raydan çıkacakmış. Burada "derin" sorun, emperyalistleşememe, "ray" kapitalizm, "raydan çıkma" devrimdir. Faşizm de, emperyalistleşme de başarılı olamadı. Şimdi Yağcı'lar imdada yetişme çabasındalar. Yumuşama var, hızlandırmak için dönüyoruz, diyorlar. Yaklaşan devrimci dalgayı belki yolundan çıkarabiliriz, demek istiyorlar.

Yağcı'lar, sağ partilerle de "diyalog" kurarak, "demokrasi"yi getirmek istiyorlarmış. Nitekim, ANAP dahil, her partideki "demokrat" adaylara oy verme çağrısı yapıyorlar. Dönüşlerindeki amacın, sağ-sol tüm "demokrat"ları birleştirmek olduğunu söylüyorlar.

Demek istedikleri şu: Uzlaşalım, demokrasi gelmiş gibi bir hava yaratarak, hem patlamayı önleyip zaman kazanalım, hem dışarıya hoş görünelim. Yoksa "ülke düşmanları"(?) kışkırtma yapabilirler!

Türkiye'de biraz daha geniş bir burjuva demokrasisi bile "tehlikelidir". Derin ve keskin sınıf çelişkileri iyice açığa çıkar, "lokomotif de rayından" çıkar. Bu nedenle Yağcı'lar demokrasiyi değil, demokrasi izlenimi yaratmayı savunuyorlar:

Özal'ın demokrasi getirdiğini(!) söyleyip, yasaların değişmesini bile değil, yalnızca "geniş" yorumlanmasını istiyorlar. Milyonların sokağa dökülmesini istemiyorlar. Gerginlik de istemiyorlar. Haksız bir temelde istikrar sağlamak için uğraşıyorlar. "Politik rejimin geleceği", yani burjuva düzenin yıkılmaması ana dertleridir.

Ülke düşmanları, asıl olarak işçi sınıfı ve Kürt halkıdır. Yağcı'lar, işçi sınıfını sınıf uzlaşmacılığına çekmeye çabalamayı üstleniyorlar. Yaratılacak "demokrasi" havası hem buna, hem Kürt sorununa yarayacak.

Kürt sorununda, kendi kaderini tayin hakkı, toprak talebi, yani ayrılma hakkı hariç "savunuluyor". Bu en önemli ilke hariç tutulurken, Kürt halkının Türk halkıyla birlikte yaşaması "ilke" düzeyine yükseltiliyor. Bir yandan sürekli, "Türk" diye konuşuluyor, öte yandan haklı olan da dahil her türlü "tedhiş"e karşı çıkılıyor. Yani, yaratılacak "demokrasi" havasıyla, Kürt halkını da yatıştırmaya çabalamayı üstleniyorlar. Hatta basında, ayrı bir Kürt partisi kuracakları da yazıldı.

Ülke düşmanları arasında bir de emperyalistleşmenin önündeki engeller, rakipler vb. var. Yağcı'lar, bu alanda da bütünsel bir strateji öneriyorlar:

AET'ye hemen girmeyelim. Şimdilik "demokrasi" havasıyla hoş görünüp teknoloji alalım. Güçlendikten sonra üye olalım. NATO içinde de "yapılacak şeyler" var. Örneğin, şantajla, çeşitli tarafları birbirine oynayarak bazı konularda ödünler koparmak olabilir.

Ege'de, Yunanistan'a karşı haklarımızı korurken, başkalarını karıştırmayalım, o zaman işimiz güçleşiyor. İki ülke sorunları kendi aralarında çözüm bulsun.

Yağcı'ların Erbakan'a gönderdikleri mektup da, stratejinin Ortadoğu cephesini açık ediyor. Dincilerin de üzerinde baskı varmış ve bu, ikisini birbirine yakınlaştırıyormuş! Dincilere "özgürlük" isteyerek, Ortadoğu'ya hoş görünmeyi de ihmal etmiyorlar.

Böylece strateji çıkıyor: AET'den yararlanıp, Ege'de sorunları yatıştırıp, Ortadoğu'ya yollanmak!

Yağcı'lar "ulusal parti" olmuşlardır. Onların "komünistlik"leri, savundukları emperyalistleşmenin incir yaprağıdır. "Demokratlık"ları ise, gerçek demokratlığın tam tersine, sınıf savaşını açığa çıkarmama çabasıdır.

SAVAŞ-BARIŞ

YAĞCI'LAR

"Eskiden savaş politikanın bir devamıdır denirdi. Şimdi bu geçerli mi? Artık eskidi, söyleyemeyiz. Çünkü politikanın devamı yine politika olmak zorunda. Ve zaten bugün Sovyetler Birliği'ndeki yenilenme politikasının özü de bu, uluslararası açıdan. Artık yıkıcı bir rekabetin yerine, barış içinde birlikte yaşama ve barış getiriliyor. İnsanlar barış içinde yaşamak istiyorlar. Gerginlik içinde yaşamak istemiyorlar." (N.Yağcı, *2000'e Doğru,* 11-17 Ekim 1987)

"Bugün sokaktaki insan silahın her türüne karşı çıkıyor. Bir savaşın haklı olup olmadığı meselesini tartışmıyor. Reddediyor savaşı. Ve üstelik dünya öyle bir dengeye geldi ki, bir nükleer savaş insanlığı toptan yok edecektir."(N.Yağcı, *Akis,* 19-25 Ekim 1987)

DOĞRULAR

Yağcı'lara göre savaş artık siyasetin devamı değildir. Lenin'e göre ise, "sınıflar kaldırılmadan savaşlar kaldırılamaz" (Lenin, *agy,* c.21, s.229) Öyleyse savaş artık neyin devamı olacak?

Savaşlar kaldırılamıyor ama haklı-haksız savaş arasındaki ayrım, Yağcılar tarafından kaldırılıyor. Böylece ezilenlere haksızlık yapılıyor:

"...Biz iç savaşları, yani, ezilen sınıfın ezen sınıfa karşı yürüttüğü savaşları... tamamen meşru, ileri ve gerekli addediyoruz." (Lenin, *agy,* c.21, s.299)

Yağcı'lar, Sovyetler'in emperyalizmle *artık* barış içinde yanyana yaşamaya geçtiğini de söylüyorlar. En son 1945'ten beri zaten bu oluyor. Öyleyse yeni olan nedir? Herhalde, sınıf barışı içinde içiçe yaşamak olsa gerek!

PARTİ

Sorulara yanıtlar

YAĞCI'LAR

"İki illegal partinin birleşmesiyle ortaya çıkan parti de illegal olacaktır, gizli olacaktır.

"Ama gizlilik bizim amacımız değildir... Amacımız legale çıkmaktır. Legal çalışmaktır." (B.Boran, *Türkiye Postası*, 9 Ekim 1987)

"Her illegal komünist partisinin önünde legale çıkma hedefi vardır." (N. Yağcı, *2000'e Doğru*, 11-17 Ekim 1987)

"Bize komünist ismini almayın da, parti olarak başka bir isim alın denirse, bu yine 'kendinizi gizleyin' demektir. Bunu doğru bulmuyoruz. Eğer hukukçular dikkatle incelerlerse bugünkü yasalar çerçevesinde de bir parti kurulabileceği görülür."(N.Yağcı, *Hürriyet*, 29 Ekim 1987)

DOĞRULAR

Yağcı'lara göre her komünist partisinin amacı legale çıkmaktır. Lenin'e göre ise:

"Dünya işçi sınıfı, bir sosyalist partiye sahip olma hakkının tanınması için değil, iktidar için ve toplumu yeni doğrultuda örgütlemek için savaşıyor." (Lenin, *agy*, c.18, s.414)

Yağcı'lara göre, bugünkü yasalar çerçevesinde "komünist" adını taşıyan bir parti kurulabilirmiş. Acaba?

"...İçinde yaşadığımız çağın gerçek koşulları öyledir ki, Popüler Sosyalistlerin ve likidasyoncu yazarlar gurubunun legalleşmesi olanaklı ve kaçınılmazdır. Ama bir işçi partisinin legalleşmesi sözden öteye geçmez.

"İşçi sınıfının illegal partisi vardır..." (Lenin, *agy*, c.18, s.188)

Bizde de aynen böyledir!

Bundan önceki sayfalarımızdaki veriler, Yağcı'ların komünizmle hiçbir ilgisinin olmadığını göstermiştir. Yağcı'lar komünist değildir.

Bunun da ötesinde, Yağcı'ların görüşleri, bugün Türkiye'deki legal çerçeveyi zorlayan, onun dışında kalan bir içerik de taşımıyor. Legal sosyalist particilerin hazırladıkları program taslağının bazı yönleri, TBKP'den göreceli olarak daha solda bile kalıyor.

Geriye kalıyor bir ad sorunu. Yağcı'ların partisinin adı "komünist" olacak mı, olmayacak mı? Son derece gürültülü bir tartışma, "komünistlerin legale çıkması" damgalı olarak yürüyor. Öyle görünüyor ki, amaç, tartışma sürecinde bunların "komünistliği"ni bol bol vurgulayıp, kafalara olabildiğince çakıp, partinin adını ise "komünist" yapmamaktır. Böylece, hem "komünistler legale çıkmış"(!) olacaklar, hem de komünizme, sahte bir ad düzeyinde bile gedik açılmamış olacak. Nitekim, Yağcı'lar da adda "ısrarlı" olmadıklarını belirttiler. Belki de konu çoktan bağlandı.

Ad konusu Türkiye'de aldatıcılık açısından büyük önem taşıyor. Bu nedenle, her iki türlü de olabilir. Nasıl olursa olsun, birşey değiştirmez. Yağcı'ların savunduğu görüşlerle bir partinin legal olması, demokratikleşme açısından en küçük bir yenilik, bir değişiklik taşımıyor.

Demokrasi açık sınıf savaşımı demektir. Demokratikleşmenin de sınıf savaşımını açığa çıkarıcı özellikler taşıması gerekir. Ama bakıyoruz, daha henüz bir hak grevi yasakken, sendikalar arası dayanışma yapılamazken, grev gözcüsü sayısı ikiyle kısıtlanmışken, garip sendikal yasalar durup dururken, "komünist partisinin legale çıkması" tartışılıyor. Şeytan bunun neresinde?

İşçi sınıfımız, savaşımına konmuş yasakları delik deşik etti. Sıra onları düpedüz çiğnemeye, ezmeye geldi. Yasa dışı grevler, eylemler yapıldı, daha da yapılacak. 1987 yılında grevlerde kaybolan işgünü sayısı iki buçuk milyondur. Bu, 1977'yi bile katlamıştır, Türkiye tarihinde en yüksek sayıdır. Bu sayı uzun, inatçı grevleri de anlatıyor. İşçi sınıfı, kararlı bir biçimde düzeni zorluyor. Ve bu kanaldan, demokratikleşme yönünde, önünde durulmaz bir basınç geliyor.

Burjuvazi ve Yağcı'lar, bunun önünü kesmek için uğraşıyorlar. Dertleri demokratikleşme değil, aldatmacalarla, sınıf uzlaşmacılığı yayarak onu gemlemektir. Bu doğrultuda çeşitli planlar daha şimdiden duyuluyor. Örneğin, Haziran'da DİSK açılacakmış. Değiştirilmezse parçalanmak üzere olan, sendika yasalarında yapılacak değişiklikleri de, herhalde Yağcı'ların "savaşımı"na(!) atfetmek istiyorlar.

Ancak, Yürükoğlu yoldaşımızın, bu sayıdaki yazısında belirttiği gibi, daha pazarlığın son perdesini seyretmedik. Yağcı'lara işkence yapıldı mı, yapılmadı mı? Konuştular mı, konuşmadılar mı? Konuştularsa işkenceyle mi, gönüllü mü konuştular? Bunların yanıtlarını yakın gelecekte göreceğiz.

Burjuvazi oyunbozanlık da yapsa, Yağcı'ların yitirdikleri itibarı geri kazandırmaya da çalışsa, bugün yazılıp çizilenler aynı olacaktı. Gerçek durumun hangi türlü olduğunu zaman gösterecek.

Şimdiden kesin olan birşey vardır ki, bir pazarlık yapılmıştır. Hem de belli bir göreceli demokratikleşme için masum reformist bir pazarlık değil, demokratikleşmenin önünü kesmek için alçak, hain bir pazarlık yapılmıştır. Beklenmedik gelişmeler, pazarlık yapılmadığını değil, yapılan pazarlığın bozulduğunu gösterecektir.

Burjuvazi bir bütün değildir. Yağcı'lar "ulusal" oldukları halde, pazarlık uluslararasıdır. Toplumsal yaşam çok değişkenlidir. Üstelik Yağcı'ların ipliği pazara o kadar çıkmıştır ki, artık "işe" yararlar mı, bu da ciddi bir sorudur. Yani, pazarlık bozulabilir, hatta Yağcı'lar ne şehit, ne gazi de olabilir. Ancak bu iğrenç pazarlık olgusunun tarihin sayfalarından silinmesi olanaklı değildir.

DEVRİMCİ HAREKETİN EN ÖNEMLİ AYRIŞMASI

Yürükoğlu yoldaşımızın 13 Kasım 1987 tarihli Milliyet *gazetesine verdiği röportaj, yapılan pazarlığın nedenleri ve sonuçları açısından önemli bilgiler taşıdığı için, röportajın büyük bölümünü yeniden yayınlıyoruz.*

Behice Boran için Meclis önünde yapılan yüz karası 'resmi' törenin haberleri daha bayatlamadan, bu kez de gazeteler Yağcı-Sargın takımının dönüş haberleriyle doldu.

Basın bu haberleri verirken Nihat Sargın'ın asıl adını, Nabi Yağcı'nın ise parti adını kullanıyor. Yine bunun gibi, adamlar, "biz artık TBKP olduk" diye bağırdıkları halde sık sık TKP adı kullanılıyor. Bunlar raslantı değil, hain ve dönekleri sevimli göstermeye, olayın öznesini gizlemeye yönelik küçük hilelerdir.

Haydar Kutlu ve Nabi Yağcı adlarının yaptığı çağrışımları bir düşünün. Kutlu, kutlanacak bir iş yapmış olmayı çağrıştırıyor. Yağcı ise düpedüz yağcılık yapmak anlamına geliyor. Adamın adı, hoş bir raslantıyla, yaptığı işin burjuva yağcısı özünü çok güzel veriyor.

Öte yandan bazı gazeteler ısrarla TKP adını kullanıyorlar. Bu büyük yağcılık olayını illegal TKP'yle bağlı göstermeye, "TKP'yi teslim aldık" izlenimi vermeye çalışıyorlar.

Ancak olayın özü ve öznesi böyle küçük hilelerle gizlenemeyecek kadar açıktır. Resmilerle devlet ve hükümet arasında iğrenç bir pazarlık yapılmıştır, bir tiyatro tezgahlanmıştır. Partimiz ise eylül ayında yaptığı kongresinde, adının ardındaki *İşçinin Sesi* takısını atarak TKP adını takısız olarak almıştır.

Bugün ülkede durum nedir? Sınıf mücadelesi önlenemez bir güçle yükseliyor. Ülke yeni ve eskisinden çok daha derin bir devrimci duruma gidiyor. Ya devrim ya faşizm ikilemi yine gündeme gelirken, ordu yıpranmış, sivil faşist alternatif ise henüz hazır değildir. Bu ortamda burjuvazi zaman kazanmaya çalışıyor.

Öte yandan işçi hareketi burjuvazinin üstüne üstüne gidiyor. Burjuvazi zamanı ancak işçi sınıfını yolundan çıkaracak aldatmacalara başvurarak kazanabilir. Açıktır ki bugün aldatmaca, burjuvazi için büyük bir acillik taşımaktadır.

Bunun için burjuvazinin araçlara ihtiyacı var. SHP kötü etkiler yayıyor ama bunlar sınıf dışı etkiler olmanın ötesine geçemiyor. SHP'nin saptırma işinde yetersiz kalacağı, DSP'nin ise hiç işe yaramayacağı belli oldu. Legal sosyalist parti girişimleri de tutmadı. *İşçinin Sesi* uzun süredir "sıra resmilere geliyor" diyordu. İşte geldi. İşçi sınıfını yolundan saptırma aracı olarak resmiler artık resmen öne sürülüyor. Yani pazarlığın nedeni burjuvazinin kuyruğunun sıkışmışlığıdır.

Hesaba göre, sahte bir manzara yaratılacak. Resmiler bu sahte manzaranın hem yaratılmasında rol alacaklar, hem sürdürülmesi için çalışıp, onun sahte olmadığına ilişkin yalancı şahitlik yapacaklar. Sahtekarlık açığa çıkana kadar kazanılan sürede ise burjuvazi sorunlarına şöyle ya da böyle bir çözüm bulmaya çalışacak.

Başka bir deyişle, resmilere legalite bahşedilerek "demokrasi geldi" süsü verilecek. Resmiler, komünistlikle ilgisi olmayan görüş ve siyasetlerini "özgürce" savunacaklar. Demokrasi mücadelesi böylece avutulurken, aynı zamanda Avrupa'ya "işte Batı tipi demokrasi geldi" denecek. Öte yandan, sol tampon olarak resmilere bahşedilecek legalite, dincilere de çok daha fazla rahatlık getirecektir. Buna dayanılarak, Ortadoğu'ya "işte şeriata özgürlük geldi" denecek.

Bu durum, emperyalistleşmeyi denemek açısından "ideal" koşullar yarattığı gibi, faşist örgütlenmeyi hazırlamak için de yaratıyor. "Demokrasi" diye ortaya komünistlerin sahtesi, ama dincilik temelinde örgütlenen faşistlerin aslı salınacak. Böylece aynı zamanda faşist alternatif de hazırlanmış olacak.

Burjuvazinin evdeki hesabı kabaca böyledir. Ancak, zayıf halka Türkiye'de burjuvazinin evde yaptığı hangi hesap çarşıya uymuştur ki bu uysun!

Bugünkü yasal çerçeve içinde legal olmak legalizmin, burjuva parlamentarizminin ve kuyrukçuluğun propagandasıdır. Legal bir sol örgüt, bugünkü uyuz legal çerçeveyi kabullenerek, öznel olarak istemese bile - kaldı ki resmiler istiyorlar da- nesnel olarak bu işlevi yerine getirir.

Resmilere legalite bahşedilmesi, tüm solu legale çekici bir etki yapacaktır. Legalist etkilere kapılmış sol, nitel olarak zayıflamış, nicel olarak da kadrolarının büyük bölümü ile açığa çıkmış olacaktır. Öte yandan, legalist etkilerden korunan sol, bu manevranın ister istemez yaratacağı olanaklardan, özgür örgütlenmenin hem siyasal açıdan hem örgütün güvenliği açısından önemini bir an bile unutmadan yararlanırsa, çok şey kazanacaktır.

Egemen çevrelerin hesabı, resmilerin balonunun, en kötü olasılıkla orta vadede söneceğini veri sayıyor. Ama bu gidişle balon hiç şişmeyebilir de. Bu manevra, resmilerin baştan rezil olmalarını getirerek, burjuvazinin en güvenilir sol kozunu boşa harcamasına neden olabilir. Nitekim işlerin sarpa saracağına ilişkin ipuçları daha şimdiden belirmiştir.

Resmiler sahte komünistler olarak piyasaya sürülüyorlar ama, pazarlığın doğası gereği, aldatıcı olabilmeleri için biraz inandırıcılık gerekir. Yani, yağcılığın da aşırısı oyunu bozar. Ve Nabi Yağcı önderliğinde TBKP bunda şimdiden aşırıya kaçmıştır.

Yağcı'nın verdiği röportajlar bir yağ sergisine dönüşmüştür.

Yağcı, kendilerini Gorbaçof'dan bağımsız göstermek için nerede ise 27. Kongre'nin fikir babası bizdik diyecek. Ama ne raslantıdır ki, Yağcı'nın ağzı, Gorbaçof, emperyalizme, dünyadaki devrimci kaynamaları birlikte söndürme çağrısı yaptıktan sonra daha da saga kayıyor. *Glasnost*'la aynı sahte açıklık siyaseti izleniyor. Bunlar ne biçim bağımsızlık?

Biz ise dünya işçi sınıfından bağımsızlık yanlısı değiliz. SBKP dünya işçi sınıfından bağımsızlaştığı için ondan bağımsızız.

Sovyetler'in yönetimi, artık bunları sepetliyor. "Benim devrimle ilgim kalmadı, siz komünist partileri burjuvaziyle ilişkilerimi bozmaktan başka bir işe yaramazsınız, haydi evli evine, köylü köyüne" diyor.

Taha Akyol gibileri de, dünyada ve Türkiye'de resmilerin durumuna bakıp anti komünist yazılar döşeniyorlar. Ama unutmasınlar, şu günlerde 70. yıldönümünü büyük sevgi, coşku ve hayranlıkla kutladığımız Ekim Devrimi de İkinci Enternasyonal'in çöküşünün hemen ardından zafere ulaşmıştı. Acele etmesinler. Son gülen iyi güler.

Türkiye devrimci hareketinin en önemli ve sağlıklı ayrışması TBKP'nin legale çıkma adımıyla başlamıştır.

Sınıf savaşı yükseldikçe sosyal demokrasinin düzen yamayıcı yüzü iyice sırıtmaya başladı

SHP safkan burjuva partisidir

Sosyal demokrasi, işçi sınıfı ve emekçi halk yığınları için bir alternatif ya da demokrat değildir. Sosyal demokrasi burjuvazinin liberal düzen yamayıcısıdır. İşçi sınıfı ve emekçi halkın çıkarlarını savunmadığı gibi safkan *burjuva partisidir. Finans-kapitalle de arası "iyidir".*

Mercan Köklü

Sınıf savaşımı kızıştıkça, sosyal demokrasinin cibilliyetsizliği de iyice sırıtıyor.

Sosyal demokrasi, bir yandan "felaket" tellallığı yapıyor, *bütün* burjuvaziyi devrim "tehlikesine" karşı uyarıyor. Bir yandan da, işçi ve emekçi halkın birikmiş öfkesinin kendi burjuva kanalına akması için çabalıyor.

Halk zamlara karşı sosyal demokrasi ise halka karşı

Sosyal demokrasi, Özal hükümetinin yeni zamlarına "gerçekten" kızdı(!). "Artık ölçü kaçmıştır" bile dedi. İnönü, enflasyonun ve geçim sıkıntısının, "toplumun huzurunu tehdit edecek önemli bir sosyal tehlike oluşturduğunu" söyleyerek, hükümeti *uyardı*. Yapılması gerekenin "hükümeti... insaflandırmak, akıllandırmak..." olduğunu özellikle vurguladı.

Ama, zamlara karşı halkın öfkesi, sosyal demokrasinin "laf"larıyla dizginlenemedi. O zaman SHP, hemen "arslan gibi muhalefet"ini çeşitli illerde *özellikle* kapalı salon toplantıları yaparak gösterdi.(!) Ama, yürüyüş diye yola çıktığı yerde, polis "yürüyemezsiniz" dediğinde, hemen kaldırıma çıkıverdi. Böylece "arslan" değil kabarık tüylü sıska bir kedi olduğunu gösterdi.

Sosyal demokrasinin sözde bile militan olamayan toplantıları, emekçi kesimlerdeki öfkeyi kendi denetimi altında tutma isteğini yansıtıyordu. Aslında SHP, bu uyuz toplantıları bile "kontrolden çıkar" endişesiyle "tehlikeli" buluyordu. Zaten bu nedenle büyük çoğunluğunu "kapalı salon" toplantısı biçiminde düzenlediler. İnönü, partisinin zamlara ve halkın yükselen tepkisine ilişkin tutumunu şu sözlerle yansıttı:

"Vatandaşın tepkisi meydanda. Ben ilk bir iki gün sesimi çıkarmadım. Çünkü seçim kampanyasında, 'gene ANAP gelirse ilk yapacağı iş zam yapmaktır' demiştik. Bunların yaptıklarını görünce de 'bak biz size söylemiştik' der gibi olmak bana biraz ters geldi.

"*Ama* baktım ki vatandaşlar infial halinde ve bize kızıyorlar. 'Niçin sesinizi çıkarmıyorsunuz? Siz muhalefet değil misiniz?' diye tepkiler duymaya başladık. Bunun üzerine vatandaşların tepkisine *biz de ortak olduğumuzu gösteriyoruz. Zaten görevimiz de bu.*" (*Yankı*, 20 Aralık 1987) (abç)

İnönü'nün dedikleri şuraya geliyor. Sosyal demokrasi, bırakın kedi gibi muhalefet yapmayı, muhalefet *olmayı* bile istemiyor. Ama gel gör ki, bir yanda "fütursuzca davranan, halka saygısız(!)" bir hükümet, öte yanda da, yasa vb. tanımadan, burjuva legalitesini aşa aşa ilerleyen işçi sınıfı öncülüğünde bir halk hareketi var! Zavallı sosyal demokrasi, iki arada bir derede kalıyor. "Yapay bir siyasal tansiyon yaratmak değil maksadımız" diye iktidardan özür dileye dileye kapalı salon toplantısı düzenliyor. Buna da "arslanlar gibi mücadele etmek" diyor. İşçi sınıfını ve emekçi halkı, onun cibilliyetsizliğini görmeyecek kadar enayi sanıyorsa aldanıyor.

Sosyal demokrasi liberal burjuva bir akımdır. Demokrasi (yani çoğunluğun iradesi, yönetimi) onun ağzında demagoji sakızından başka birşey değildir. Emekçi ve ezilen yığınların öfkesinin işçi sınıfının öncülüğünde giderek daha yığınsal, daha militan eylemlere dönüştüğünü gören SHP lideri, şu görüşü getiriyor:

"İktidar bunalıma götürdü diye demokrasiyi değiştirmek, *demokrasiyi bunalıma götürmek gerekmez*". (*agy*)

Ne demeli! Demokratlık, çoğunluğun iradesine saygıyı gerektirir. Bugün Türkiye'de nüfusun çok çok küçük bir azınlığının borusu ötüyor. Demokratik haklar kısıntı altında. Yasaklardan geçilmiyor. SHP'lilerin bile yürümesi yasak! Ezici çoğunluk öfke dolu. İnönü, bunu görmezmiş gibi, "demokrasiyi bunalıma götürmek gerekmez" diyor. Bu, sosyal demokrasinin liberal olduğunun, demokratlıkla uzak yakın bir *ilgisi kalmadığının* örneğidir. Sosyal demokrasinin emekçi halkın işçi sınıfı öncülüğünde yükselttiği demokrasi savaşımını dizginlemeye, engellemeye çalıştığının sergilenmesidir. Demokratlık, demokrasinin öngördüğü en temel istemleri ikircimsiz, azınlığın dayattığı uyuz yasalara hiç de saygı göstermeden savunmakla bağlıdır. İşçi emekçi halkın, gerçek demokrasi için yola çıkmasına huysuzlanan, devrimden ölesiye korkan SHP demokrat değildir.

SHP, aslında muhalefet bile olmak istemiyor. Ama gelişmeler onu demagojik de olsa bazı eylemler(!) örgütlemeye itiyor. Yine de, "devrim" korkusu, "ya toplantılar denetimimizden çıkarsa" kuşkusu o denli derine işlemiş ki, tekrar tekrar muhalefetlerinin sınırını ilan ediyorlar. SHP Genel Sekreteri Fikri Sağlar, şöyle diyor:

"Bunun (parlamento dışı(!) muhalefet eylemlerinin-*İ.S.*) örgütlenmesini yaparken, esas olarak anarşiyi yaratacak hareketlerden değil, tümüyle yasalara uygun eylemlerden kaynak alacağız."

İnönü'nün söyledikleri de cabası:

"Tabii yasalar içinde vatandaşlarla ilişkilerimiz sürekli olacak. Ben bunu muhalefeti sokağa çıkarmak diye düşünmüyorum."

Söylenilen açıktır. Eylemlerin, burjuva legalitesini parçalamasının, düzeni tehdit edip onun kalbine yönelmesinin önüne geçmek, sosyal demokrasinin görevidir. İnönü Hatay mitinginde aynen bunu söylüyor:

"İktidarı yanlışlarında uyarmak, toplumsal patlamalara yol açacak gerilimlerin ve birikimlerin oluşmasını engellemek *hepimizin görevidir*."

İşçi ve emekçilerin, bu düzeni kollamak, istikrarı korumak değil *tersine* yıkmak diye bir görevleri olduğuna göre, burada İnönü kendi görevlerini sıralamış oluyor. Sosyal demokrasinin misyonunu sergiliyor.

Buradan da açıktır ki, sosyal demokrasi işçi ve emekçi halk yığınları için bırakın alternatif olmayı, gerçek bir burjuva muhalefet odağı bile *değildir*. Bu, işkence konusundaki tutumlarında da yansıyor!

İşkence "yanlışına" Evren bile karşıymış(!)

Sosyal demokrasi burjuva düzenin yırtık yamayıcısı, aklayıcısıdır. Bu, son zamanlarda yığınsal, militan gösterilerle, cezaevlerinde ve dışarda, kamuoyunda ön plana gelen işkence konusunda yeniden sergilendi.

Yığınlar, burjuvazinin faşizm döneminde ve bugüne dek *sistemli ve örgütlü* olarak sürdürdüğü haksızlıklara, dayak, işkence, tektip elbise, sevk zinciri vb. uygulamalara büyük bir kararlılıkla ve militanlıkla karşı çıktılar. Bu karşı çıkış, "hesap soracağız" belgisiyle miting meydanlarını doldurarak yeni bir boyuta yükseldi.

Sosyal demokrasi, yakın zamana dek, işkence olayları konusunda "oy" avcılığı yaparak aktif görünen bol laflı tutum alıyordu. Ama yaptığı, en fazla olayı basına yansıtmanın ötesine geçmedi. Demagojiyle "durumu idare etti". Şimdi ise, işkence, cezaevleri vb. konularda halkın *örgütlü tepkisi* SHP'yi fersah fersah aştığı gibi, iş "hesap sorma" gibi somut ve "tehlikeli"(!) bir noktaya yükseldi.

Tehlikenin bu denli ciddileşmesi karşısında, SHP genel başkanı İnönü, 6 Aralık gösterilerinin de etkisiyle, bir demeç verdi. İnönü demecinde, cumhurbaşkanı ya da başbakanın sorgulama sırasında işkence diye bir yöntem olmadığına ilişkin açıklama yapmasını istedi. İnönü şöyle dedi:

"Özetle söylemek gerekirse 'herhangi bir suç, insanı ne kadar dehşete düşürürse düşürsün, sanığın böyle bir suçu işleyip işlemediği araştırılırken bir sorgu yöntemi olarak işkence uygulanamaz. Böyle bir usul yoktur' diye en yüksek yetkili bir Türk şahsiyetinin bir açıklama yapması gerekir. Beklenen budur."

İnönü, Türkiye'de yıllardır — devrimci durum ve faşizmle birlikte de iyice yaygınlaşarak — işkence yapıldığını bilmez mi? Elbette bilir. İnönü, bunun, burjuvazinin yükselen devrim dalgasına, işçi sınıfına, devrimcilere, haksızlıklara başkaldıran insanlara *karşı* sistemli ve ısrarlı bir uygulaması olduğunu da *bilir*. Ama, amacı işkenceye, öfkeleri harekete geçirmeden, hatta yatıştırarak karşı çıkmaktır. İyice ayyuka çıkan işkence tartışmaları sırasında, binlerce insan "işkencecilerden hesap soracağız" diye ayağa kalkmışken, sosyal demokrasi, işçi sınıfı ve emekçi halkın *burjuvaziden hesap sormasını* engellemeye çalışıyor. Bunun için de başta Evren olmak üzere "devlet büyükleri"ni aklama uğraşında! "Evren açıklama yapsın" diye demeç vermesinin anlamı budur. Çünkü o zaman, işkence, İstanbul Emniyet Müdürü Saffet Arıkan Bedük'ün de haziran ayında ileri sürdüğü gibi, "emniyet görevlilerinin" sorgu sırasında görev heyecanı ile(!) yaptığı "hata" olur. Alt kademede "sorumlu"lar bulunur. Burjuvazinin, yalnızca işkence değil tüm ezgi, baskı ve sömürünün *tek* sorumlusu olduğu gözardı edilir. Düzen kurtarılmış olur.

İnönü, Evren'i ziyaret ettiğinde işler aynen söylediğimiz gibi gelişti. İnönü Evren'e "işkenceye karşı olduğunuzu söylemelisiniz" dedi. Bunun üzerine, "sayın cumhurbaşkanı işkenceye karşı olduğunu ifade etti". *Milliyet* de bunu kaçırmadı, "Evren de işkenceye karşı" diye başlık attı. Evren'i akıllarınca, İnönü'nün sayesinde "akladılar"(!)

Bu senaryoyu, işçi sınıfı ve ezilen yığınlar, evladı işkencede öldürülmüş, sakat bırakılmış yüzbinlerce insan yutmadı. Bu oltayı hiçkimse yutmaz, yutmayacak. Ama iyi oldu, sosyal demokrasinin nasıl hamarat bir düzen yamayıcısı olduğunu bu olay, hiçbir kuşkuya yer bırakmayacak ölçüde sergilemiş oldu.

Sosyal demokrasi, işçi sınıfı ve emekçi halk yığınları için bir alternatif ya da demokrat değildir. Sosyal demokrasi burjuvazinin liberal düzen yamayıcısıdır. İşçi sınıfı ve emekçi halkın çıkarlarını savunmadığı gibi *safkan* burjuva partisidir. Finans-kapitalle de arası, son Sabancı örneğindeki gibi "iyidir".

İyisiniz iyisiniz, burjuvazinin has partisisiniz!

Seçimlerden sonra, Sabancı, *Türkiye* gazetesine bir demeç vererek seçim propagandası sırasında SHP'ye para verdiğini açıkladı. SHP Genel Sekreteri, Fikri Sağlar bu habere, "gerçeklere aykırı ve yalan haber" olduğu gerekçesiyle karşı çıktı. "Holdinglerin egemenliğine karşı olan"(!) partinin "ne sayın Sabancı'dan ne de herhangi bir holding sahibinden yardım ve para" istemediğini ve almadığını ileri sürdü.

Sağlar'ın bu militanlığını(!) İnönü'nün açıklaması bastırdı. İnönü şunları söyledi:

"Ufak bir yardım, sadece İstanbul örgütüne. Rakam olarak birşey söyleyemem. Hepsinin makbuzu var. Çok büyük bir meblağ değil.

"...Kuruluşların siyasi partilere yardımı normal davranışlardır. Ben buna karşı değilim..."

Böylece finans-kapitalin en önde gelen temsilcilerinden biri olan Sabancı'nın SHP'nin bazı milletvekili adayları nezdinde İstanbul örgütüne, yani kendini halktan, emekten yana göstermek, "holdinglere karşı olduğuna" işçi sınıfını inandırmak için göbeğini çatlatan SHP'ye para yardımı yaptığı ortaya çıkmış oldu.

Bu, finans kapitalin, işçi sınıfı ve emekçi halk içine salmaya çalıştığı sosyal demokrasiye, düzenin "yedek lastiği" olarak önem verdiğini, parasal vb. yardımı esirgemediğini gösterir.

Bir an için Sabancı'nın SHP'ye para vermediğini düşünelim. Yine de SHP *burjuva*, liberal bir parti olmaktan kurtulmaz. SHP, burjuvazinin partisidir. Liberal önlemler önermesinin işverenlerde ürküntü yaratmaması için İnönü'nün şu sözleri kullanması ilginçtir:

"Biz özel sektörü de destekleyeceğiz. Özel sektörün bizden korkacağı *hiçbir şeyi yok*". (Düzce mitingindeki konuşma, 9 Ekim 1987)

SHP, finans-kapitale, onun iş yönetim kurulu gibi çalışan Özal hükümetinin uygulamalarına, *özde değil biçimde* karşıdır. "Yanlışlık", "çok ileri götürdüler", vb. sözler bunun ifadesidir. Kaldı ki, SHP Özal hükümetinden şunu istiyor:

"Yeni kabine, dış politikada *ulusal* onurumuzu ve *çıkarımızı* korumalıdır." (İnönü)

Devlet tekelci kapitalizminde, emperyalizm aşamasındaki finans-kapitalin iş yönetim kurulu gibi çalışan bir hükümetin "ulusal çıkarları" korumasının tek bir yolu vardır: O da emperyalistleşmektir! SHP, emperyalistleşme yanlısıdır.

İşçi sınıfımızın görevi, sosyal demokrasinin bu misyonunu sergilemek, demokrasi savaşımının en önünde militanca yürümektir. Yürüdükçe, emekçi dostları yanımıza katarak önce alanları sonra da ülkeyi zaptedeceğiz.

Dünya komünist hareketi bugünkü noktaya *proletarya diktatörlüğü* yerine önce başka "taktik" adlar kullanarak geldi.

İşçi sınıfının devl ti proletarya diktat"rlüğüdür

Oportünizm taktiklerde başlar ve hamilelik gibidir, başladığı noktada durmaz. Durmadı da. Sonuç, dünya komünist hareketinin bugünkü revizyonist, anti-Marksist çizgisidir. Yüro-komünistlere on yıl önce proletarya diktatörlüğünü bıraktılar diye küfredenler, on yıl sonra aynı yere geldiler. Çünkü Yüro-komünizme karşı çıkışları doğru devrimci çizgiden değildi. Bu karşı çıkışın kendisi ortacıydı, oportünistti.

Nurten Keskin

Bugün dünya "komünist" hareketindeki pekçok partinin komünistlikle hiçbir ilgisi kalmamıştır. Son zirveden sonra, uğrunda "savaşacak"ları barış tezlerini de yitirdiler. Önemli bir dönemeç yaşadık, yaşıyoruz. Bu uzun bir sürecin birikimine dayanıyor.

Bu süreç içinde komünist partilerin proletarya diktatörlüğünü reddetmeleri ve programlarından çıkarmalarının başını da, bütün teorik siyasal konularda olduğu gibi, yine SBKP çekmiştir.

Proletarya diktatörlüğünün uçuşu Sovyetler'den başladı

Dünya komünist hareketinde proletarya diktatörlüğü kavramının sulandırılmasının ve tamamıyla reddedilmesinin tohumları ne yazık ki Stalin döneminde atılmıştır.

Stalin 1939'da toplanan 18. Parti Kongresi'nde Sovyetler Birliği'nde sömürünün kaldırıldığını, ortada sömürücü sınıfların kalmadığını, böylece bastırılacak kimsenin de olmadığını söyledi. Devletin ülke içindeki baskı rolünün bittiğini, yalnızca sosyalist mülkiyeti çalıp çırpanlara ve dış düşmanlara karşı bir savunma rolünün kaldığını belirtti.

Bu, komünizmin ilk aşamasında sınıfların varlığının ve sınıf savaşının yeni biçimlerde sürdüğü gerçeğinin reddi anlamına geliyordu. Proletarya diktatörlüğünün yalnızca sömürücü sınıfları ortadan kaldırmak için gerekli olduğunu söylemek demekti.

Stalin aynı kongrede tek ülkede komünizmin kurulabileceği, komünizmde devletin olabileceği biçimindeki yanlış görüşleri de dile getirdi. Stalin'in, kapitalizmden komünizme geçişte proletarya diktatörlüğünün rolü hakkındaki yanlış anlayışı "bütün halkın devleti" formülasyonunda somutlandı.

Stalin'den sonra, Stalin'in iyi, kötü tüm yaptıklarını karalayan, tüm o dönemi yok sayan Kuruşçef yönetimi onun "proletarya diktatörlüğünün işlevini tamamladığı ve devletin 'bütün halkın devleti' olduğu" biçimindeki yanlış görüşüne iyice sarıldı ve "20 yıl sonra komünizme geçeceğiz" gibi bilimsellikten uzak laflarla saçmalık düzeyine yükseltti.

Proletarya diktatörlüğünü sulandırma ve reddetme konusundaki gelişim sürecini sergilemeye devam etmeden önce birkaç önemli doğruyu belirtelim.

Birincisi, proletarya diktatörlüğü, kapitalizmden komünizme geçiş dönemi boyunca, komünizme kadar uzanan bir devlet biçimidir. Ve tarihsel olarak son devlet biçimidir. Komünizme geçiş bu devletin sönmesi biçiminde olacaktır. Yerine başka herhangi bir devlet geçmeyecektir.

İkincisi, her devlet bir sınıfın diktatörlüğüdür. O halde SBKP'nin, proletarya diktatörlüğünün yerine geçtiğini söylediği "bütün halkın devleti", işçi sınıfının değilse hangi sınıfın diktatörlüğüdür? Bugün Sovyetler Birliği'nde devlet, bir bölümü teknokrasiye dönüşmüş ve işçi sınıfına yabancılaşmış bürokrasinin diktatörlüğüdür. Proletarya diktatörlüğünün "kalkması"yla, bu yabancılaşma arasında kuşkusuz bağ vardır.

Üçüncüsü, sosyalizmde, yani komünizmin ilk aşamasında sınıfların varlığı ve sınıf çelişkileri yeni bir biçimde sürer. Proletarya diktatörlüğü, toplumdaki ekonomik-toplumsal-siyasal bütün çelişkileri ortadan kaldırmadan ve komünizmin maddi-teknik temellerini atmadan, yani toplumu kapitalizmin geliştiremeyeceği sınıra kadar geliştirmeden işlevini tamamlayamaz.

Sovyetler Birliği, ne Stalin'in söylediği dönemde, ne de ondan on yıllarca sonra bu koşullara yaklaşmamıştır bile. Yürükoğlu yoldaş *Yaşayan Sosyalizm* kitabında ve TKP'nin 67. Kuruluş yıldönümü toplantısında yaptığı konuşmada Sovyetler Birliği'nde yaşayan sınıf çelişkilerini ve Sovyet toplumunun gelişmişlik düzeyini çok güzel gösteriyor.

Dördüncüsü, tek ülkede komünizm olamaz. Dünya proletarya diktatörlüğü oluşup her alanda emperyalizme üstün gelmeden hiçbir ülkede devlet ortadan kalkamaz. Devlet ortadan kalkmadan da sınıfsız topluma ulaşılamaz.

Yüro-komünistler okyanustaki buz dağının yalnızca ucuydu

1970'li yılların başlarında dünya komünist hareketinde proletarya diktatörlüğü kavramının sulandırılması yeni bir aşamaya yükseldi.

Bu yıllarda Yüro-komünist partiler, ileri kapitalist ülkelerde proletarya diktatörlüğü olmadan sosyalizme geçilebileceğini ileri sürerek bu kavramı reddettiler ve programlarından çıkardılar. Yüro-komünist partilerin proletarya diktatörlüğünü reddetmeleri, dünya komünist hareketinde bu kavramın yeniden tartışma gündemine gelmesine neden oldu. Bu dönemde dünya komünist hareketinin çoğunluğu Yüro-komünizme karşı proletarya diktatörlüğünden "yana" oldu.

Partimizin MK üyesi A.Saydan yoldaş, 1976 yılında bu konuda şöyle diyordu:

"Avrupa kapitalist ülkelerindeki bazı komünist parti yöneticileri proletarya diktatörlüğü ilkesinin parti programından çıkarılmasıyla bütün demokratik ulusal güçlerin eylem birliğinin kolaylaşacağı kanısını ileri sürmektedirler... Proletarya diktatörlüğünü programlarından çıkarmalarının esas nedeni de budur. Fakat deneyler, seçimlerde elde edilen sonuçlar İtalya hariç, öteki kapitalist ülkelerdeki komünist partilerinin önemli bir kazanım sağlamadıklarını, hatta tamamen tersine kayıplara uğradığını göstermektedir. Komünist partilerini, sosyalist ve sosyal demokrat partilerden ayıran devrimci nitelik belirsizliğe doğru kayınca sosyalist ve sosyal demokrat partilerin kâr sağladıkları görülmektedir." (*Yeni Çağ,* Aralık 1976, s.1109)

O zamanlar Saydan yoldaş, bizim partide geneliyle sağ bir çizgide kalıyordu. Ama yazdıklarından görülüyor ki bugünkü resmilerin yanında kızıl komünist kalıyor.

SBKP'nin yukarıda özetlediğimiz tutumunu hatırlarsak, dünya komünist hareketinin proletarya diktatörlüğü "savunuculuğu"nun tutarlı olamayacağı açıktır. Nitekim proletarya diktatörlüğü kavramı ortacı, oportünist bir yanaşımla "savunuldu". Bu anlamda, Yüro-komünizm buz dağının yalnızca ucuydu.

Önce Lenin'den kavramın tutarlı savunusu ve propagandasının önemi üzerine bir alıntı verelim, ondan sonra dünya komünist hareketinden bu sulandırılmış "savunuculuğa" örnekler gösterelim. Lenin şöyle diyor:

"Crispien, bir karşılıklı tartışma içinde cevap verirken 'diktatörlük yeni birşey değil, buna hali hazırda Erfurt programında değinilmişti' dedi. Erfurt programı proletarya diktatörlüğü hakkında hiçbir şey demedi ve tarih bunun yalnızca şans eseri böyle olmadığını ispatlamıştır. 1902-1903'te partimizin birinci programını yazarken Erfurt programını önümüze örnek olarak almıştık. Plehanov, o zaman doğru bir şekilde 'ya Bernstein sosyal-demokrasiyi gömecek, ya da sosyal-demokrasi Bernstein'ı' dedi. Ve Erfurt programında proletarya diktatörlüğüne değinilmemesinin, hem teorik olarak yanlış, hem de pratikte oportünistlere korkakça bir ödün olduğunu özellikle vurguladı. Proletarya diktatörlüğü 1903'ten beri bizim programımızda vardır.

"Şimdi Crispien yoldaş proletarya diktatörlüğünün yeni birşey olmadığını ve devamla, 'her zaman politik iktidarın ele geçirilmesini savunduklarını' söylediği zaman, sorunun özünü kaçırıyor. Politik iktidarın ele geçirilmesini kabul ediyor ama proletarya diktatörlüğünü değil. Bütün sosyalist yayınlar -yalnızca Alman değil, Fransız ve İngilizler de dahil- gösteriyor ki, oportünist partilerin örneğin İngiltere'deki MacDonald gibi liderleri, politik iktidarın ele geçirilmesini savunuyorlar. Bunlar içten sosyalistler ama proletarya diktatörlüğüne karşılar! Komünist adına layık bir devrimci partimiz var. Bu parti, proletarya diktatörlüğünün propagandasını II.Enternasyonal'in anladığından farklı olarak yapmalıdır. Bu, Crispien yoldaş tarafından gözardı ediliyor ve engelleniyor. Bu tüm Kautsky takipçilerinin temel ortak hatasıdır." (Lenin, *Toplu Yapıtlar,* İng. basım, c.31, s.246-247)

Şimdi de proletarya diktatörlüğünün aynen Lenin'in sözettiği türden oportünist savunusuna örnekler verelim.

Sosyalist sistem içindeki partilerden gelen sulandırmalar aynen SBKP'ninki gibidir. Yani şöyle: "Gelişmiş sosyalizmde proletarya diktatörlüğüne gerek kalmamıştır, devlet 'bütün halkın devleti' olmuştur." Bu anlayışa yazımızın başında değindiğimiz için sosyalist ülkelerden örnek vermeyeceğiz.

Sulandırılmış savunuya bir örnek

Dünya komünist hareketinin ortak yayını *World Marxist Review* dergisinin Türkçeye çevirisi olan *Yeni Çağ* dergisinde, 1974'te, Yunanistan Komünist Partisi, Sovyetler Birliği Bilimler Akademisi, Varşova Üniversitesi ve Arjantin Komünist Partisi'nden birer temsilcinin ortak imzasını taşıyan bir yazıda şunlar söyleniyor:

"K. Marks ve F. Engels, *proletarya egemenliği politik sisteminin* gelişme halinde bir somut-tarihsel karakteri olduğunu ortaya koydular. ...Bundan başka, sosyalizm yolunda zorunlu bir aşama olan proletarya diktatörlüğünün kesinlikle belirli sosyal-ekonomik sınırları olduğuna ve bu sınırların da sosyalist dönüşümler için dolaysız olanaklar açan politik ön koşulların yaratılmasından tutun da kapitalizmden sosyalizme geçiş dönemi sorunlarının tamamıyla çözümüne kadar uzandığına işaret ediyordu. Sosyalist toplumun kurulması mücadelesi ile *işçi sınıfı iktidarının* kurulması için yürütülen mücadelenin ayrılmazlığının nedeni de budur." *(Yeni Çağ,* Eylül 1974, s.715-716) (abç)

Alıntıda italikle yazarak dikkati çektiğimiz gibi bunlar tam da Lenin'in karşı çıktığı hatayı yapıyorlar. Proletarya diktatörlüğü kavramının yerine "proletarya egemenliği", "işçi sınıfı iktidarı" gibi kavramlar kullanıyorlar. Ancak o yıllarda henüz utangaç oportünist oldukları için proletarya diktatörlüğü kavramını da ara sıra kullanıyorlar.

Aynı yazıda proletarya diktatörlüğü yerine "işçi sınıfının politik iktidarı", "halk iktidarı", "halk demokrasisi", "sosyalist emekçi halk devleti", "özgül biçimli halk egemenliği", "genel halk iktidarı" gibi pek çok kavram kullanıyorlar.

Alıntıda dikkati çeken ikinci nokta, proletarya diktatörlüğünü komünizme kadar uzatmadıklarıdır. Proletarya diktatörlüğünün, sosyalist dönüşümler yaptığını değil, sosyalist dönüşümler için olanaklar açtığını ve sınırlarının sosyalizme geçiş dönemi sorun-

larının çözümüne kadar uzandığını söylüyorlar. Komünizme değil, sosyalizme geçiş döneminin sorunlarını çözmekten konuşuyorlar. Tabii ardından da "bütün halkın devleti" gelecek. Gerçekten de yazının sonunda o geliyor.

Bu korkak oportünistler, proletarya diktatörlüğünü yalnızca sömürücü sınıfa baskı uygulayan bir devlet olarak göstermekle kalmıyorlar üstelik bundan utanç da duyuyorlar. Bakın aynı yazının devamında ne diyorlar:

"*Proletarya iktidarı* olarak nitelenen, *devrilen sömürücü sınıfların* direnişini kırmaya ve bu diktatörlüğün yardımıyla da, en gelişkin burjuva demokrasisinden alabildiğine üstün sosyalist demokrasiyi kurmaya yetenekli sosyalist geçiş döneminden geçmek gerekiyor.(Hiç istemezlerdi ama ne yazık ki geçmek gerekiyor! -N.K.)

"Şunu da belirtmeliyiz ki, 'proletarya diktatörlüğü' bilimsel kavramı, *işçi sınıfının 'egemenliği'* veya *politik iktidarı* formülleriyle de ifade edilebilir. Burada, tarihsel gelişmelerin özellikleri ve yığınsal bilincin durumu da gözönüne alınmaktadır." *(Agy,* s.724) (abç)

Leninizme ters olarak kullandıkları kavramların bir de teorik açıklamasını yapıyorlar. "Yığınsal bilincin durumunu gözönüne aldıklarını" söyleyerek oportünist aşamalı bilinç verdiklerini itiraf ediyorlar. Bu söylediklerinin TBKP lideri Yağcı'nın "yanlış yorumlanıyor" diyerek proletarya diktatörlüğü kavramını programlarına almadıklarını söylemesinden bir farkı yoktur.

Dizi dizi örnekler

Proletarya diktatörlüğü kavramının sulandırılmasına ilişkin örneklere devam edelim.

1976 yılında yine A.Saydan yoldaş şöyle diyor:

"Sosyalist toplumun kurulması, kapitalizmden sosyalizme geçiş sürecinde sınıf çatışmasının azalması ve tehlike olmaktan çıkmasıyla proletarya diktatörlüğü yerine bütün halkın devleti geçer." *(Agy,* Kasım 1976 s.1018)

Danimarka Komünist Partisi MK Yürütme Komitesi ve Sekreterliği üyesi İb Nörlund şunları söylüyor:

"İşin esası da 'diktatörlük' adında değil, bundadır. İşçi sınıfının yönetmenlik rolünden, öncü politik rolünden sözedilebilir ve haklı olarak edilmektedir.

"(...)'

"*Emekçilerin iktidarı* kapitalizme hizmet için yaratılmış olan devletin yerine, emekçilere hizmet edecek yeni devleti getirmelidir." *(Agy,* Ocak 1976 s.22) (abç)

El Salvador Komünist Partisi Genel Sekreteri de amaçlarını anlatan bir yazıda, en gerekli çerçevede, proletarya diktatörlüğünden hiç sözetmiyor. Şöyle diyor:

"Gericiliğin ve emperyalizmin geçiş döneminde devrimi kanla boğmasını başarısızlığa uğratmanın güvencesini, ancak, bu ana görevin çözümlenmesiyle, yani, bütün iktidarın proletarya ve onun en yakın, en sağlam ve en tutarlı bağlaşıkları tarafından kesin bir şekilde kazanılmasıyla sağlanabileceği fikrindeyiz. Bu sorunun, kitlelerin ışığında, yeni (ya da ileri) demokrasi ve yeni yasallık çerçevesi içinde çözülmesi gerekir. El Salvador komünistleri, Şili devriminin başlıca derslerinden birinin, bütün iktidarı ivedi bir şekilde kazanmak gerektiği olduğuna inanıyorlar." *(Agy,* Mayıs 1978, s.402)

Honduras Komünist Partisi Merkez Komitesi üyesi Randolfo Banegas da programlarını tanıtırken proletarya diktatörlüğünden hiç söz etmiyor. "En başa" başka bir görev koyuyor ve şöyle diyor:

"Bunlar genel ifadesini, HKP'nin yeni programında, 'ulusal bağımsızlık, demokrasi, barış ve sosyalizm için' şeklinde buluyor.

"(...)

"Komünistler, ekseninde işçi sınıfıyla köylüler arasında bağlaşıklığın bulunduğu, *mümkün olduğunca en geniş güçlerin koalisyonunu* kurmayı en başta gelen görev olarak görmektedirler." *(Agy,* Eylül 1986 s.55-57) (abç)

İran Halk Partisi MK Birinci Sekreteri İraj İskendari de partisinin "sosyalist toplumun, *genel halk devletinin* kuruluşunun itici gücü olan Lenin'in yüce partisine kardeşçe ve kopmaz bağlarla bağlı" olduğunu söylerken aynı koroya katılmaktadır. *(Agy,* Eylül 1977 s.819) O zaman böyle başlayan oportünizmin bugün TUDEH'i tümüyle bitirdiği ortadadır.

ABD Komünist Partisi Genel Sekreteri Gus Hall de 1974'te yazdığı bir yazıda "önemli olan, 'proletarya diktatörlüğü' sözünün değil, işin özünün kabul edilip edilmediğidir" diyerek bu kavramın aynen kullanılmasının önemini yadsıyor. *(Agy,* Haziran 1974 s.497)

Oportünizm taktiklerde başlar

1970'lerde komünist kimlik arkasına saklanarak, çekingen bir biçimde sözcüklerde başlayan sulandırma bugün yalnızca proletarya diktatörlüğü kavramının değil, tüm komünist ilkelerin reddedilmesi noktasına geldi.

Proletarya diktatörlüğü kavramının yoğun olarak tartışıldığı ve dünya komünist hareketi tarafından sulandırıldığı yıllar aynı zamanda tüm teorik- siyasal konularda çarpıtmaların yapıldığı yıllardır. Bu yıllar komünist partilerin çoğunluğunun, devrim hedefini yavaş yavaş rafa kaldırdığı, kaldırmasa bile önüne reformcu aşamalar soktuğu, tekeldışı burjuvaziyi bağlaşıklar arasına çağırdığı yıllardır. Oportünizm taktiklerde başlar ve hamilelik gibidir, başladığı noktada durmaz. Durmadı da. Sonuç, dünya komünist hareketinin bugünkü revizyonisti, anti-Marksist çizgisidir. Yüro-komünistlere on yıl önce proletarya diktatörlüğünü bıraktılar diye küfredenler, on yıl sonra aynı yere geldiler. Çünkü Yürokomünizme karşı çıkışları doğru devrimci çizgiden değildi. Ortacıydı, oportünistti.

Dünya komünist hareketinin çizdiği bu içler acısı eğri hiç de içimizi karartmıyor. Nasıl ki, Türkiye Komünist Partisi oportünizmden Leninci komünistler eliyle kurtarılmış, kısa sürede örgütlenmede önemli başarılar kazanmışsa, dünya komünist hareketinin öteki partilerinde de aynı süreç er geç yaşanacaktır. Proletarya diktatörlüğü kazanacak dünya komünizmi kurulacaktır.

ANAHTAR

İşçinin, emekçinin proletarya diktatörlüğünden korkması için neden yoktur

Proletarya diktatörlüğünden burjuvalar korkar

Proletarya diktatörlüğü, toplumsal ilerlemede o kadar nesnel o kadar belirleyici bir olgudur ki, ilerlemeye karşı olanların ve onların kuyrukçularının, işçi sınıfını bundan vazgeçirme çabaları doğaldır. Aynı nedenle, o, komünistlerin, işçi sınıfının vazgeçilmez bir savaş belgisidir. Dolayısıyla da işçi sınıfının partisi için programatik konuların başında gelir

Legalist-likidatör, sosyal demokrat resmiler, bir süre önce, "kolay anlaşılmayacak, hatta *günümüzde yanlış anlayışlara kapı açabilecek olması*"(!) nedeniyle "proletarya diktatörlüğü" kavramını, yeni parti programlarına almadıklarını açıklamışlardı. (*TBKP Program Tasarısının Yeni Yaklaşımları,* s.14)

Daha sonra, Yağcı, insanlığın değiştiğini(!), daha barışçıl, daha *hümanist*, daha *demokratik* olduğunu, "proletarya diktatörlüğü *sözcüğünün*(!) günümüz gerçeklerine oturmadığını", "tarihsel" olduğunu(!), "komünistlerin bugün demokrasi konusundaki görüşlerini yansıtmadığını" söyledi. Aynı sıralarda legal "sol" da, bu konuda döktürmeye başladı.

Böylece sözde sol birçok kesim, bir süredir, proletarya diktatörlüğünün ne kötü, ne modası geçmiş, vb. birşey olduğunu kanıtlamaya çabalıyor. Ancak, bunu yaparak, yalnızca kendi gerçek kimliğini kanıtlamış oluyor.

Marks-Engels ve Lenin, bir dizi yapıtta, proletarya diktatörlüğü konusunu çeşitli yönleriyle ele almış, onun, Marksizmin temel, *kilit* bir kavramı olduğunu, kapitalizmden komünizme geçiş gibi koca bir dönemi anlattığını göstermişlerdir. Bu anahtarda, Marks, Engels ve Lenin'in bu konuda yazdıklarının kısa bir özetini yapacağız.

Proletarya diktatörlüğü bilimsel bir doğrudur

Bildiğimiz kadarıyla Marks, proletarya diktatörlüğünü terim olarak ilk kez, 1848'de yazdığı *Fransa'da Sınıf Savaşımları*'nda kullanmıştır. Burada Marks, burjuva devletin özünün burjuvazinin sınıf diktatörlüğü olduğunu, proleter devletin de proletaryanın sınıf diktatörlüğü olacağını şu sözlerle anlatıyor:

"Yalnızca sermayenin devrilmesi köylülüğü yükseltebilir, yalnızca anti-kapitalist, proleter bir hükümet, onun ekonomik sefaletini, toplumsal aşağılanışını kırabilir. *Anayasal cumhuriyet*, onun birleşik sömürücülerinin diktatörlüğüdür,... *kızıl* cumhuriyet, onun bağlaşıklarının diktatörlüğüdür." (Marks, "Fransa'da Sınıf Savaşımları", Marks-Engels, *Seçme Yapıtlar,* üç ciltlik, İng, basım, c.1, s.277)

Devlet, sınıf uzlaşmazlıklarının bir ürünü, onu elinde bulunduran sınıfın öteki, ezilen sınıfları baskı altında tutma aygıtıdır. Her devlet, bir sınıfın diktatörlüğüdür. *Hangi biçimi alırsa alsın* burjuva devleti burjuvazinin diktatörlüğü, proleter devleti de proletaryanın diktatörlüğüdür.

1848 devriminde işçi sınıfının, *devrimci sosyalizmin, komünizmin çevresinde* saf tuttuğunu yazan Marks, bu sosyalizmin özünü şu sözlerle anlatıyor:

"...Bu sosyalizm, *devrimin sürekliliğinin ilanıdır. Sınıf farklılıklarının genel olarak ortadan kaldırılmasına,* bunların üzerine oturduğu üretim ilişkilerinin ortadan kaldırılmasına, bu üretim ilişkilerine denk düşen tüm toplumsal ilişkilerin ortadan kaldırılmasına, bu toplumsal ilişkilerin sonucu olan tüm fikirlerin devrimcileştirilmesine gerekli bir geçiş noktası olarak proletaryanın *sınıf diktatörlüğünün ilanıdır.*"(Marks, *agy,* s.282)

Bu sözler, sosyalizm ile proletarya diktatörlüğünün ayrılmazlığını, kapitalizmden komünizme geçişi sağlayacak sürekli devrimin proletarya diktatörlüğüyle kopmaz bağını çok güzel anlatıyor.

Aynı fikri Marks, dostu Weydemeyer'e yazdığı 5 Mart 1852 tarihli mektupta da yineliyor:

"Modern toplumda sınıfların varlığını ya da aralarındaki savaşımı benim keşfettiğim söylenemez. Benden çok önce, burjuva tarihçiler bu sınıf savaşımının tarihsel gelişimini ve burjuva ekonomistler de sınıfların ekonomik anatomisini tanımlamışlardı. Benim yeni olarak yaptığım, şunları kanıtlamaktı:

"1. *Sınıfların varlığının,* yalnızca, *üretimin gelişmesindeki özgül tarihsel dönemlerle* bağlı olduğunu,

"2. Sınıf savaşımının zorunlu olarak *proletarya diktatörlüğüne* götürdüğünü,

"3. Bu diktatörlüğün kendisinin, yalnızca, *tüm sınıfların yokedilmesine ve sınıfsız bir topluma* geçişi oluşturduğunu." (Marks-Engels, *Seçme Yazışmalar,* İng.basım, s.69)

Marks, 1875'de yazdığı, *Gotha Programı'nın Eleştirisi*'nde, proletarya diktatörlüğünün bu anlamını, bir kez daha, kısa ve öz olarak, şöyle dile getiriyor:

"Kapitalist ve komünist toplum arasında, birinin ötekine devrimci dönüşüm dönemi yatar.Buna aynı zamanda bir siyasal geçiş dönemi denk düşer ki, burada devlet *proletaryanın devrimci diktatörlüğünden başka birşey olamaz.*" (Marks, Marks-Engels, *Seçme Yapıtlar* c.3, s.26)

Bunlar gösteriyor ki, proletarya diktatörlüğü, insanlığın komünizme doğru gidiş sürecinde, sınıfların kalkması için nesnel olarak zorunlu bir olgu, dolayısıyla bilimsel bir doğrudur. Bu temelde, Marksizmin de köşe taşıdır.

Proletarya diktatörlüğü sınıfların kalkmasıyla öylesine nesnel olarak bağlıdır ki, Marks'ın, *Neue Deutsche Zeitung*'un editörüne yazdığı Haziran 1850 tarihli mektubunda içten bir hayret vardır:

"22 Haziran tarihli gazete makalenizde beni, *işçi sınıfının yönetimini ve diktatörlüğünü* savunduğum için kınadınız. Aynı zamanda, bana karşı olarak, *genel olarak sınıf farklılıklarının ortadan kaldırılmasını* öneriyorsunuz. Bu düzeltmeyi anlamıyorum." (Marks-Engels, *Toplu Yapıtlar,* İng. basım, c.10, s.387)

Aynı fikirleri Lenin de ele almış ve açıklamıştır. *Proletarya Diktatörlüğü* broşürü için hazırladığı yazı planında şunları yazıyor:

"I (A) Proletaryanın sınıf savaşımının yeni biçimleri olarak proletarya diktatörlüğü:

"1. 'Sosyalistlerin' proletarya diktatörlüğünü anlamamalarının ana nedeni, sınıf savaşımı fikrini mantıksal sonucuna götürmemeleridir...

"Proletarya diktatörlüğü, proletaryanın sınıf savaşımının *yeni* biçimlerde *sürmesidir.* Sorunun özü ve onların anlamadıkları budur.

"(...)

"2. Devlet, kendi sınıf savaşımında proletaryanın yalnızca bir *silahıdır.* Özel bir tür *sopa, başka birşey değil!*

"(...)

"3. Proletaryanın savaşımının biçimleri, kendi diktatörlüğü altında, daha öncekilerle aynı olamaz. *Beş* yeni (ana) görev ve bunlara denk düşen beş yeni biçim:

"4. (1)*Sömürücülerin direnişini bastırma.* Bu, *çağın* görevi (ve içeriği) olarak, oportünistler ve 'sosyalistler'ce bütünüyle unutuluyor.

"Bu nedenle:

"(1/1) Sınıf savaşımının özel (daha yüksek) sertliği.

"(1/27 Kapitalizme ve onun en yüksek aşamasına denk düşen yeni direniş biçimleri (komplo + sabotaj + küçük burjuvazi üstünde etki, vb., vb. ..."

"Sömürücülerin direnişi, alaşağı edilmelerinden *önce* başlar ve sonra *iki* yönden *yoğunlaşır. Bitirmek üzere* bir kavga ya da 'yan çizen sözler etmek' (Karl Kautsky, küçük burjuvazi ve 'sosyalistler').

"5. (2) (1/3) *İç savaş.*

"6. (3) *Küçük burjuvazinin, özellikle köylülüğün 'tarafsızlaştırılması'.*

"(...)

"7. (4) *Burjuvaziden 'yararlanma'.*

(Devamı 14. sayfada)

ANAHTAR

(Baştarafı 13. sayfada)

" 'Uzmanlar.' Yalnızca direnişin bastırılması değil, yalnızca 'tarafsızlaştırma' değil, onları işe koşmak, onları proletaryaya hizmet etmeye zorlamak.

"(...)

"8. *Yeni bir disiplinin aşılanması.*"- (Lenin, *Toplu Yapıtlar,* İng. basım, c.30, s.95-98)

1919'da yayınlanan, proletarya diktatörlüğü konusunu "özet" olarak ele aldığını belirttiği bir yazısında da, Lenin şunu söylüyor:

"Sosyalizm sınıfların ortadan kaldırılması demektir... Ancak sınıflar bir çırpıda ortadan kaldırılamaz.

"Ve, sınıflar hâlâ *vardır* ve proletarya diktatörlüğü döneminde *varolacaktır.* Sınıflar ortadan kalkınca diktatörlük gereksiz olacaktır. Proletarya diktatörlüğü olmaksızın onlar ortadan kalkmayacaktır." (Lenin, "Proletarya Diktatörlüğü Çağında Ekonomi ve Siyaset", *agy,* c.30 s.114-115)

Lenin, proletarya diktatörlüğünü, bu "bilimsel, tarihsel-felsefi terimi daha basit bir dile çevirirsek, şu anlama gelir" diyor:

"Sermayenin boyunduruğunu kırma savaşımında, bunu fiilen gerçekleştirmede, zaferi koruma ve pekiştirme savaşımında, yeni, sosyalist toplumsal sistemi yaratma işinde, sınıfların tamamen yokolması için bütün savaşımda, yalnızca belli bir sınıf... tüm çalışan ve sömürülen halk yığınına liderlik yapabilir." (Lenin, *agy,* c.29, s.420)

Lenin, bir başka yerde de, proletarya diktatörlüğünün amaçları olarak, burjuvazinin devrilmesini, sınıfların ortadan kaldırılmasını ve insanın insan tarafından sömürüsünün tüm biçimlerinin ortadan kaldırılmasını sayıyor. (Lenin, *agy,* c.31, s.316)

Bunlarla bağlı olarak Lenin, "proletarya diktatörlüğünün özü yalnızca zor kullanımı değildir, ya da hatta ana olarak zor kullanımı değildir" diyor. (Lenin, *agy,* c.29, s.388)

Bütün söylenenler bir noktayı bir kez daha açığa çıkarıyor ki, proletarya diktatörlüğü olamadan ne sosyalizm, ne de komünizm olanaklıdır. Proletarya diktatörlüğü, gerek sömürücülere karşı zor kullanımı özelliğiyle, gerekse öteki görevleriyle, insanlık tarihinin ilerlemesinde zorunlu bir evredir. Bunu yadsımak, yalnızca Marksizm-Leninizme değil, tarihin akışına, bilimselliğe ters düşmek demektir.

TBKP lideri Yağcı, proletarya diktatörlüğünün "tarihsel" olarak doğru olduğunu, ama "günümüz gerçeklerine oturmadığını" ağzında geveliyor. Yani artık eskidiğini, bugün gerekli olmadığını demeye getiriyor. Bunun nedeni olarak da, insanların demokratikleşmesini, hümanistleşmesini(!) öne sürüyor.

Sanki proletarya diktatörlüğü anti-demokratik de, artık kabul ettirilemeyecek! Ya da kapitalizm nitelik değiştirdi de artık proletarya diktatörlüğüne gerek kalmadı! Acaba böyle mi? Bu açılardan bakalım.

Proletarya diktatörlüğü eskidi ve artık anti-demokratik mi kaldı?

Yağcı'nın "yenilik" kılıfı ardında sunduğu bu tür görüşler gerçekte çok eskidir.

Kautski, 1918'de yazdığı *Proletarya Diktatörlüğü* adlı broşürde, Bolşeviklerle Bolşevik olmayanlar arasındaki farkı, iki zıt yöntem, "diktatörce ve demokratik" yöntemler arasındaki farka indirgiyordu. Buna karşı Lenin, Kautski'nin derdinin demokrasi-diktatörlük sorunundan değil, burjuvazi-proletarya sorunundan kaynaklandığını çok güzel gösterdi.

Lenin, *Dönek Kautski'*de şöyle diyor:

"...İnsan, Kautski'nin, 'demokrasiyi hor görmeyi'(s.11) vb. vaazeden insanlar varmış gibi gösterme çabalarına gülümsemeden edemiyor. Kautski, böyle boş sözlerle konuyu bulandırıyor ve karıştırıyor. *Burjuva* demokrasisinden değil, liberaller gibi, genel olarak demokrasiden söz ediyor. Hatta bu net sınıf terimini kullanmaktan kaçınıyor ve onun yerine, 'sosyalizm öncesi' demokrasiden konuşmaya çalışıyor...

"Ancak, ne de olsa, Kautski'nin broşürünün adı, *Proletarya Diktatörlüğü'*dür. Herkes bilir ki bu, Marks'ın doktrininin asıl özüdür. Ve Kautski, bunca ilgisiz boş sözden sonra, Marks'ın proletarya diktatörlüğü üzerine dediklerini yine de aktarmak *zorundaydı.*" (Lenin, *agy,* c.28, s.232-233)

Kautski, Marks'ın dediklerini aktarıyor, ama nasıl aktarıyor? "Marks'ın tek bir sözü", "Marks'ın bir kez bir mektupta ettiği küçük bir söz" gibi tanımlamalarla aktarıyor. Aynen bizim Yağcı'ların yaptığı gibi, Marksizmin özünü oluşturan koca bir bilimsel kavramı, mini mini bir "sözcük" olarak göstermeye çalışıyor. Buna karşı Lenin şöyle diyor:

"Herşeyden önce, Marks'ın bütün devrimci öğretisini özetleyen bu klasik mantığına, 'tek bir söz' ve hatta 'küçük bir söz' demek, Marksizme hakarettir ve onu tamamen yadsımaktır." (Lenin, *agy,* c.28, s.233)

Kautski, soruna Marksist değil liberal açıdan baktığı için, burjuva parlamentarizmini genel olarak "demokrasi", bir kişinin (sınıfın değil) yasal sınırı olmayan egemenliğini de yine genel olarak "diktatörlük" olarak tanımlıyor. Marks kişi diktatörlüğü öneremeyeceğine göre, onun demek istediği, burjuva seçimlerde çoğunluğu kazanmaktı, demeye getiriyor. Marks'ın ayrı bir devletten sözettiğini yadsıyor. Kendisi de zaten, "hükümet biçimi"nden söz ediyor.

Böylece yalnızca proletarya diktatörlüğü değil, devrimci şiddet, devrim vb. herşey rafa kalkmış oluyor. Sorunun, demokrasi-diktatörlük sorunu olmadığı, burjuvazi-proletarya sorunu olduğu açığa çıkıyor.

Buna karşı Lenin, demokrasi-diktatörlük konusunda Marksist görüşleri anlatıyor, özetle şöyle diyor:

"Proletarya diktatörlüğü sorunu, proleter devletle burjuva devletin, proleter demokrasisiyle burjuva demokrasisinin ilişkisi sorunudur. İnsan bunu apaçık birşey sanar. Oysa Kautski, ... ısrarla sırtını 20. yüzyıla, yüzünü 18 yüzyıla dönüyor ve ... burjuva demokrasisinin mutlakiyet ve ortaçağ zihniyetiyle ilişkisi konusunda eski sakızı çiğniyor.

"(...)

"...Genel olarak 'demokrasi'den konuşmak bir liberal için doğaldır, ama bir Marksist, 'hangi sınıf için' sorusunu sormayı hiçbir zaman unutmaz...

"...Diktatörlük, öteki sınıflar üzerinde diktatörlüğü uygulayan sınıf için demokrasinin illede kaldırılması anlamına gelmez. Ama, hangi sınıf üzerinde ya da hangi sınıfa karşı diktatörlük uygulanıyorsa, o sınıf için demokrasinin kaldırılması (ya da maddi olarak kısıtlanması ki, bu da kaldırmanın bir biçimidir) anlamına gelir." (Lenin, *agy,* c.28, s.232, 235)

> **Sosyalizm ancak proletarya diktatörlüğü *yoluyla* uygulanabilir. Bu, burjuvaziye, yani nüfusun azınlığına karşı şiddeti, demokrasinin *tam* gelişmesiyle, yani *tüm* nüfus yığınının, bütün *devlet* işlerine ve kapitalizmi kaldırmanın bütün karmaşık sorunlarına gerçekten eşit ve gerçekten evrensel katılımıyla birleştirir.**

Lenin, sorunun genel olarak demokrasi-diktatörlük sorunu olmadığını, hangi sınıf için sorusunun yanıtıyla bağlı olduğunu daha birçok yazısında açmıştır.

Örneğin, yukarıda bir başka parçasını aktardığımız *Proletarya Diktatörlüğü* broşürünün planında Lenin, "II (B) Burjuva demokrasisinin yok edilmesi ve proletarya demokrasisinin kurulması olarak proletarya diktatörlüğü" başlığı altında çok önemli noktaları sıralamıştır.

*Devlet ve Devrim'*de Lenin şunu belirtiyor:

"Halkın geniş çoğunluğu için demokrasi ve sömürücülerin ve halkı ezenlerin zor yoluyla bastırılması, yani demokrasiden dışlanması - bu, kapitalizmden komünizme *geçişte* demokrasinin geçirdiği değişikliktir." (Lenin, *agy,* c. 25 s. 467)

Bir başka yerde şöyle söylüyor:

"Eğer tüm temel güç ya da sınıfları ve onlar arasındaki ilişkileri karşılaştırırsak, Sosyalist Enternasyonal'in tüm temsilcilerinin paylaştığı ve sosyalizme geçişin 'demokrasi aracılığıyla' olanaklı olduğuna ilişkin yaygın küçük burjuva fikrinin, nasıl ağıza bile alınmayacak kadar anlamsız ve teorik olarak aptalca olduğunun farkına varacağız. Bu yanlışın temel kaynağı, burjuvaziden miras kalan ve 'demokrasi'nin mutlak ve sınıflarüstü olduğu ilişkin önyargıdır. Aslında, demokrasinin kendisi, proletarya diktatörlüğü altında tümden yeni bir evreye geçer ve sınıf savaşımı ... daha yüksek düzeye çıkar.

"Özgürlük, eşitlik ve demokrasi üzerine genel sözler söylemek, aslında meta üretimi ilişkilerinin biçimlendirdiği kavramları ezberden yinelemektir. Proletarya diktatörlüğünün somut sorunlarını böyle genellemelerle çözmeye çalışmak, burjuvazinin teori ve ilkelerini tümüyle kabul etmekten başka birşey değildir. Sorun, proletarya açısından ancak şöyle konulabilir: Hangi sınıfın baskısından özgürlük? Hangi sınıfın hangi sınıfla eşitliği? Özel mülkiyete dayalı demokrasi mi, yoksa özel mülkiyetin ortadan kaldırılması için verilen bir savaşıma dayalı bir demokrasi mi?" (Lenin, *agy,* c.30, s.116-117)

Bununla bağlı olarak, bir başka yerde ise şöyle söylüyor:

"Sınıflar var oldukça sınıfların özgürlüğü ve eşitliği bir burjuva aldatmacasıdır. Proletarya erki ele geçirir, *yönetici* sınıf olur, burjuva parlamentarizmini ve burjuva demokrasisini parçalar, burjuvaziyi bastırır, *tüm* öteki sınıfların, kapitalizme dönmeye yönelik *tüm* girişimlerini bastırır, *gerçek* özgürlüğü (ki o, üretim araçlarının özel mülkiyeti *ortadan kaldırıldığı* zaman uygulanabilirdir) emekçi halka verir, ve onlara yalnızca burjuvaziden *alınanın* kullanma 'hakkını' değil, *gerçek* kullanımını verir.

"Proletarya diktatörlüğünün (ya da, aynı şeydir, Sovyet erkinin ya da proleter demokrasisinin) *bu* içeriğini anlamayı beceremeyen, proletarya diktatörlüğü kavramını yanlış kullanıyordur." (Lenin, *agy,* c.29 s.511)

Görüldüğü gibi Lenin, proletarya diktatörlüğünü, burjuvaziden alınanın kullanma hakkını değil, gerçek kullanımını vermekle, bir başka deyişle, aktif yığın demokrasisiyle bağlıyor. Bunu anlamayan kavramı yanlış kullanıyordur, diyor. Böylece, kendi elleriyle kurduğu Sovyetler'de, kendinden sonra yapılan yanlışın da adını koymuş oluyor.

Lenin'in yazdıklarından, aktif yığın demokrasisi anlamına gelen daha birçok örnek verilebilir:

"...Sosyalizm ancak proletarya diktatörlüğü *yoluyla* uygulanabilir. Bu, burjuvaziye, yani nüfusun azınlığına karşı şiddeti, demokrasinin *tam* gelişmesiyle, yani *tüm* nüfus yığınının, bütün *devlet* işlerine ve kapitalizmi kaldırmanın bütün karmaşık sorunlarına gerçekten eşit ve gerçekten evrensel katılımıyla birleştirir." (Lenin, *agy,* c.23, s.25)

"Sovyet devleti *aracılığıyla,* giderek artan sayıda yurttaşı ve sonunda *tek tek her* yurttaşı devleti yönetmenin yükünden kendi paylarına düşeni doğrudan ve *her gün* sırtlamaya çekerek, devletin yavaş yavaş kaldırılmasına geçiş." (Lenin, *agy,* c.27, s.156)

Lenin, bir başka yerde de şöyle diyor:

"O, (Vandervelde-*İ.S.*) burjuva demokrasisinin emekçi ve ezilen halkı baskı altında tuttuğunun ve *proleter demokrasisinin burjuvaziyi baskı altına almak zorunda kalacağının* farkında değil..." (Lenin, *agy,* c.28, s.325)

Burada da Lenin, proleter demokrasisinin, burjuvazi üzerinde diktatörlük uygulamasından söz ediyor.

Öte yandan Lenin, Marks'ın yazdıklarına ilişkin notlar aldığı defterde konuyu çok güzel tasnif-lemiştir. Bunu, aynen kendi yaptığı gibi, tablo olarak veriyoruz.

ANAHTAR

"Devlete burjuvazi gereksinim duyar	"I-- Kapitalist toplumda sözcüğün düzgün anlamıyla devlet	"I- Yalnızca zenginler ve proletaryanın ince bir katmanı için demokrasi. [Yoksullar bunu düşünecek durumda değiller!]	"I- Hiçbir zaman tam değil, yalnızca bir istisna olarak demokrasi...
"Devlete proletarya gereksinim duyar	"II-- Geçiş (proletarya diktatörlüğü): Geçiş tipinde bir devlet (sözcüğün düzgün anlamında devlet değil)	"II- Yoksullar için, nüfusun 9/10'u için demokrasi, zenginlerin direncinin zor kullanımıyla bastırılması.	"II- Yalnızca burjuvazinin direnişinin *bastırılmasıyla* sınırlı olan, hemen hemen tam demokrasi.
"Devlet gerekli değil, söner	"III-- Komünist toplum: Devletin *sönmesi.*	"III- Bir alışkanlık haline gelen ve dolayısıyla sönüp giden, yerine 'herkesten yeteneğine göre, herkese gereksinimine göre' ilkesini bırakan tam demokrasi	"III- Bir alışkanlık haline gelen ve *dolayısıyla* sönen, gerçekten tam demokrasi... Tam demokrasi demokrasi olmamasına eşittir. Bu bir paradoks değil bir doğrudur!"

(Lenin, *Devlet Üzerine Marksizm,* İngilizce basım, Progress Yayınları, Moskova 1972, s.29-30)

Tablodan da görüldüğü gibi, Lenin, proletarya diktatörlüğünü, burjuvazinin direnişini bastırmanın getirdiği kısıtlamalar hariç tam demokrasi olarak niteliyor. Gerçek tam demokrasinin ise komünizmde olabileceğini, işleri yönetmenin herkes için bir alışkanlık olmasıyla birlikte de demokrasinin hepten yok olacağını belirtiyor.

Başka bir deyişle, Kautski gibi liberal açıdan bakılmaz, Sovyetler'de olduğu gibi demokrasi konusunda öznel yanlışlar yapılmazsa, proletarya diktatörlüğüyle demokrasi, değil çelişmek, birbirini arar ve tamamlar.

Yağcı'nın proletarya diktatörlüğünü yadsırken öne sürdüğü, "insanların demokratikleştiği"ne ilişkin gerekçe, tam tersine proletarya diktatörlüğü fikrini yaygınlaştırmak için daha elverişli ortam demektir. İnsanlar demokratikleşti, hümanistleşti derken Yağcı egemen sınıfta böyle bir değişme olduğunu mu söylemek istiyor? Bu olabilir mi? Çağımızda, egemen sınıftaki değişmeler hangi yöndedir? Bunlar da Lenin'in Kautski'ye yanıtları içinde çoktan yer almıştır.

Marks, Kugelman'a yazdığı 12 Nisan 1871 tarihli mektupta, "bürokratik-askeri aygıtı... parçalamak... Kıta'daki her gerçek halk devriminin önkoşuludur" diyor. (Marks-Engels, *Seçme Yazışmalar,* s.262-263) Kıta deyince Britanya ve ABD dışlanmış oluyor. Buna dayanarak Kautski, geçişin "barışçıl, yani demokratik" yoldan olabileceğini, devrimci şiddete ve dolayısıyla yeni bir devlete gerek olmadığını öne sürüyor.

Bu noktayı *Devlet ve Devrim'*de açıklamış olan Lenin, *Dönek Kautski'*de yeniden açıklıyor. Marks'ın, militarizm ve bürokrasi olan her yerde devrimci şiddetin, devletin parçalanmasının vb. gerekliliğini özellikle vurguladığını söylüyor. O zamanlar Britanya ve ABD'de askeri-bürokratik aygıtın olmadığını, bu nedenle Marks'ın bu ülkeleri dışladığını, ama bu çağda artık her yerde bu aygıtın olduğunu belirtiyor.

Lenin, "barışçıl, yani demokratik yoldan" geçiş mavalıyla proletarya diktatörlüğü kavramını kuşa çeviren Kautski'ye şunu hatırlatıyor:

"Emperyalizm,... yani, tekelci kapitalizm,... temel *ekonomik* özellikleri gereği, barış ve özgürlüğe en az sevgiyi duymasıyla,ve militarizmin en çok ve evrensel gelişmesiyle belirlenir. Barışçıl ya da şiddete dayalı devrimin hangi ölçüde tipik ve olası olduğunu tartışırken bunu 'farketmemek', burjuvazinin en adi uşağı düzeyine yuvarlanmaktır." (Lenin, *agy,* c.28, s.239)

Yani çağımızda egemen sınıfın ana eğilimi, demokratikleşme, hümanistleşme değil, tam tersine militaristleşme, barış ve özgürlük düşmanlığıdır. Somut veriler de aynen bunu kanıtlıyor. Yağcı'nın, "yenilik" adı altında öne sürdüğü bayat fikirler, onun burjuvazive yağcılığındandır.

Proletarya diktatörlüğü, ancak dünya çapında sonul zaferini kazandıktan sonra, artık gereği kalmadığı için eskiyebilir. O zamana kadar ise, yalnızca canlı bir bilimsel doğru değil, aynı zamanda proletaryanın programatik bir ilkesi, bir savaş belgisidir. Şimdi buna bakalım.

Proletarya diktatörlüğü komünist partisinin programında *mutlaka* yer alır!

Proletarya diktatörlüğünden vazgeçme "önerisi", işçi sınıfına, başta burjuva güçler olmak üzere çeşitli kesimlerden gelmiştir. Bunlar arasında Proudhon'cular ve Bakunin'ciler de vardır. Onlara göre, işçi sınıfı siyasal savaşım verirse, devleti kabullenmiş olur! Bu görüşle dalga geçerken Marks şunları yazmış:

"Eğer işçi sınıfının siyasal savaşımı *devrimci biçimler* alırsa, eğer işçiler burjuvazinin diktatörlüğünün yerine *kendi devrimci diktatörlüklerini* geçirirlerse, ilkeleri çiğnemek gibi müthiş bir suçu işlemiş olurlar. Çünkü... *işçiler, silahlarını bırakarak devleti ortadan kaldırmak yerine, burjuvazinin direnişini kırmak için, devlete devrimci ve geçici bir biçim* vermiş olurlar." (Marks, "Siyasal Kayıtsızlık", aktaran Lenin, *Devlet Üstüne Marksizm,* s.65)

Öte yandan Engels de, sosyal demokrat darkafalıların aynı yönde çabalarına karşı şöyle diyor:

"Sosyal-Demokrat darkafalılık, son zamanlarda bir kez daha Proletarya Diktatörlüğü sözlerinden dehşete düşmüş durumdadır. Sağlık olsun baylar, proletarya diktatörlüğünün neye benzediğini bilmek mi istiyorsunuz? Paris Komünü'ne bakın. O, Proletarya Diktatörlüğüydü." (Engels, "Fransa'da İç Savaş'a Önsöz", *Seçme Yapıtlar,* İng. basım, c.2 s.189)

Proletarya diktatörlüğü, toplumsal ilerlemede o kadar nesnel, o kadar belirleyici bir olgudur ki, ilerlemeye karşı olanların ve onların kuyrukçularının, işçi sınıfını bundan vazgeçirme çabaları doğaldır. Aynı nedenle, o, komünistlerin, işçi sınıfının vazgeçilmez bir savaş belgisidir. Dolayısıyla da işçi sınıfının partisi için programatik konuların başında gelir.

*Fransa'da Sınıf Savaşımları'*nda Marks, proletarya diktatörlüğünün, nasıl Haziran 1848 devriminde işçi sınıfının bir savaş belgisi olarak doğduğunu şöyle anlatıyor:

"(Paris proletaryasına-*İ.S.)* Şubat cumhuriyetinden ödün olarak koparmak istediği, biçimde görkemli ama içerikte dar ve hatta hâlâ burjuva olan istemlerin yerine, devrimci savaşımın cesur belgisi göründü: *Burjuvazinin alaşağı edilmesi! İşçi sınıfının diktatörlüğü!"* (Marks-Engels, *Seçme Yapıtlar,* c.1, s.226)

Marks, *Gotha Programı'nın Eleştirisi'*nde, yukarıdaki ilk bölümde aktardığımız ve proletarya diktatörlüğünü tanımlayan sözlerinin hemen ardından, program bunu ele almadığı için eleştiriyor.

Komünistler Birliği adına Marks ve Engels, devrimci demokratlarla (Blanki'ciler, devrimci Çartistler ve Komünistler Birliği arasında) yapılan bir birlik anlaşmasına bile bu kavramı koydurmuşlardır. Anlaşmanın ilgili maddeleri şöyledir:

"Madde 1. Birliğin amacı, devrimi, insanlık ailesinin alacağı son biçim olan komünizme ulaşana dek sürekli kılarak, tüm ayrıcalıklı sınıfların devrilmesini, bu sınıfların proletaryanın diktatörlüğüne boyun eğmesini sağlamaktır.

"(...)

"Madde 5. Birliğin tüm üyeleri kendilerini, bu kuralların birinci maddesinin koşullarını kesinlikle korumaya söz vererek adarlar. Birinci maddede belirtilen amaçların zayıflamasına yol açacak herhangi bir değiştirme, üyelerin birliğe olan yükümlülüklerini ortadan kaldırır." (Marks-Engels, *Toplu Yapıtlar,* İng. basım, c. 10, s. 614)

Birinci maddede yer alan sözler, onların özü ve içeriği o kadar önemlidir ki, en ufak bir değiştirme, komünistlerle devrimci demokratlar arasında yapılan bu anlaşmayı hemen bozabilecektir. Maddenin ruhu ise proletarya diktatörlüğüdür.

Engels'in *Konut Sorunu'*nda yazdıkları da aydınlatıcıdır:

"...İngiliz Çartistlerinden bu yana *her* proleter parti, bir sınıf siyasetini, proletaryanın bağımsız bir siyasal parti olarak örgütlenmesini, savaşımının önde gelen koşulu ve proletarya diktatörlüğünü, savaşımın acil amacı olarak ileri sürdü..." (Engels, *Konut Sorunu,* İng. basım, s.75-76)

Rusya'da işçi sınıfı partisinin ilk örgütleniş yıllarında proletarya diktatörlüğü yine tartışmalara konu oldu. Plehanof kavramın programa girmesinde ikircimli tutum takındı.

Lenin, parti programı üzerine görüşlerini belirtir ve proletarya diktatörlüğünü savunurken "proletarya diktatörlüğü toplumsal devrimin temel bir siyasal koşuludur" dedi. (Lenin, *Toplu Yapıtlar,* c.6, s.26). Plehanof'un tutuk, ikircimli tutumuna, 'ilk taslağa proletarya diktatörlüğünü koyup ikinci taslaktan çıkartmasına karşı da şunları söyledi:

"...*Proletarya diktatörlüğüne* orijinal taslaktaki atıf burada yok... Proletarya *diktatörlüğünün* gerekliliğinin kabulü, *Komünist Manifesto'*nun, *yalnızca* proletaryanın gerçekten devrimci bir sınıf olduğuna ilişkin tezi ile *en yakından ve kopmazcasına* bağlıdır."

"Taslakta en önemli paragrafların bazıları, kaçınılmaz olarak en tehlikeli yanlış yorumları yaratacak ve teorik savaşımımızı ve propagandamızı sekteye uğratacak bir bulanıklıkla formüle edilmiş... 'Proletarya diktatörlüğü' yerine 'proletaryanın kapitalist sömürü altında ezilen nüfusun öteki kesimlerinin desteği ile gerçekleştireceği devrim' konulmuş..."(Lenin, *agy,* c.6, s.49, 57)

Alıntılardan, Lenin'in işçi partisinin programında proletarya diktatörlüğü kavramının yer alması konusunda ne kadar titiz ve kılı kırk yarar bir tutum' içinde olduğu görülüyor.

Lenin'in, "proletaryanın tüm sınıf savaşımının anahtar sorunu" dediği (Lenin, *agy,* c.28, s.231) proletarya diktatörlüğü, komünistlerin programatik görüşleri açısından o kadar merkezi bir yer tutmaktadır ki, *Komünist Enternasyonal'e Giriş Koşulları'*nın birinci maddesinde yer almaktadır:

"... Proletarya diktatörlüğü, adet yerini bulsun diye, boş bir belgi olarak tartışılmamalı. Basınımız proletarya diktatörlüğü fikrini popülize etmek amacıyla yaşamın günlük pratik gerçeklerini sistemli olarak işlemelidir. Bu yolla işçi, asker ve köylüler, proletarya diktatörlüğünün kendileri için vazgeçilmez olduğu gerçeğine ulaştırılmalıdır." (Lenin, *agy,* c.31, s. 207)

Proletarya diktatörlüğünün, işçi partisinin üye alma koşullarında nasıl merkezi bir yere sahip olduğunu Lenin'in şu görüşlerinden de izliyoruz:

"Proletarya diktatörlüğü konusu öteki herşeyden o kadar çok önem taşımaktadır ki, böyle bir diktatörlüğün gereğini yadsıyan, ya da onu yalnızca sözde kabul eden kişi, Sosyal-Demokrat Parti'nin üyesi olamaz." (Lenin, *agy,* c. 23 s. 69)

Ayrıca, Lenin'e göre, "sosyalizme toplumsal bir devrim ve proletarya diktatörlüğü *olmaksızın* varılacağını uman, sosyalist değildir".(Lenin, *agy,* c.23 s.95)

Yine Lenin'e göre, "*yalnızca,* sınıf savaşımının kabulünü proletarya diktatörlüğünün kabulüne genişleten kişi, Marksisttir." (Lenin, *agy,* c.25, s.417)

Evet, Yağcı'lar, proletarya diktatörlüğüne karşı sözler döktürenler, "tip-biçim" gibi sersemce tartışmaların ardına gizlenerek onu yadsıyanlar, "sol" görünmek için istedikleri kadar çırpınsınlar, Marksizm-Leninizmle, sosyalistlikle ilişkisi kalmamış zavallı küçük burjuvalardır.

Ek zam, yeni yılda önemli bir savaşım odağı olarak, işçi sınıfının, sendikaların gündemine girmiştir!

Alacaklarımızın tümünü istiyoruz

İşçiler ek zam istemini yükseltirken, "yüzde 25 enflasyon oldu, yüzde 25 ek zam" gibi önerilere aldanmayarak, çalınmış tüm haklarını tümden geri isteyeceklerdir.

İşçi sınıfı çeşitli işkollarında yıl boyu süren grev savaşımlarının ardından, 1987'nin son günlerinde, bu kez ek zam istemi ile burjuvazinin karşısına dikildi.

Ek zama genelinde burjuvazinin hiçbir kesimi karşı çıkamadı. Örneğin TİSK, "işçilerin ücret kaybını karşılamak için istedikleri ek zam istemini" haklı bulurken(!) öte yandan da toplu iş sözleşme düzeninin bozulmasından bayağı korktuğunu açıkça dile getiriyor. Ek zam verelim ama toplu sözleşme düzeni bozulmasın, bu bozulursa işçileri durdurmak, isteklerine sınır çekmek çok güç olur, diyor.

MESS de ek zama aynı anlayışla yaklaşıyor, ama "vermeyelim", asıl ek zamı verirsek toplu sözleşme düzeni bozulur, sınır tanımaz bir savaşımın içine girmiş oluruz, diyor. Sendikaların istediği ek zama karşı çıkan MESS, bir yandan da, kendi örgütünde "avans niteliğinde birer maaş ikramiye" yöntemini uygulamaya soktu. Bu yöntemle hem işçilere birşeyler verir gözüküyor, hem de aslında hiç birşey vermediği işçileri işverene borçlu duruma sokuyor.

Hükümet de işçilerin en son zamlara toplu tepki göstereceğinden çok çekiniyor. Özal, Türk-İş yönetim kuruluyla 26 Aralık 1987'de yaptığı görüşmede, "aralık ayı enflasyonu ve dolayısıyla yıllık enflasyon rakamı bir kesinleşsin, rakamı bir görelim. ondan sonra işçiye ve memura mutlaka enflasyon üzerinde bir artış vereceğiz" diye beylik sözler ederek, işçileri kandırabilmeyi umuyor. Ek zam konusunda ise, "belli bir toplu sözleşme düzeni var, bu düzeni allak bullak etmeden düzenleme yapmak gerekir" diyor. Neden korktuğu ve hangi açmazlarla karşı karşıya olduğu açıktır.

Ek zam sorunu, burjuvazinin elinde iki ucu pis bir sopa gibidir. Nereden tutsalar "sorun"la karşı karşıyadırlar. Ek zamı resmen ya da tek tek işverenler olarak verseler, işçinin istemlerinin sınırının ne olacağını, gelişmelerin nereye varacağını bilmiyorlar. Vermeseler, bu kez işçilerin öfkesi düzenlerini bozacak bir patlamaya doğru yükseliyor. Bunu dizginleyemeyeceklerinin de farkındalar.

Ama "birşey" yapmak da gerekiyor. Bu yüzden, ek zam konusunda kendi işlerine yarayacak, başlarına çorap örmeyecek bir yol izleme çabasındalar. Sendikadan önce davranıp alelacele, komik "ek zam"lar vererek işi bağlamaya çalışan işveren çoktur.

Türk-İş yönetim kurulu, işverenlerin bu oyununu gördü ve ek zam isteğini tek başına yeterli görmediğini belirtti. Toplu sözleşme ve grev yasası ile sendikalar yasasında değişiklik yapılmasını, daha demokratik düzenlemelere gidilmesini istedi.

Bu arada, Türk Metal, MESS'in "avans"ına fit oldu. Ama, Petrol-İş, Yol-İş, Kristal-İş, Ağaç-İş, Deri-İş ve öteki sendikalar, farklı yaklaşımda olduklarını açıkladılar. Bu sendikalar, ek zam sorununu, Türk-İş'in öncülüğünde *ortak* tutum alarak, *etkin militan eylem* koymayı öneriyorlar. Bağımsız sendikalar da, Türk-İş'in başı çekeceği her türlü eyleme hazır olduklarını açıklıyorlar.

Bugün işçilerin ücret düzeyi 1963'ün çok gerisine gitmiştir. İşçiler, yalnızca bu düzeyi yakalamayı hedefleseler bile, parasal istemlerini % 20, % 50 gibi oranlarla sınırlı *tutamazlar*.

İşçiler ek zam istemini yükseltirken, "yüzde 25 enflasyon oldu, yüzde 25 ek zam" gibi önerilere aldanmayarak, çalınmış tüm haklarını, yıllardın beri burjuvazinin cebine giren ücret zamlarını, asgari ücret farklarını vb. tümden geri isteyeceklerdir.

İşçi sınıfı ancak böyle bir savaşımla burjuvazinin toplu sözleşme düzenini de sömürü düzenini de, yerin dibine geçirebilir. Kendisiyle birlikte milyonlarca emekçiyi kurtuluşa götürebilir.

Mehmet Erenler

İzmir'in gecekondu mahallesi Limontepe'de de halk belediyenin yıkım ekiplerini ve polisi taşa tuttu.

Burjuvazi gecekondu yıkarak k ndi yıkımını hazırlıy r

Burjuvazi halkın konut sorununu çözmediği gibi, halkın kendi yaptığı gecekondusunu da başına yıkmaya kalkıyor. Kendi suçundan dolayı halkı cezalandırıyor. Ama derin nefret uyandıran bu yıkımlar emekçi halkın savaşımını daha da yükseltmesine neden oluyor. İşçi sınıfı, bugün evlerini yıkanların, yarın düzenini başına yıkacaktır.

Özal, İstanbul Küçükbakkalköy'de kurulacak olan Anatepe uydukent projesinin temelini atarken, "bu seçim sistemi öyle bir sistemdir ki bir rey farkı bir milletvekili kaybettirir veya kazandırır" demişti. (*Cumhuriyet*, 31 Ekim 1987) Burjuva partilerin hepsinin seçimlere bu anlayışla girdiğine emekçi halkımız yaşamında çok somut olarak tanık olmuştur. Eli gecekondu yıkımına eli yıkıma bulaşmamış, emekçi halkın göz yaşını, kanını dökmemiş bir iktidar göstermek mümkün değildir.

Evren destekli Özal hükümeti, her seçimde her bir oyun hesabını en iyi(!) yapan burjuva partisidir. Referandumda da, 29 Kasım seçimlerinde de bunu kanıtlamıştır(!)

Referandum öncesinde ANAP'lılar, her gittikleri gecekondu mahallesinde, tapu dağıtacaklarını söyleyerek oy avcılığına çıktılar. ANAP'lı belediye sınırlarında gecekondu yapımına göz yumdular. Yalnızca İzmir'de 60 bin tapu dağıttılar (!) ve referanduma bir hafta kala alelacele bu tapu dağıtımı için tören düzenlediler. Referandum sonrasında ise özellikle büyük şehirlerin çevresini kuşatmış olan gecekondularda yıkım seferberliğine girdiler.

Uzun bir süredir gecekondu mahallelerinde çatışmalar oluyor.

13 Temmuz 1987'de İstanbul-Sarıyer'de Doğanevler ve Ferahevler mahallesinde 30 gecekondunun yıkımı sırasında halk taş ve sopalarla yıkımcılara saldırdı. Bir polisi yaraladı. Belediye aynı bölgede 300 evin daha yıkılacağını açıkladı.

İstanbul, Etiler'de Büyük Armutlu ve Küçük Armutlu mahallelerinde yıkımcılara karşı halk günlerce çatıştı. İki haftalık yıkım savaşı sonunda belediye 200 evi ortadan kaldırdı.

İzmir'de, Mersin'de, Gebze'de aynı senaryolar oynandı. Çatışma, taşlı sopalı karşı koyuş ve tutuklanmalar içinde, halkın terle yoğurarak kurduğu gecekondular yerle bir edildi.

Belediye yıkım ekipleri, toplumun tüm emekçi kesimlerinde nefret uyandıran yıkımlarda, direnişle karşılaştıkları zaman, polisten, jandarmadan yardım istiyorlardı. Polis de çağrıldığı zaman belediye ekiplerinin "yardımına" koşuyordu.

23 Aralık 1987'de İzmir'in Limontepe mahallesinde yapılan yıkım operasyonunda ise yıkım ekipleri polisle birlikte bölgeye girdiler. Çelik kalkanlar ve otomatik silahlarla bölgeyi saran polis ekipleri, her yıkımda olduğu gibi, gecekondu mahallelerinin kadın kahramanlarıyla karşılaştı.

18 evin yıkımı için 500'den fazla polis gelmişti. Polis, otomatik silahlarını halka doğrultarak, "taş atarsanız ateş ederiz" diye bağırıyordu. Ama gecekondusunu yıkımdan kurtarmaya çalışan yiğit kadınlar ve çocuklar polisleri, belediye ekiplerini ve dozerleri taşa tuttular. Camları parçalanan dozerin operatörü taşla yaralandı. "Bizi çiğnemeden, geçip gecekondumuzu yıkamazsınız" diyen kadın ve çocuklar kendilerini dozerin önüne attılar.

Yıkılan evlerdi. Ama yükselen, gecekonduların savaşkan, yiğit emekçi kadınlarının savaşımıydı.

"Kadınlar nerede?" diyen burjuva köşe yazarlarının kalemleri kadını kendi dar dünyalarında boşuna aramasınlar. Kadınlar Nursanlar'da, Bebe-Pan'da, Migros'ta grevlerin göbeğinde, gecekondu savaşlarının içinde, kararlı, inatçı savaşımlarıyla düzenin yıkımını hazırlıyor.

Burjuvazi halkın konut sorununu çözmediği gibi, halkın kendi yaptığı gecekondusunu da başına yıkmaya kalkıyor. Kendi suçundan dolayı halkı cezalandırıyor. Ama derin nefret uyandıran bu yıkımlar emekçi halkın savaşımını daha da yükseltmesine neden oluyor. İşçi sınıfı, bugün evlerini yıkanların, yarın düzenini başına yıkacaktır.

Korhan Coşkun